

Bruksela, 15 września 2023 r.
(OR. en)

12854/23

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2021/0218(COD)

CODEC 1578
ENER 481
CLIMA 387
CONSOM 313
TRANS 345
AGRI 504
IND 461
ENV 972
COMPET 858
PE 106

NOTA INFORMACYJNA

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada
Dotyczy:	Wniosek dotyczący DYREKTYWY PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniającej dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001, rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 i dyrektywę 98/70/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do promowania energii ze źródeł odnawialnych oraz uchylającej dyrektywę Rady (UE) 2015/652 – Wynik pierwszego czytania w Parlamencie Europejskim (Strasburg, 11–14 września 2023 r.)

I. WPROWADZENIE

Zgodnie z postanowieniami art. 294 TFUE oraz Wspólną deklaracją w sprawie praktycznych zasad dotyczących stosowania procedury współdecyzji¹ Rada, Parlament Europejski i Komisja kontaktowały się ze sobą w sposób nieformalny, by wypracować porozumienie w sprawie tego aktu w pierwszym czytaniu.

¹ Dz.U. C 145 z 30.6.2007, s. 5.

W związku z tym przewodniczący Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii (ITRE) Cristian-Silviu BUȘOI (PPE, RO) przedstawił w imieniu tej komisji poprawkę kompromisową (poprawka nr 81) do wyżej wymienionego wniosku dotyczącego decyzji, w odniesieniu do której sprawozdawca Markus PIEPER (PPE, DE) przygotował projekt sprawozdania. Poprawkę tę uzgodniono podczas nieformalnych kontaktów, o których mowa powyżej. Nie zgłoszono żadnych innych poprawek.

II. GŁOSOWANIE

Podczas głosowania, które odbyło się na sesji plenarnej 12 września 2023 r., przyjęto poprawkę kompromisową (poprawka nr 81) do wyżej wspomnianego wniosku dotyczącego dyrektywy. Zmieniony w ten sposób wniosek Komisji jest tożsamy ze stanowiskiem Parlamentu w pierwszym czytaniu, zawartym w jego rezolucji ustawodawczej, którą przedstawiono w załączniku do niniejszego dokumentu².

Stanowisko Parlamentu odzwierciedla wcześniejsze uzgodnienia między instytucjami. Rada powinna zatem być w stanie to stanowisko zatwierdzić.

Akt zostanie wówczas przyjęty w brzmieniu odpowiadającym stanowisku Parlamentu.

² Wersja stanowiska Parlamentu przedstawiona w rezolucji ustawodawczej zawiera oznaczenia zmian wprowadzonych poprawkami do wniosku Komisji. Tekst dodany do wniosku Komisji oznaczono ***pogrubieniem i kursywą***. Symbol „■” wskazuje tekst usunięty.

P9_TA(2023)0303

Dyrektywa w sprawie energii ze źródeł odnawialnych

Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 12 września 2023 r. w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001, rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 i dyrektywę 98/70/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do promowania energii ze źródeł odnawialnych oraz uchylającej dyrektywę Rady (UE) 2015/652 (COM(2021)0557 – C9-0329/2021 – 2021/0218(COD))

(Zwykła procedura ustawodawcza: pierwsze czytanie)

Parlament Europejski,

- uwzględniając wniosek Komisji przedstawiony Parlamentowi Europejskiemu i Radzie (COM(2021)0557),
- uwzględniając wniosek Komisji przedstawiony Parlamentowi Europejskiemu i Radzie (COM(2022)0222),
- uwzględniając art. 294 ust. 2, art. 114, art. 192 ust. 1 oraz art. 194 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zgodnie z którymi wniosek został przedstawiony Parlamentowi przez Komisję (C9-0329/2021),
- uwzględniając opinię Komisji Prawnej w sprawie proponowanej podstawy prawnej, – uwzględniając art. 294 ust. 3 oraz art. 192 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- uwzględniając uzasadnioną opinię przedstawioną – na mocy protokołu nr 2 w sprawie stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności – przez Riksdag, w której stwierdzono, że projekt aktu ustawodawczego nie jest zgodny z zasadą pomocniczości,
- uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z dnia 9 grudnia 2021 r.¹ oraz z dnia 13 lipca 2022 r.²,
- uwzględniając opinię Komitetu Regionów z dnia 28 kwietnia 2022 r.³,
- uwzględniając wstępne porozumienie zatwierdzone przez komisję przedmiotowo właściwą na podstawie art. 74 ust. 4 Regulaminu oraz przekazane pismem z dnia 16 czerwca 2023 r. zobowiązanie przedstawiciela Rady do zatwierdzenia stanowiska Parlamentu, zgodnie z art.

¹ Dz.U. C 152 z 6.4.2022, s. 127.

² Dz.U. C 443 z 22.11.2022, s. 145

³ Dz. U. C 301 z 5.8.2022, s. 184.

294 ust. 4 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

- uwzględniając art. 59 i art. 40 Regulaminu,
 - uwzględniając opinie przedstawione przez Komisję Rozwoju, Komisję Ochrony Środowiska Naturalnego, Komisję Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności, Komisję Transportu i Turystyki, Komisję Rozwoju Regionalnego oraz Komisję Rolnictwa i Rozwoju Wsi,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii (A9-0208/2022),
1. przyjmuje poniższe stanowisko w pierwszym czytaniu⁴;
 2. zwraca się do Komisji o ponowne przekazanie mu sprawy, jeśli zastąpi ona pierwotny wniosek, wprowadzi w nim istotne zmiany lub planuje ich wprowadzenie;
 3. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie i Komisji oraz parlamentom narodowym.

⁴ Niniejsze stanowisko zastępuje poprawki przyjęte dnia 14 września 2022 r. (Dz.U. C 125 z 5.4.2023, s. 398).

Stanowisko Parlamentu Europejskiego przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 12 września 2023 r. w celu przyjęcia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/... zmieniającej dyrektywę (UE) 2018/2001, rozporządzenie (UE) 2018/1999 i dyrektywę 98/70/WE w odniesieniu do promowania energii ze źródeł odnawialnych oraz uchylającej dyrektywę Rady (UE) 2015/652

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 114, **art. 192 ust. 1** i art. 194 ust. 2,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając **opinie** Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego⁷,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów⁸,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą⁹,

⁷ Dz.U. C 152 z 6.4.2022, s. 127 i Dz.U. C 443 z 22.11.2022, s. 145.

⁸ Dz.U. C 301 z 5.8.2022, s. 184.

⁹ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 12 września 2023 r.

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) *W kontekście Europejskiego Zielonego Ładu, określonego w komunikacie Komisji z dnia 11 grudnia 2019 r. (zwanego dalej „Europejskim Zielonym Ładem”), w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119¹⁰ ustanowiono cel neutralności klimatycznej Unii do 2050 r., a także pośredni cel ograniczenia emisji gazów cieplarnianych do 2030 r. o co najmniej 55 % w porównaniu z poziomami z 1990 r. Osiągnięcie unijnego celu neutralności klimatycznej wymaga sprawiedliwej transformacji energetycznej, która nie pomija żadnego terytorium ani obywatela, wyższej efektywności energetycznej i znacznego zwiększenia udziału odnawialnych energii ze źródeł odnawialnych w zintegrowanym systemie energetycznym.*

¹⁰ *Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby osiągnięcia neutralności klimatycznej i zmiany rozporządzeń (WE) nr 401/2009 i (UE) 2018/1999 (Europejskie prawo o klimacie) (Dz.U. L 243 z 9.7.2021, s. 1).*

- (2) Zważywszy na fakt, że sektor energetyczny **obecnie** odpowiada za ponad 75 % całkowitych emisji gazów cieplarnianych w Unii, energia odnawialna odgrywa kluczową rolę w realizacji **tych celów**. Dzięki ograniczaniu emisji gazów cieplarnianych energia odnawialna **może** również **wnieść** wkład w przewyższanie wyzwań związanych ze środowiskiem, takich jak utrata różnorodności biologicznej **oraz w ograniczanie zanieczyszczeń zgodnie z komunikatem Komisji z dnia 12 maja 2021 r. zatytułowanym „Droga do zdrowej planety dla wszystkich: Plan działania UE na rzecz eliminacji zanieczyszczeń wody, powietrza i gleby”**. Zielona transformacja w kierunku gospodarki opartej na energii odnawialnej pomoże osiągnąć cele decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/591¹¹, której celem jest również ochrona, odbudowa i poprawa stanu środowiska, między innymi poprzez powstrzymanie i odwrócenie procesu utraty różnorodności biologicznej. Fakt, że energia odnawialna zmniejsza narażenie na wstrząsy cenowe w porównaniu z paliwami kopalnymi może sprawić, że energia odnawialna będzie odgrywać kluczową rolę w zwalczaniu ubóstwa energetycznego. Energia odnawialna może również przynieść liczne korzyści społeczno-ekonomiczne dzięki tworzeniu nowych miejsc pracy, wspieraniu lokalnego przemysłu i jednoczesnemu zaspokajaniu rosnącego wewnętrznego i globalnego zapotrzebowania na technologie energii odnawialnej.

¹¹ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/591 z dnia 6 kwietnia 2022 r. w sprawie ogólnego unijnego programu działań w zakresie środowiska do 2030 r. (Dz.U. L 11 z 12.4.2022, s. 22).

- (3) W dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001¹² ustanowiono wiążący ogólny cel unijny dotyczący zapewnienia, aby udział energii ze źródeł odnawialnych w Unii w końcowym zużyciu energii brutto wynosił co najmniej 32 % do 2030 r. Zgodnie z planem w zakresie celów klimatycznych ***na 2030 r., określonym w komunikacie Komisji z dnia 17 września 2020 r. zatytułowanym „Ambitniejszy cel klimatyczny Europy do 2030 r. Inwestowanie w przyszłość neutralną dla klimatu z korzyściami dla obywateli”***, udział energii odnawialnej w końcowym zużyciu energii brutto musiałby zwiększyć się do 40 % do 2030 r., aby można było osiągnąć unijny cel dotyczący redukcji emisji gazów cieplarnianych. ***W tym kontekście Komisja zaproponowała w ramach pakietu dotyczącego Europejskiego Zielonego Ładu w lipcu 2021 r. podwojenie udziału energii odnawialnej w miksie energetycznym do 2030 r. w porównaniu z rokiem 2020, tak aby osiągnąć co najmniej 40 %.***
- (4) ***Ogólna sytuacja spowodowana inwazją Rosji na Ukrainę oraz skutkami pandemii COVID-19 doprowadziła do gwałtownego wzrostu cen energii w całej Unii, co uwypukliło potrzebę szybszego zwiększenia efektywności energetycznej i większego wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych w Unii. Aby osiągnąć długoterminowy cel, jakim jest niezależność systemu energetycznego od państw trzecich, Unia powinna skoncentrować się na przyspieszeniu zielonej transformacji, zapewnieniu polityki energetycznej sprzyjającej zmniejszeniu zależności od importowanych paliw kopalnych oraz wspierającej sprawiedliwe i przystępne ceny dla unijnych obywateli i przedsiębiorstw we wszystkich sektorach gospodarki.***

¹² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 82).

- (5) *Plan REPowerEU określony w komunikacie Komisji z dnia 18 maja 2022 r. (zwany dalej „planem REPowerEU”) dąży do uniezależnienia Unii od rosyjskich paliw kopalnych na długo przed końcem 2030 r. W komunikacie przewidziano skoncentrowanie działań na energii wiatrowej i słonecznej, zwiększenie średniego tempa wdrażania takiej energii, a także dodatkowe zdolności w zakresie energii odnawialnej do 2030 r., aby zwiększyć produkcję paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego. W komunikacie zachęca się również współprawodawców do rozważenia ustanowienia wyższego lub wcześniejszego celu w zakresie zwiększonego udziału energii odnawialnej w miksie energetycznym. W tym kontekście należy zwiększyć ogólny cel unijny w zakresie energii odnawialnej do 42,5 %, aby znacznie podnieść obecne tempo wdrażania energii odnawialnej, a tym samym przyspieszyć stopniowe uniezależnianie się Unii od rosyjskich paliw kopalnych poprzez zwiększenie dostępności przystępnej cenowo, bezpiecznej i zrównoważonej energii w Unii. Poza tym obowiązkowym poziomem państwa członkowskie powinny dążyć do wspólnego osiągnięcia ogólnego celu unijnego w zakresie energii odnawialnej na poziomie 45 % zgodnie z planem REPowerEU.*

- (6) *Cele dotyczące energii odnawialnej powinny iść w parze z uzupełniającymi wysiłkami na rzecz obniżenia emisyjności z wykorzystaniem innych niekopalnych źródeł energii w celu osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r. Państwa członkowskie powinny mieć możliwość łączenia różnych niekopalnych źródeł energii, aby osiągnąć unijny cel neutralności klimatycznej do 2050 r., z uwzględnieniem szczególnych uwarunkowań krajowych i struktury dostaw energii. Aby osiągnąć ten cel, wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach zwiększonego wiążącego ogólnego celu unijnego należy połączyć z uzupełniającymi wysiłkami, które państwa członkowskie mogą podjąć na rzecz obniżenia emisyjności, obejmującymi rozwój innych niekopalnych źródeł energii.*

- (7) *Kluczowe znaczenie dla konkurencyjności energii ze źródeł odnawialnych mają innowacje. Europejski strategiczny plan w dziedzinie technologii energetycznych, określony został w komunikacie Komisji z dnia 15 września 2015 r. zatytułowanym „W kierunku strategicznego planu w dziedzinie technologii energetycznych (planu EPSTE) – przyspieszenie transformacji europejskiego systemu energetycznego” (zwany dalej „planem EPSTE”); ma on na celu przyspieszenie przejścia na neutralny dla klimatu system energetyczny dzięki działaniom w dziedzinie badań naukowych i innowacji, które dotyczą całego łańcucha innowacji od badań naukowych po wprowadzanie na rynek. W swoich zintegrowanych krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu, przedłożonych zgodnie z art. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999¹³, państwa członkowskie określają krajowe założenia i cele dotyczące finansowania publicznych i, w stosownym przypadku, prywatnych badań naukowych i innowacji dotyczących unii energetycznej, w tym w stosownym przypadku harmonogram realizacji tych założeń; te cele i założenia odzwierciedlają priorytety strategii unii energetycznej, określonej w komunikacie Komisji z dnia 25 lutego 2015 r. zatytułowanym „Strategia ramowa na rzecz stabilnej unii energetycznej opartej na przyszłościowej polityce w dziedzinie klimatu”, i, w stosownych przypadkach, planu EPSTE. W celu uzupełnienia swoich krajowych założeń i celów dotyczących finansowania, promowania produkcji energii ze źródeł odnawialnych w oparciu o innowacyjne technologie energii odnawialnej oraz w celu utrzymania wiodącej pozycji Unii w dziedzinie badań naukowych i rozwoju innowacyjnych technologii energii odnawialnej, każde państwo członkowskie powinno wyznaczyć orientacyjny cel w zakresie innowacyjnych technologii energii odnawialnej na poziomie co najmniej 5 % nowo zainstalowanej mocy energii odnawialnej do 2030 r.*

¹³ *Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (EU) 2015/652 oraz uchylenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 (Dz. U. 328 z 21.12.2018, s.1).*

- (8) *Zgodnie z art. 3 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) .../...¹⁴⁺ i zaleceniem Komisji (UE) 2021/1749¹⁵ państwa członkowskie powinny przyjąć zintegrowane podejście promujące najbardziej efektywne energetycznie odnawialne źródło energii dla każdego sektora i zastosowania oraz promujące wydajność systemu, aby każdy rodzaj działalności gospodarczej wymagał jak najmniejszej ilości energii.*
- (9) *Zmiany określone w niniejszej dyrektywie mają także na celu przyczynienie się do osiągnięcia unijnego celu produkcji 35 mld m metrów sześciennych zrównoważonego biometanu rocznie do 2030 r., określonego w dokumencie roboczym służb Komisji z dnia 18 maja 2022 r. towarzyszącym planowi REPowerEU zatytułowanemu „Implementing the Repower EU Action Plan: Investment needs, hydrogen accelerator and achieving the bio-methane targets” [Wdrażanie unijnego planu RePower: Potrzeby inwestycyjne, akcelerator wodoru i osiągnięcie celów w zakresie biometanu], tym samym wspierając bezpieczeństwo dostaw i realizację unijnych ambicji klimatycznych.*

¹⁴ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) .../... z dnia ... w sprawie efektywności energetycznej i zmieniająca rozporządzenie (UE) 2023/955 (Dz.U. L ...).

⁺ *Dz.U.: proszę wstawić w tekście numer dyrektywy zawartej w dokumencie PE-CONS 15/23 (2021/0203(COD)), a w przypisie numer, datę tej dyrektywy oraz odniesienie do Dz.U.*

¹⁵ *Zalecenie Komisji (UE) 2021/1749 z dnia 28 września 2021 r. w sprawie zasady „efektywność energetyczna przede wszystkim”: od zasad do praktyki – Wytyczne i przykłady dotyczące jej wdrażania w procesie podejmowania decyzji w sektorze energetycznym i w innych sektorach (Dz.U. L 350 z 4.10.2021, s. 9).*

- (10) Coraz powszechniej uznaje się potrzebę dostosowania polityki w zakresie bioenergii do zasady kaskadowego wykorzystania biomasy. Celem tej zasady jest zapewnienie efektywnego gospodarowania zasobami biomasy poprzez priorytetowe traktowanie wykorzystania biomasy do celów energetycznych w każdym przypadku, gdy to możliwe, zwiększając tym samym ilość biomasy dostępnej w ramach systemu. Takie dostosowanie ma na celu zapewnienie sprawiedliwego dostępu do rynku surowca do produkcji biomasy w celu wypracowania innowacyjnych, opartych na biomasie rozwiązań o wysokiej wartości dodanej oraz przejście na zrównoważoną biogospodarkę o obiegu zamkniętym. Opracowując systemy wsparcia na rzecz bioenergii, państwa członkowskie powinny zatem wziąć pod uwagę dostępną podaż zrównoważonej biomasy do zastosowań energetycznych i nieenergetycznych oraz konieczność zachowania krajowych leśnych pochłaniaczy dwutlenku węgla i ekosystemów, a także należy uwzględnić zasadę gospodarki o obiegu zamkniętym, zasadę kaskadowego wykorzystania biomasy oraz hierarchię postępowania z odpadami ustanowioną w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE¹⁶.
- . Zgodnie z zasadą kaskadowego wykorzystania biomasy biomasa drzewna powinna być wykorzystywana stosownie do jej najwyższej ekonomicznej i środowiskowej wartości dodanej zgodnie z następującą hierarchią priorytetów: produkty drewnopochodne, przedłużanie cyklu życia produktów drewnopochodnych, ponowne użycie, recykling, bioenergia i trwałe składowanie. W przypadku gdy żadne inne zastosowanie biomasy drzewnej nie jest ekonomicznie opłacalne lub właściwe pod względem środowiskowym, odzysk energii pomaga ograniczyć produkcję energii ze źródeł nieodnawialnych. Systemy wsparcia państw członkowskich na rzecz bioenergii powinny zatem koncentrować się na surowcach, w przypadku których odnotowuje się niewielką konkurencję rynkową z sektorami surowcowymi i których pozyskiwanie uznaje się za korzystne zarówno dla klimatu, jak i dla różnorodności biologicznej, aby unikać negatywnych zachęt do podążania ścieżkami nie zrównoważonej bioenergii, na co zwróciło uwagę *Wspólne Centrum Badawcze* (JRC) Komisji w sprawozdaniu z **2021 r.** zatytułowanym „The use of woody biomass for energy production in the EU” [Wykorzystywanie biomasy drzewnej do wytwarzania energii w UE]. Równocześnie, przy *wdrażaniu środków zapewniających stosowanie* zasady kaskadowego wykorzystania biomasy należy uwzględnić specyficzne

¹⁶ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy (Dz.U. L 312 z 22.11.2008, s. 3).

uwarunkowania krajowe, jakimi kierują się państwa członkowskie przy opracowywaniu swoich systemów wsparcia. ***Państwa członkowskie powinny mieć możliwość odstąpienia od tej zasady w należycie uzasadnionych okolicznościach, m.in. gdy wymaga tego bezpieczeństwo dostaw energii, na przykład w warunkach bardzo dużego zimna. Państwa członkowskie powinny również móc odstąpić od tej zasady w przypadku braku gałęzi przemysłu lub przetwórci, które mogłyby zwiększyć wartość dodaną wykorzystania niektórych surowców na danym obszarze geograficznym. W takim przypadku transport poza ten obszar do celów takiego wykorzystania może nie być uzasadniony z ekonomicznego lub środowiskowego punktu widzenia. Państwa członkowskie powinny powiadomić Komisję o tych odstępstwach. Państwa członkowskie nie powinny przyznawać bezpośredniego wsparcia finansowego na produkcję energii z kłód tartacznych, kłód skrawanych, przemysłowego drewna okrągłego, pniaków i korzeni. Dla celów niniejszej dyrektywy korzyści podatkowe nie wchodzą w zakres bezpośredniego wsparcia finansowego.*** Zapobieganie powstawaniu odpadów, zapewnienie ponownego użycia oraz recykling odpadów powinny być traktowane priorytetowo. Państwa członkowskie powinny unikać tworzenia systemów wsparcia, które byłyby sprzeczne z celami dotyczącymi postępowania z odpadami i które prowadziłyby do nieefektywnego wykorzystywania odpadów nadających się do recyklingu. Ponadto, aby zapewnić wydajniejsze wykorzystanie bioenergii, ■ państwa członkowskie nie powinny ***odnawiać*** wsparcia ani udzielać ***nowego*** dla elektrowni wytwarzających jedynie energię elektryczną, chyba że tego rodzaju instalacje znajdują się w regionach o szczególnym statusie w zakresie wykorzystania energii z uwagi na fakt, że odchodzą od paliw kopalnych, ***w regionach najbardziej oddalonych***, o których mowa w art. 349 TFUE, lub jeżeli wykorzystują infrastrukturę wychwytywania i składowania dwutlenku węgla.

- (11) Szybki rozwój produkcji odnawialnej energii elektrycznej i jej coraz większa konkurencyjność kosztowa mogą być wykorzystywane do zaspokojenia coraz większej części zapotrzebowania na energię, na przykład dzięki stosowaniu pomp ciepła do ogrzewania pomieszczeń lub w niskotemperaturowych procesach przemysłowych i wykorzystaniu pojazdów elektrycznych do transportu lub pieców elektrycznych w niektórych gałęziach przemysłu. Odnawialną energię elektryczną można również stosować do wytwarzania paliw syntetycznych wykorzystywanych w sektorach transportu, w których trudno jest obniżyć emisyjność, takich jak sektory lotnictwa i transportu morskiego. Ramy elektryfikacji muszą zapewniać możliwość prowadzenia solidnej i efektywnej koordynacji i rozszerzenia mechanizmów rynkowych, aby dostosować podaż do popytu w czasie i przestrzeni, stymulować inwestycje w źródła elastyczności i usprawniać proces integrowania dużych udziałów energii uzyskiwanej ze źródeł odnawialnych o zmiennej wydajności. Państwa członkowskie powinny zatem zapewnić, aby wdrażanie rozwiązań w zakresie odnawialnej energii elektrycznej w dalszym ciągu postępowało w tempie odpowiednim dla zaspokojenia rosnącego zapotrzebowania. W tym celu państwa członkowskie powinny ustanowić ramy uwzględniające zgodne z rynkiem mechanizmy służące usunięciu pozostałych barier, aby zapewnić dostępność bezpiecznych i odpowiednich systemów elektroenergetycznych przystosowanych do wysokiego poziomu energii odnawialnej, a także obiektów magazynowania w pełni zintegrowanych z systemem elektroenergetycznym. Wspomniane ramy **powinny** w szczególności umożliwiać usunięcie pozostałych barier, w tym barier niefinansowych, takich jak problem związany z faktem, że właściwe organy nie dysponują wystarczającymi zasobami cyfrowymi i ludzkimi, aby rozpatrywać coraz większą liczbę wniosków o wydanie zezwolenia.

- (12) Przy obliczaniu udziału odnawialnej energii w państwie członkowskim paliwa odnawialne pochodzenia niebiologicznego powinny być uwzględniane w sektorze, w którym są one zużywane (sektory energii elektrycznej, ogrzewania i chłodzenia lub transportu). Aby uniknąć podwójnego liczenia, nie powinno się uwzględniać odnawialnej energii elektrycznej zużytej do wyprodukowania tych paliw. Doprowadziłoby to do zharmonizowania zasad rozliczania tych paliw w całej dyrektywie (UE) 2018/2001, niezależnie od tego, czy zalicza się je na poczet osiągnięcia ogólnego celu dotyczącego energii odnawialnej czy na poczet osiągnięcia jakiegokolwiek celu cząstkowego. Zapewniłoby to również możliwość zaliczenia faktycznego poziomu zużycia energii, biorąc pod uwagę straty energii ponoszone w procesie produkcji tych paliw. Ponadto pozwoliłoby to zaliczyć paliwa odnawialne pochodzenia niebiologicznego przywożone do Unii i zużywane w Unii. ***Państwa członkowskie powinny mieć możliwość udzielenia zgody, w drodze szczegółowej umowy o współpracy, na zaliczanie paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego zużywanych w danym państwie członkowskim na poczet udziału w końcowym zużyciu energii brutto ze źródeł odnawialnych w państwie członkowskim, w którym zostały wyprodukowane. Przy zawieraniu takich umów, o ile nie uzgodniono inaczej, zachęca się państwa członkowskie do ustalania ilości paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego produkowanych w państwie członkowskim innym niż państwo członkowskie, w którym są one zużywane, w następujący sposób: do 70 % ich ilości w kraju, w którym są zużywane, oraz do 30 % ich ilości w kraju, w którym są produkowane. Umowy między państwami członkowskimi mogą mieć formę szczegółowej umowy o współpracy zawartej za pośrednictwem unijnej platformy ds. rozwoju odnawialnych źródeł energii, uruchomionej w dniu 29 listopada 2021 r.***

- (13) Współpraca *między państwami członkowskimi* w dziedzinie promowania energii odnawialnej może przyjąć formę transferów statystycznych, systemów wsparcia lub wspólnych projektów. Współpraca ta zapewnia możliwość racjonalnego pod względem kosztów wdrożenia rozwiązań w zakresie energii odnawialnej w całej Europie i przyczynia się do integracji rynku. Współpraca *między państwami członkowskimi* – mimo jej potencjału – była prowadzona na bardzo ograniczoną skalę, co prowadziło do uzyskiwania nieoptymalnych wyników, jeżeli chodzi o efektywność zwiększania udziału energii odnawialnej. Państwa członkowskie powinny zatem mieć obowiązek ***ustanowić do 2025 r. ramy współpracy dotyczącej wspólnych projektów. W tych ramach państwa członkowskie powinny dążyć do ustanowienia co najmniej dwóch wspólnych projektów do 2030 r. Ponadto państwa członkowskie, których roczne zużycie energii elektrycznej przekracza 100 TWh, powinny dążyć do ustanowienia trzeciego wspólnego projektu do 2033 r.*** Projekty finansowane z wkładów krajowych w ramach mechanizmu finansowania energii ze źródeł odnawialnych ustanowionego na mocy rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2020/1294¹⁷ doprowadziłyby do spełnienia tego obowiązku przez zaangażowane państwa członkowskie.

¹⁷ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2020/1294 z dnia 15 września 2020 r. w sprawie unijnego mechanizmu finansowania energii ze źródeł odnawialnych (Dz.U. L 303 z 17.9.2020, s. 1).

- (14) *W komunikacie z dnia 19 listopada 2020 r. zatytułowanym „Strategia UE mająca na celu wykorzystanie potencjału energii z morskich źródeł odnawialnych na rzecz neutralnej dla klimatu przyszłości” Komisja wprowadziła ambitny cel zakładający osiągnięcie 300 GW z morskiej energii wiatrowej i 40 GW z energii oceanicznej w basenach morskich w całej Unii do 2050 r. Aby zapewnić dokonanie tej poważnej zmiany, państwa członkowskie będą musiały prowadzić współpracę transgraniczną na poziomie poszczególnych basenów morskich. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/869¹⁸ zobowiązuje państwa członkowskie do zawarcia niewiążących porozumień o współpracy w sprawie celów w obszarze produkcji energii z morskich źródeł odnawialnych, które mają zostać wdrożone w każdym basenie morskim do 2050 r., wraz z etapami pośrednimi w 2030 r. i 2040 r. Publikowanie informacji o ilościach energii z morskich źródeł odnawialnych, które państwa członkowskie zamierzają osiągnąć w drodze przetargów, zwiększa przejrzystość i przewidywalność dla inwestorów oraz sprzyja osiągnięciu celów w zakresie wykorzystywania energii morskiej. Planowanie przestrzenne obszarów morskich jest jednym z podstawowych narzędzi zapewniających współistnienie różnych sposobów wykorzystania morza. Przydzielanie przestrzeni na projekty dotyczące energii z morskich źródeł odnawialnych w planach zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich jest konieczne, aby umożliwić długoterminowe planowanie w celu oceny skutków projektów w dziedzinie energii z morskich źródeł odnawialnych i zapewnienia społecznej akceptacji dla ich planowanej realizacji. Umożliwienie społecznościom energetycznym działającym w zakresie energii odnawialnej udziału we wspólnych projektach w dziedzinie energii z morskich źródeł odnawialnych jest kolejnym środkiem pozwalającym na zwiększenie akceptacji społecznej.*

¹⁸ *Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/869 z dnia 30 maja 2022 r. w sprawie wytycznych dotyczących transeuropejskiej infrastruktury energetycznej, zmiany rozporządzeń (WE) nr 715/2009, (UE) 2019/942 i (UE) 2019/943 oraz dyrektyw 2009/73/WE i (UE) 2019/944 oraz uchylenia rozporządzenia (UE) nr 347/2013 (Dz. U. L 152 z 3.6.2022, s. 45).*

- (15) Rynek umów zakupu odnawialnej energii elektrycznej szybko się rozwija i zapewnia alternatywną ścieżkę dostępu do rynku wytwarzania energii odnawialnej, poza systemami wsparcia stosowanymi przez państwa członkowskie lub prowadzeniem sprzedaży bezpośrednio na hurtowym rynku energii elektrycznej. Jednocześnie rynek umów zakupu odnawialnej energii elektrycznej wciąż ogranicza się do niewielkiej liczby państw członkowskich i dużych przedsiębiorstw, a w odniesieniu do znacznej części rynku Unii nadal można zaobserwować występowanie poważnych barier administracyjnych, technicznych i finansowych. Wprowadzone w art. 15 **dyrektywy (UE) 2018/2001** środki sprzyjające upowszechnianiu umów zakupu odnawialnej energii elektrycznej należy zatem dodatkowo wzmocnić poprzez zbadanie możliwości korzystania z gwarancji kredytowych, aby ograniczyć ryzyko finansowe związane z tymi umowami, biorąc pod uwagę fakt, że wspomniane gwarancje – o ile mają charakter publiczny – nie powinny wypierać finansowania prywatnego. ***Ponadto środki wspierające zawieranie umów zakupu odnawialnej energii elektrycznej należy rozszerzyć w razie potrzeby na inne formy umów zakupu energii odnawialnej, w tym, w stosownym przypadku, na umowy zakupu energii odnawialnej do ogrzewania i chłodzenia. W tym kontekście Komisja powinna przeanalizować bariery dla długoterminowych umów zakupu energii odnawialnej, w szczególności dla wdrażania transgranicznych umów zakupu energii odnawialnej, oraz wydać wytyczne dotyczące usunięcia tych barier.***

- (16) *Dalsze uproszczenie procedur administracyjnych wydawania zezwoleń może być konieczne, aby zlikwidować niepotrzebne obciążenia administracyjne w celu ustanowienia projektów dotyczących energii odnawialnej i związanych z nimi projektów dotyczących infrastruktury sieci. W ciągu dwóch lat od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy oraz na podstawie zintegrowanych krajowych sprawozdań z postępów w dziedzinie energii i klimatu przedłożonych zgodnie z art. 17 rozporządzenia (UE) 2018/1999 , Komisja powinna rozważyć, czy potrzebne są dodatkowe środki w celu dalszego wspierania państw członkowskich we wdrażaniu przepisów dyrektywy (UE) 2018/2001 regulujących procedury wydawania zezwoleń, w tym wymogu, aby punkty kontaktowe powołane lub wyznaczone zgodnie z art. 16 tej dyrektywy dotrzymywały terminów procedur wydawania zezwoleń określonych w tej dyrektywie. Powinna istnieć możliwość, aby środki te obejmowały orientacyjne kluczowe wskaźniki efektywności dotyczące m.in. długości procedur wydawania zezwoleń w zakresie projektów w dziedzinie energii odnawialnej zlokalizowanych na obszarach przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych i poza nimi.*

- (17) Potencjał budynków w zakresie przyczynienia się do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych w Unii jest w znacznym stopniu niewykorzystany. Obniżanie emisyjności ogrzewania i chłodzenia w **budynkach** poprzez zwiększanie udziału produkcji i wykorzystania energii odnawialnej będzie konieczne do osiągnięcia ambitnego celu polegającego na zapewnieniu neutralności klimatycznej Unii wyznaczonego w **rozporządzeniu (UE) 2021/1119**. W ostatnim dziesięcioleciu nie odnotowano jednak postępów w kwestii wykorzystania **energii odnawialnej** w sektorze ogrzewania i chłodzenia – wzrost zanotowano głównie, jeśli chodzi o wykorzystanie biomasy. Bez wyznaczenia **orientacyjnych udziałów** energii odnawialnej w budynkach śledzenie postępów i identyfikowanie wąskich gardeł utrudniających upowszechnianie **energii odnawialnej** będzie niemożliwe. Wyznaczenie **orientacyjnych udziałów** energii odnawialnej w budynkach stanowi długoterminowy sygnał dla inwestorów, również w okresie bezpośrednio po 2030 r. ■ W związku z tym należy wyznaczyć orientacyjne **udziały** energii odnawialnej w budynkach, **wytwarzanej na miejscu lub w pobliżu oraz energii odnawialnej pochodzącej z sieci**, aby ukierunkować i zachęcać państwa członkowskie do działań na rzecz wykorzystania potencjału związanego ze stosowaniem i wytwarzaniem energii odnawialnej w budynkach, aby zachęcać ■ do opracowywania technologii wytwarzania energii odnawialnej, **a także aby wspierać skuteczną integrację takich technologii z systemem energetycznym**, zapewniając jednocześnie inwestorom i zaangażowanym organom na szczeblu lokalnym odpowiedni poziom pewności **oraz przyczyniając się do wydajności systemu**. W **stosownych przypadkach należy również promować inteligentne i innowacyjne technologie, które przyczyniają się do wydajności systemu**. **Do obliczenia tych orientacyjnych udziałów przy określaniu udziału energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych pochodzącej z sieci a wykorzystywanej w budynkach państwa członkowskie powinny wykorzystywać średni udział energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych dostarczonej na ich terytorium w dwóch poprzednich latach.**

- (18) *Orientacyjny udział energii ze źródeł odnawialnych w Unii w sektorze budownictwa, który ma zostać osiągnięty do 2030 r., stanowi niezbędny minimalny cel pośredni dla zapewnienia obniżenia emisyjności zasobów budowlanych w Unii do 2050 r. i uzupełnia ramy regulacyjne dotyczące efektywności energetycznej i charakterystyki energetycznej budynków. Kluczowe znaczenie ma płynne i racjonalne pod względem kosztów wycofanie paliw kopalnych z budynków i zastąpienie ich energią odnawialną. Orientacyjny udział energii ze źródeł odnawialnych w sektorze budownictwa uzupełnia ramy regulacyjne dotyczące budynków zgodnie z prawem unijnym dotyczącym charakterystyki energetycznej budynków poprzez zapewnienie, aby technologie, urządzenia i infrastruktura wykorzystujące energię ze źródeł odnawialnych, w tym efektywne systemy ciepłownicze i chłodnicze, były wystarczająco szybko rozpowszechniane, aby stopniowo wycofywać paliwa kopalne z budynków oraz zapewnić do 2030 r. dostępność bezpiecznych i niezawodnych dostaw energii ze źródeł odnawialnych dla budynków o niemal zerowym zużyciu energii. Orientacyjny udział energii odnawialnej w sektorze budownictwa sprzyja też inwestycjom w energię odnawialną w ramach długoterminowych krajowych strategii i planów renowacji budynków, tym samym umożliwiając obniżenie emisyjności budynków. Ponadto orientacyjny udział energii odnawialnej w sektorze budownictwa stanowi istotny dodatkowy wskaźnik rozwoju lub modernizacji efektywnych sieci ciepłowniczych i chłodniczych, przez co uzupełnia zarówno orientacyjny cel w zakresie ogrzewania i chłodzenia określony w art. 24 dyrektywy (UE) 2018/2001, jak i wymóg zapewnienia dostępności energii odnawialnej oraz ciepła i chłodu odpadowego z efektywnego systemu ciepłowniczego i chłodniczego, aby pomóc w pokryciu całkowitego rocznego zużycia energii pierwotnej w nowych budynkach lub budynkach po renowacji. Ten orientacyjny udział energii odnawialnej w sektorze budownictwa jest również niezbędny do racjonalnego pod względem kosztów zapewnienia realizacji rocznego wzrostu ogrzewania i chłodzenia ze źródeł odnawialnych zgodnie z art. 23 dyrektywy (UE) 2018/2001.*

- (19) *Biorąc pod uwagę duże zużycie energii w budynkach mieszkalnych, komercyjnych i publicznych, definicje zawarte w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1099/2008¹⁹ można by stosować przy obliczaniu krajowego udziału energii ze źródeł odnawialnych w budynkach, aby zminimalizować obciążenie administracyjne i jednocześnie zapewnić postępy w realizacji orientacyjnego unijnego udziału energii odnawialnej w sektorze budownictwa do 2030 r.*
- (20) *Długotrwałe procedury administracyjne wydawania zezwoleń stanowią jedną z głównych barier dla inwestycji w projekty w dziedzinie energii odnawialnej i związaną z nimi infrastrukturę. Bariery te obejmują złożoność obowiązujących przepisów dotyczących wyboru lokalizacji i administracyjnych zezwoleń na realizację takich projektów, złożoność i czas trwania oceny oddziaływania projektów na środowisko oraz powiązane sieci energetyczne, kwestie związane z podłączeniem do sieci, ograniczenia w dostosowywaniu specyfikacji technologicznych w trakcie procedury wydawania zezwoleń oraz problemy kadrowe organów wydających zezwolenia lub operatorów sieci. Aby przyspieszyć tempo realizacji takich projektów należy przyjąć zasady, które uprościłyby i skróciły procedury wydawania zezwoleń, uwzględniając szeroką społeczną akceptację korzystania z energii odnawialnej.*

¹⁹ *Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1099/2008 z dnia 22 października 2008 r. w sprawie statystyki energii (Dz.U. L 304 z 14.11.2008, s. 1).*

- (21) *Dyrektywa (UE) 2018/2001 usprawnia procedury administracyjne w zakresie wydawania zezwoleń dla elektrowni wytwarzających energię odnawialną poprzez wprowadzenie zasad dotyczących organizacji i maksymalnego czasu trwania administracyjnej części procedury wydawania zezwoleń dla projektów dotyczących energii odnawialnej, obejmujących wszelkie odpowiednie zezwolenia na budowę, rozbudowę źródła energii i eksploatację elektrowni wytwarzających energię odnawialną oraz na podłączenie tych elektrowni do sieci.*
- (22) *Dalsze uproszczenie i skrócenie administracyjnych procedur wydawania zezwoleń dla elektrowni wytwarzających energię odnawialną, w tym elektrowni łączących różne odnawialne źródła energii, pompy ciepła, położone na tym samym obszarze magazyny energii, w tym instalacje energetyczne i termiczne, a także aktywa niezbędne do podłączenia tych elektrowni, pomp ciepła i magazynów w do sieci oraz do włączenia energii odnawialnej do sieci ciepłowniczych i chłodniczych w skoordynowany i zharmonizowany sposób są niezbędne do zapewnienia, aby Unia osiągnęła swoje ambitne cele w zakresie klimatu i energii na 2030 r. oraz cel neutralności klimatycznej do 2050 r. przy jednoczesnym uwzględnieniu zasady „nie szkodzić” zapisanej w Europejskim Zielonym Ładzie i niezależnie od wewnętrznego podziału kompetencji w państwach członkowskich.*

- (23) *Wprowadzenie krótszych i jasnych terminów podejmowania decyzji przez organy właściwe do wydawania zezwoleń na instalacje energii odnawialnej na podstawie kompletnego wniosku ma na celu przyspieszenie rozpowszechniania projektów dotyczących energii odnawialnej. Czas, w którym elektrownie wytwarzające energię odnawialną są budowane i podłączane do sieci, nie powinien być wliczany przy obliczaniu tych terminów, z wyjątkiem sytuacji, gdy zbiega się on z innymi etapami procedury administracyjnej wydawania zezwoleń. Należy jednak dokonać rozróżnienia między projektami zlokalizowanymi na obszarach szczególnie odpowiednich do realizowania projektów dotyczących energii odnawialnej, w przypadku których terminy można skrócić, a mianowicie obszarów przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych, a projektami zlokalizowanymi poza takimi obszarami. Przy ustalaniu tych terminów należy uwzględnić specyfikę projektów dotyczących energii z morskich źródeł odnawialnych.*
- (24) *Niektóre z najczęstszych problemów, z jakimi mają do czynienia podmioty realizujące y projekty dotyczące energii odnawialnej, związane są ze złożonymi i długotrwałymi krajowymi lub regionalnymi procedurami administracyjnymi wydawania zezwoleń i podłączenia do sieci, a także z niedoborami pracowników i technicznej wiedzy fachowej w organach wydających zezwolenia, potrzebnej do oceny oddziaływania proponowanych projektów na środowisko. W związku z tym należy usprawnić niektóre środowiskowe aspekty procedur wydawania zezwoleń w stosunku do projektów dotyczących energii odnawialnej.*

- (25) *Państwa członkowskie we współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi powinny wspierać szybszą realizację projektów dotyczących energii odnawialnej poprzez przeprowadzenie skoordynowanego mapowania rozpowszechnienia energii odnawialnej i powiązanej infrastruktury na swoich terytoriach . Państwa członkowskie powinny określić obszary lądowe, powierzchniowe, podpowierzchniowe i morskie lub obszary wód śródlądowych niezbędne do tworzenia elektrowni wytwarzających energię odnawialną i powiązanej infrastruktury, aby zrealizować co najmniej swoje krajowe wkłady w osiągnięciu zmienionego ogólnego celu dotyczącego energii odnawialnej na 2030 r. określonego w art. 3 ust. 1 dyrektywy (UE) 2018/2001 oraz wspierać osiągnięcie celu neutralności klimatycznej najpóźniej do 2050 r., zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2021/1119. Państwa członkowskie powinny móc korzystać z istniejących dokumentów zagospodarowania przestrzennego w celu identyfikowania tych obszarów. Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby takie obszary odzwierciedlały ich szacunkowe trajektorie i całkowitą planowaną moc zainstalowaną oraz identyfikowały konkretne obszary dla różnych rodzajów technologii energii odnawialnej określonych w zintegrowanych krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu państw członkowskich przedłożonych zgodnie z art. 3 i 14 rozporządzenia (UE) 2018/1999.*

Przy wskazywaniu wymaganych obszarów lądowych, powierzchniowych, podpowierzchniowych oraz morskich lub obszarów wód śródlądowych należy uwzględniać w szczególności dostępność energii z odnawialnych źródeł oraz potencjał danych obszarów lądowych i morskich w zakresie wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych w odniesieniu do poszczególnych rodzajów technologii, przewidywane zapotrzebowanie na energię, z uwzględnieniem efektywności energetycznej i efektywności systemu, ogólnie i w poszczególnych regionach państwa członkowskiego, a także dostępność odpowiedniej infrastruktury energetycznej, magazynowania i innych narzędzi elastyczności, mając na uwadze zdolność niezbędną do wykorzystania rosnącej ilości energii odnawialnej, a także wrażliwość środowiskową zgodnie z załącznikiem III do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE²⁰.

²⁰ *Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (Dz.U. L 26 z 28.1.2012, s. 1).*

- (26) *Państwa członkowskie powinny wyznaczyć, jako podzbiór tych obszarów, konkretne obszary lądowe (powierzchniowe i podpowierzchniowe) oraz morskie lub obszary wód śródlądowych jako obszary przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych. Obszary te powinny być szczególnie odpowiednie do realizacji projektów dotyczących energii odnawialnej, z rozróżnieniem na poszczególne rodzaje technologii, przy założeniu, że wdrażanie określonego rodzaju odnawialnego źródła energii nie powinno powodować znaczącego oddziaływania na środowisko naturalne. Wyznaczając obszary przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych, państwa członkowskie powinny unikać obszarów chronionych oraz brać pod uwagę plany odbudowy zasobów przyrodniczych i odpowiednie środki łagodzące. Państwa członkowskie powinny móc wyznaczyć obszary przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych właściwe dla jednego rodzaju lub kilku rodzajów elektrowni wytwarzających energię odnawialną i powinny wskazać rodzaj lub rodzaje energii ze źródeł odnawialnych, które mogą być wytwarzane na takich obszarach przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych. Państwa członkowskie powinny wyznaczyć takie obszary przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych dla co najmniej jednego rodzaju technologii i powinny decydować o wielkości takich obszarów, biorąc pod uwagę specyfikę i wymogi rodzajów technologii, w odniesieniu do których ustanawiają obszary przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych. Czyniąc to, państwa członkowskie powinny dążyć do zapewnienia znacznej powierzchni łącznej tych obszarów oraz do tego, by przyczyniały się one do osiągnięcia celów określonych w dyrektywie (UE) 2018/2001.*

- (27) *Wielorakie użytkowanie przestrzeni na potrzeby produkcji energii odnawialnej oraz inne sposoby użytkowania gruntów, wód śródlądowych i mórz, takie jak produkcja żywności, ochrona przyrody czy odbudowa zasobów przyrodniczych, zmniejszają ograniczenia związane z użytkowaniem gruntów, wód śródlądowych i mórz. W tym kontekście planowanie przestrzenne znacząco ułatwia identyfikowanie i osiągnięcie synergii w zakresie użytkowania gruntów, wód śródlądowych i mórz na wczesnym etapie. Państwa członkowskie powinny badać, umożliwiać i faworyzować liczne sposoby użytkowania obszarów wskazanych w wyniku przyjętych środków planowania przestrzennego. W tym celu państwa członkowskie powinny w razie potrzeby ułatwiać zmiany w użytkowaniu gruntów i mórz, pod warunkiem że poszczególne sposoby użytkowania i działania są ze sobą zgodne i mogą współistnieć.*

- (28) *W dyrektywie 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady²¹ wprowadzono ocenę wpływu na środowisko jako ważne narzędzie służące do uwzględniania aspektów środowiskowych przy przygotowywaniu i przyjmowaniu planów i programów. W celu wyznaczenia obszarów przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych państwa członkowskie powinny przygotować plan lub plany obejmujące wyznaczenie obszarów przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych oraz obowiązujące zasady i środki łagodzące w odniesieniu do projektów zlokalizowanych na każdym z tych obszarów. Państwa członkowskie powinny móc przygotować jeden plan dla wszystkich obszarów przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych i dla technologii energii odnawialnej lub plany dla poszczególnych technologii wyznaczające jeden lub więcej obszarów przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych. Każdy plan powinien podlegać ocenie zgodnie z dyrektywą 2001/42/WE, aby ocenić wpływ każdej technologii energii odnawialnej na odpowiednie obszary wyznaczone w tym planie. Przeprowadzenie w tym celu oceny wpływu na środowisko zgodnie z tą dyrektywą pozwoliłoby państwom członkowskim na bardziej zintegrowane i skuteczne podejście do planowania, na zapewnienie udziału obywateli na wczesnym etapie oraz na uwzględnienie aspektów środowiskowych we wczesnej fazie planowania na poziomie strategicznym. Przyczyniłoby się to do szybszego i sprawniejszego wdrażania różnych źródeł energii odnawialnej przy jednoczesnym zminimalizowaniu niepożądanego wpływu tych projektów na środowisko. W przypadku gdy plan może mieć znaczący niepożądany wpływ na środowisko w innym państwie członkowskim, takie oceny wpływu na środowisko powinny obejmować konsultacje transgraniczne między państwami członkowskimi. .*

²¹ *Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz.U. L 197 z 21.7.2001, s. 30).*

- (29) *Po przyjęciu planów, w których wyznaczone są obszary przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych, państwa członkowskie powinny monitorować wszelki znaczący niepożądany wpływ na środowisko wynikający z realizacji planów i programów, między innymi aby zidentyfikować na wczesnym etapie nieprzewidziane niekorzystne skutki i być w stanie podjąć odpowiednie działania naprawcze zgodnie z dyrektywą 2001/42/WE.*
- (30) *Aby zwiększyć społeczną akceptację projektów dotyczących energii odnawialnej, państwa członkowskie powinny podjąć odpowiednie środki promujące udział społeczności lokalnych w projektach dotyczących energii odnawialnej. Zastosowanie nadal mają postanowienia Konwencji Europejskiej Komisji Gospodarczej ONZ o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do wymiaru sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska²², podpisanej w dniu 25 czerwca 1998 r. w Aarhus, w szczególności postanowienia dotyczące udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości.*

²² *Dz.U. L 124 z 17.5.2005, s. 4.*

- (31) *Aby usprawnić proces wyznaczania obszarów przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych i uniknąć podwójnej oceny wpływu jednego obszaru na środowisko, państwa członkowskie powinny móc wskazywać – jako obszary przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych – konkretne obszary uznane już na mocy prawa krajowego jako obszary nadające się do przyspieszonego rozwoju technologii energii ze źródeł odnawialnych. Takie wskazania powinny podlegać pewnym warunkom środowiskowym zapewniającym wysoki poziom ochrony środowiska. Możliwość wyznaczania obszarów przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych w ramach istniejącego planowania przestrzennego powinna być ograniczona w czasie, aby zapewnić, że nie zagrozi to standardowej procedurze wyznaczania obszarów przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych. Projekty zlokalizowane na istniejących wyznaczonych obszarach krajowych na obszarach chronionych, których nie można wyznaczyć jako obszary przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych, powinny nadal funkcjonować na tych samych warunkach, na jakich zostały ustanowione.*

- (32) *Obszary przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych, wraz z istniejącymi elektrowniami wytwarzającymi energię odnawialną, przyszłymi elektrowniami wytwarzającymi energię odnawialną, które powstaną poza tymi obszarami, i mechanizmami współpracy, powinny mieć na celu zapewnienie produkcji energii odnawialnej wystarczającej do zagwarantowania wkładu państw członkowskich w ogólny cel unijny dotyczący energii odnawialnej określony w art. 3 ust. 1 dyrektywy (UE) 2018/2001. Państwa członkowskie powinny zachować możliwość udzielania zezwoleń na projekty poza takimi obszarami.*

- (33) *Na obszarach przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych, projekty dotyczące energii odnawialnej, które są zgodne z zasadami i środkami określonymi w planach przygotowanych przez państwa członkowskie, powinny korzystać z domniemania braku znaczącego wpływu na środowisko. W związku z tym takie projekty powinny być zwolnione z obowiązku przeprowadzenia szczegółowej oceny oddziaływania danego projektu na środowisko w rozumieniu dyrektywy 2011/92/UE z wyjątkiem projektów, w przypadku których państwo członkowskie postanowiło wymagać przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko w swoim krajowym obowiązkowym wykazie projektów, oraz z wyjątkiem projektów, które mogą poważnie wpłynąć na środowisko w innym państwie członkowskim, lub jeśli państwo członkowskie, które może zostać dotknięte znaczącymi skutkami, wystąpi z takim wnioskiem. Zobowiązania wynikające z Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym²³, podpisanej w dniu 25 lutego 1991 r. w Espoo, powinny nadal mieć zastosowanie do państw członkowskich, jeżeli projekt może spowodować znaczące skutki transgraniczne w państwie trzecim.*

²³ *Dz.U. L 104 z 24.4.1992, s. 7.*

- (34) *Obowiązki określone w dyrektywie 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady²⁴ nadal mają zastosowanie do elektrowni wodnych, w tym w przypadku, gdy państwo członkowskie postanowi wyznaczyć obszary przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych związanego z energią wodną w celu zapewnienia, aby potencjalny niekorzystny wpływ na daną część wód lub części wód był uzasadniony oraz aby wdrożono wszystkie odpowiednie środki łagodzące.*
- (35) *Wyznaczenie obszarów przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych powinno zapewniać elektrowniom wytwarzającym energię odnawialną, położonym na tym samym obszarze magazynom energii oraz podłączeniu tych elektrowni i magazynów do sieci przewidywalność i uproszczone procedury administracyjne wydawania zezwoleń. W szczególności projekty zlokalizowane na obszarach przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych powinny korzystać z przyspieszonych procedur administracyjnych wydawania zezwoleń, w tym z milczącej zgody w przypadku braku odpowiedzi właściwego organu na pośredni krok administracyjny w ustalonym terminie, chyba że dany projekt podlega ocenie oddziaływania na środowisko lub jeżeli w prawie krajowym państwa członkowskiego nie istnieje zasada milczącej zgody administracyjnej. Projekty te powinny także korzystać z jasno określonych terminów i pewności prawa co do oczekiwanego wyniku procedury wydawania zezwoleń. Po złożeniu wniosku zezwolenia na projekt na obszarze przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych państwo członkowskie powinno przeprowadzić szybką kontrolę w celu ustalenia, czy istnieje duże prawdopodobieństwo, że projekt może mieć znaczący niepożądany wpływ pod względem wrażliwości środowiskowej obszaru geograficznego, na którym będzie zlokalizowany, a którego to wpływu nie wskazano podczas oceny wpływu na środowisko planów wyznaczających obszary przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych, przeprowadzonej zgodnie z dyrektywą 2001/42/WE, oraz czy projekt jest objęty zakresem art. 7 dyrektywy 2011/92/UE ze względu na prawdopodobieństwo jego znaczącego oddziaływania na środowisko w innym państwie członkowskim lub na wniosek państwa członkowskiego, które może zostać znacząco dotknięte takimi skutkami. Do celów takiej*

²⁴ *Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz.U. L 327 z 22.12.2000, s. 1).*

kontroli właściwy organ powinien móc zwrócić się do wnioskodawcy o dostarczenie dodatkowych dostępnych informacji bez konieczności przeprowadzania nowej oceny lub gromadzenia nowych danych. Wszystkie projekty zlokalizowane na obszarach przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych, które są zgodne z zasadami i środkami określonymi w planach przygotowanych przez państwa członkowskie, należy uznać za zatwierdzone na koniec takiej kontroli. Pod warunkiem, że państwa członkowskie dysponują jasnymi dowodami pozwalającymi uznać, że istnieje duże prawdopodobieństwo, że dany projekt może spowodować znaczące i nieprzewidziane niekorzystne skutki, po przeprowadzeniu takiej kontroli, państwa członkowskie powinny poddać projekt ocenie oddziaływania na środowisko zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE oraz, w stosownych przypadkach, ocenie zgodnie z dyrektywą Rady 92/43/EWG²⁵. Państwa członkowskie powinny uzasadnić swoje decyzje o poddaniu tych projektów ocenie przed przeprowadzeniem takich ocen. Takie oceny powinny być przeprowadzone w ciągu sześciu miesięcy od dnia takich decyzji, przy czym termin ten można przedłużyć w przypadku nadzwyczajnych okoliczności. Należy zezwolić państwom członkowskim na wprowadzenie odstępstw od obowiązku przeprowadzania takich ocen w uzasadnionych okolicznościach w odniesieniu do projektów dotyczących energii wiatrowej i fotowoltaicznej z uwagi na to, że takie projekty mają dostarczać zdecydowaną większość odnawialnej energii elektrycznej do 2030 r. W takim przypadku podmiot realizujący projekt powinien przyjąć proporcjonalne środki łagodzące lub, jeżeli nie są one dostępne, środki kompensacyjne, które mogą przyjąć formę rekompensaty pieniężnej, jeżeli inne proporcjonalne środki kompensacyjne nie są dostępne, w celu zaradzenia tym znaczącym i nieprzewidzianym niekorzystnym skutkom stwierdzonym podczas kontroli.

²⁵ Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U. L 206 z 22.7.1992, s. 7).

- (36) *Ze względu na potrzebę szybszego rozpowszechniania energii ze źródeł odnawialnych wyznaczenie obszarów przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych nie powinno uniemożliwiać trwającego i przyszłego rozpowszechniania projektów dotyczących energii odnawialnej na wszystkich obszarach dostępnych do rozpowszechniania energii odnawialnej. Projekty takie powinny pozostać objęte obowiązkiem przeprowadzenia specjalnej oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE i być objęte procedurami wydawania zezwoleń mającymi zastosowanie do projektów dotyczących energii odnawialnej zlokalizowanych poza obszarami przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych. Aby przyspieszyć wydawanie zezwoleń na skalę niezbędną do osiągnięcia celu w zakresie energii odnawialnej określonego w dyrektywie (UE) 2018/2001, należy również uprościć i usprawnić procedury wydawania zezwoleń mające zastosowanie do projektów poza obszarami przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych przez wprowadzenie jasnych maksymalnych terminów na wszystkich etapach procedury wydawania zezwoleń, w tym dla specjalnych ocen oddziaływania każdego projektu na środowisko.*

- (37) *Budowa i eksploatacja elektrowni wytwarzających energię odnawialną może prowadzić do sporadycznego zabijania lub niepokojenia ptaków i innych gatunków chronionych na mocy dyrektywy 92/43/EWG lub dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE²⁶. Takie zabijanie lub niepokojenie gatunków chronionych nie będzie jednak uważane za umyślne w rozumieniu tych dyrektyw, jeśli w projekcie budowy i eksploatacji takich elektrowni wytwarzających energię odnawialną zastosowano odpowiednie środki łagodzące w celu uniknięcia takiego zabijania, zapobieżenia niepokojeniu, oceny skuteczności takich środków poprzez odpowiednie monitorowanie, a także – w świetle zebranych informacji – w celu zastosowania dalszych środków wymaganych do zapewnienia, aby nie występował znaczący niekorzystny wpływ na populację danego gatunku.*
- (38) *Oprócz instalowania nowych elektrowni wytwarzających energię odnawialną do osiągnięcia celów w zakresie energii odnawialnej może w znacznym stopniu przyczynić się również rozbudowa źródła energii w istniejących elektrowniach wytwarzających odnawialną energię elektryczną. Ponieważ istniejące elektrownie wytwarzające odnawialną energię elektryczną instalowano w większości przypadków w miejscach o znacznym potencjale zasobów energii odnawialnej, rozbudowa źródła energii może zapewnić dalsze wykorzystanie tych miejsc, co jednocześnie ograniczy potrzebę wyznaczania nowych terenów pod projekty dotyczące energii odnawialnej. Rozbudowa źródła energii wiąże się z dodatkowymi korzyściami, takimi jak istniejące podłączenie do sieci, prawdopodobnie wyższy stopień akceptacji społecznej oraz wiedza na temat oddziaływania na środowisko.*

²⁶ *Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz.U. L 20 z 26.1.2010, s. 7).*

- (39) *W dyrektywie (UE) 2018/2001 wprowadza się uproszczone procedury wydawania zezwoleń na rozbudowę źródła energii. Aby odpowiedzieć na rosnące zapotrzebowanie na rozbudowę źródła energii w istniejących elektrowniach wytwarzających odnawialną energię elektryczną i w pełni wykorzystać płynące z niej korzyści, należy jeszcze bardziej skrócić procedurę wydawania zezwoleń na rozbudowę elektrowni wytwarzających odnawialną energię elektryczną zlokalizowanych na obszarach przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych, w tym krótszą kontrolę. W przypadku rozbudowy źródła energii w istniejących elektrowniach wytwarzających odnawialną energię energetyczną znajdujących się poza obszarami przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych państwa członkowskie powinny zapewnić uproszczoną i szybką procedurę wydawania zezwoleń, która nie trwa dłużej niż rok, i uwzględnić przy tym zasadę „nie szkodzić” wynikającą z Europejskiego Zielonego Ładu.*
- (40) *W celu dalszego promowania i przyspieszenia rozbudowy istniejących elektrowni wytwarzających odnawialną energię elektryczną należy ustanowić uproszczoną procedurę wydawania zezwoleń na podłączanie do sieci, w przypadku gdy rozbudowa takiej elektrowni powoduje ograniczony wzrost całkowitej mocy w porównaniu z pierwotnym projektem. Rozbudowa źródła energii w ramach projektów dotyczących energii odnawialnej pociąga za sobą w różnym stopniu zmiany w istniejących projektach lub ich rozszerzenie. Procedura wydawania zezwoleń – obejmująca ocenę wpływu na środowisko i kontrolę – na rozbudowę źródła energii w ramach projektów dotyczących energii odnawialnej powinna ograniczać się do potencjalnych skutków wynikających ze zmiany lub rozszerzenia projektu w porównaniu z pierwotnym projektem.*

- (41) *W przypadku rozbudowy instalacji wykorzystujących energię słoneczną wzrost wydajności i mocy można osiągnąć bez zwiększania zajmowanej powierzchni. Rozbudowana instalacja nie ma zatem innego wpływu na środowisko niż instalacja pierwotna, pod warunkiem że podczas rozbudowy nie zostanie zwiększona wykorzystywana powierzchnia i nadal będą przestrzegane pierwotnie wymagane środki łagodzące wpływ na środowisko.*
- (42) *Instalacja urządzeń wytwarzających energię słoneczną i powiązane z nimi położone na tym samym obszarze magazyny energii oraz podłączenia tych urządzeń i magazynów do sieci, w istniejących lub przyszłych sztucznych konstrukcjach stworzonych do celów innych niż produkcja energii słonecznej lub magazynowanie energii, takich jak dachy, parkingi, drogi i tory kolejowe, z wyłączeniem sztucznych obszarów wodnych, zazwyczaj nie budzi obaw związanych z konkurencyjnymi sposobami wykorzystania przestrzeni lub oddziaływaniem na środowisko. Instalacje te można zatem objąć krótszymi procedurami wydawania pozwoleń i zwolnić z konieczności przeprowadzania ocen oddziaływania na środowisko zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE, jednocześnie umożliwiając państwom członkowskim uwzględnienie szczególnych okoliczności związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego lub historycznego, interesami obrony narodowej lub względami bezpieczeństwa.*

Instalacje do prosumpcji, w tym dla tych zbiorowych prosumentów, takich jak lokalne społeczności energetyczne, przyczyniają się również do zmniejszenia ogólnego zapotrzebowania na gaz ziemny, zwiększenia odporności systemu i osiągnięcia unijnych celów w zakresie energii odnawialnej. Instalacje urządzeń wytwarzających energię słoneczną o mocy poniżej 100 kW, w tym instalacje należące do prosumentów energii odnawialnej, prawdopodobnie nie będą miały znacznego negatywnego wpływu na środowisko lub sieć i nie budzą obaw co do bezpieczeństwa. Ponadto małe instalacje na ogół nie wymagają zwiększenia zdolności przesyłowej w punkcie podłączenia do sieci. Z uwagi na bezpośrednie pozytywne skutki takich instalacji dla konsumentów oraz ograniczony wpływ, jaki mogą one mieć na środowisko, należy jeszcze bardziej usprawnić mającą do nich zastosowanie procedurę wydawania zezwoleń, o ile nie przekraczają one istniejącej mocy podłączenia do sieci dystrybucyjnej, poprzez wprowadzenie do odpowiednich procedur wydawania zezwoleń zasady milczącej zgody administracyjnej, aby promować i przyspieszyć wprowadzanie tych instalacji oraz umożliwić szybkie rozpoczęcie czerpania z nich korzyści. Państwa członkowskie powinny mieć możliwość stosowania progu niższego niż 100 kW ze względu na ograniczenia wewnętrzne, pod warunkiem, że próg pozostanie wyższy niż 10,8 kW.

- (43) *Pompy ciepła są kluczową technologią produkcji energii cieplnej i chłodniczej ze źródeł odnawialnych z energii otoczenia, w tym z oczyszczalni ścieków, oraz z energii geotermalnej. Pompy ciepła umożliwiają również wykorzystanie ciepła i chłodu odpadowego. Szybkie wprowadzenie pomp ciepła, które czerpią z niedostatecznie wykorzystywanych odnawialnych źródeł energii, takich jak energia otoczenia lub energia geotermalna i ciepło odpadowe z sektorów przemysłowych i usługowych, w tym centrów danych, umożliwia zastąpienie kotłów na gaz ziemny i inne paliwa kopalne rozwiązaniem grzewczym opartym na energii odnawialnej, przy jednoczesnym zwiększeniu efektywności energetycznej. Przyspieszy to ograniczenie zużycia gazu do celów dostaw energii cieplnej zarówno w budynkach, jak i w przemyśle. Aby przyspieszyć instalację i wykorzystanie pomp ciepła, należy wprowadzić ukierunkowane krótsze procedury wydawania zezwoleń dla takich instalacji, w tym uproszczoną procedurę wydawania zezwoleń na podłączanie do sieci elektroenergetycznej mniejszych pomp ciepła, o ile nie ma obaw co do bezpieczeństwa, niewymagane są dalsze prace nad podłączeniami do sieci i nie występuje niezgodność techniczna między elementami systemu, chyba że prawo krajowe nie wymaga takiej procedury. Dzięki szybszej i łatwiejszej instalacji pomp ciepła zwiększone wykorzystywanie energii odnawialnej w sektorze ciepłowniczym, który odpowiada za prawie połowę zużycia energii w Unii, ma na celu przyczynienie się do bezpieczeństwa dostaw i do rozwiązania trudniejszej sytuacji rynkowej.*

- (44) *Na potrzeby właściwego prawa unijnego w zakresie ochrony środowiska w razie konieczności przeprowadzenia oceny poszczególnych przypadków, aby ustalić, czy elektrownia wykorzystująca energię ze źródeł odnawialnych, podłączenie tej elektrowni do sieci, sama powiązana sieć lub magazyny energii leżą w danym przypadku w nadrzędnym interesie publicznym, państwa członkowskie powinny założyć, że elektrownie te i powiązana z nimi infrastruktura leżą w nadrzędnym interesie publicznym i służą zdrowiu i bezpieczeństwu publicznemu, chyba że istnieją wyraźne dowody na to, że projekty te mają znaczny niekorzystny wpływ na środowisko, którego nie można złagodzić ani zrekompensować, lub jeżeli państwa członkowskie postanowią ograniczyć stosowanie tego domniemania w należycie uzasadnionych i szczególnych okolicznościach, takich jak względy związane z obroną narodową. Uznanie takich elektrowni wytwarzających energię odnawialną za leżące w nadrzędnym interesie publicznym oraz służące zdrowiu i bezpieczeństwu publicznemu pozwoliłoby stosować uproszczoną ocenę w przypadku takich projektów.*

- (45) *W celu zapewnienia sprawnego i skutecznego wdrożenia przepisów ustanowionych w niniejszej dyrektywie Komisja wspiera państwa członkowskie za pośrednictwem Instrumentu Wsparcia Technicznego ustanowionego na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/240²⁷, który zapewnia dostosowaną do potrzeb wiedzę fachową przy opracowywaniu i wdrażaniu reform, w tym reform zwiększających wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych, sprzyjających lepszej integracji systemów energetycznych, określających konkretne obszary szczególnie nadające się do instalacji elektrowni wytwarzających energię odnawialną oraz usprawniających ramy procedur zatwierdzania i wydawania zezwoleń w odniesieniu do elektrowni wytwarzających energię odnawialną. Wsparcie techniczne obejmuje przykładowo wzmocnienie zdolności administracyjnych, harmonizację ram legislacyjnych oraz wymianę odpowiednich najlepszych praktyk, takich jak umożliwianie i promowanie wielorakiego wykorzystania.*

²⁷ *Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/240 z dnia 10 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument Wsparcia Technicznego (Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 1).*

- (46) *Znaczne zwiększenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych wymaga infrastruktury energetycznej. Państwa członkowskie powinny móc wyznaczyć specjalne obszary infrastruktury, na których wdrożenie projektów dotyczących sieci lub magazynowania niezbędnych do włączenia energii ze źródeł odnawialnych do systemu elektroenergetycznego nie powinno mieć znaczącego wpływu na środowisko bądź taki wpływ można odpowiednio złagodzić lub, jeżeli nie jest to możliwe, zrekompensować. Do projektów infrastrukturalnych na takich obszarach można stosować bardziej uproszczone oceny wpływu na środowisko. Jeżeli państwa członkowskie postanowią nie wyznaczać takich obszarów, oceny i przepisy przewidziane w unijnym prawodawstwie w zakresie ochrony środowiska nadal mają zastosowanie. W celu wyznaczenia obszarów infrastrukturalnych państwa członkowskie powinny przygotować plan lub plany, m.in. na mocy prawa krajowego, obejmujące identyfikację takich obszarów oraz obowiązujące zasady i środki łagodzące dla projektów zlokalizowanych na każdym z obszarów infrastrukturalnych. W planach powinno się wyraźnie wskazać zakres specjalnego obszaru oraz rodzaj projektów infrastrukturalnych objętych planem. Każdy plan powinien podlegać ocenie wpływu na środowisko przeprowadzanej zgodnie z dyrektywą 2001/42/WE, aby ocenić wpływ każdego rodzaju projektu na wyznaczone obszary. Projekty sieciowe na takich specjalnych obszarach infrastrukturalnych powinny w miarę możliwości omijać obszary Natura 2000 i obszary wyznaczone w ramach krajowych systemów ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, chyba że ze względu na specyfikę projektów sieciowych nie istnieją proporcjonalne alternatywy dla realizacji takich projektów. Przy ocenie proporcjonalności państwa członkowskie powinny brać pod uwagę potrzebę zapewnienia opłacalności ekonomicznej, wykonalności oraz skutecznej i przyspieszonej realizacji projektu, aby można było szybko włączyć dodatkową moc wytwarzania energii odnawialnej do systemu energetycznego, lub to, czy na danym obszarze Natura 2000 lub obszarze chronionym istnieją już różnego rodzaju projekty infrastrukturalne, co pozwoliłoby na łączenie różnych projektów infrastrukturalnych na jednym obszarze i skutkowałoby mniejszym wpływem na środowisko. Specjalne plany dotyczące projektów w zakresie magazynowania powinny zawsze wykluczać obszary Natura 2000, ponieważ zastosowanie ma mniej ograniczeń dotyczących ich lokalizacji. Na takich obszarach, w uzasadnionych okolicznościach, w tym gdy wymaga tego przyspieszenie rozbudowy sieci, aby wspierać rozpowszechnienie*

energii odnawialnej z myślą o osiągnięciu celów w zakresie klimatu i energii odnawialnej, państwa członkowskie powinny móc wprowadzać odstępstwa od niektórych obowiązków w zakresie oceny określonych w prawie unijnym dotyczącym ochrony środowiska. Jeżeli państwa członkowskie postanowią zastosować takie odstępstwa, konkretne projekty powinny podlegać uproszczonej procedurze kontroli podobnej do procedury kontroli określonej w odniesieniu do obszarów przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych, która powinna opierać się na istniejących danych. Wnioski właściwego organu o dostarczenie dodatkowych dostępnych informacji nie powinny oznaczać konieczności przeprowadzenia nowej oceny ani gromadzenia nowych danych. Jeżeli taka procedura kontroli wykaże, że co do niektórych projektów istnieje duże prawdopodobieństwo, że mogą spowodować znaczące i nieprzewidziane niekorzystne skutki, właściwy organ powinien zapewnić zastosowanie odpowiednich i proporcjonalnych środków łagodzących lub, jeżeli nie są one dostępne, środków kompensacyjnych. W przypadku środków kompensacyjnych, realizacja projektu może być kontynuowana w trakcie ich ustalania.

- (47) Niedobór wykwalifikowanych pracowników, w szczególności instalatorów i projektantów systemów ogrzewania i chłodzenia wytwarzających energię odnawialną, spowalnia proces zastępowania systemów ogrzewania bazujących na paliwach kopalnych systemami bazującymi na energii odnawialnej i stanowi poważną przeszkodę utrudniającą wdrażanie rozwiązań w zakresie energii odnawialnej w budynkach, w przemyśle i w rolnictwie. Państwa członkowskie powinny współpracować z partnerami społecznymi i społecznościami energetycznymi działającymi w zakresie energii odnawialnej na rzecz skutecznego przewidywania umiejętności, które będą potrzebne w przyszłości. Należy udostępnić wystarczającą liczbę wysokiej jakości **skutecznych strategii podnoszenia i zmiany kwalifikacji oraz** programów szkoleń i możliwości certyfikacji, **które zapewniają** prawidłową instalację i sprawne działanie szerokiego spektrum bazujących na energii odnawialnej systemów ogrzewania i chłodzenia, **technologii magazynowania i punktów ładowania pojazdów elektrycznych** – strategie te i programy należy zaprojektować w taki sposób, aby zachęcić potencjalnych uczestników do wzięcia w nich udziału. Państwa członkowskie powinny zastanowić się, jakie działania należałoby podjąć, aby przyciągnąć przedstawicieli grup, które są obecnie niedostatecznie reprezentowane we wspomnianych zawodach. Należy opublikować wykaz wyszkolonych i certyfikowanych instalatorów, aby zapewnić zaufanie konsumentów i łatwy dostęp do dostosowanych do indywidualnych potrzeb umiejętności projektanckich i instalatorskich, gwarantując tym samym odpowiednie instalowanie i funkcjonowanie systemów ogrzewania i chłodzenia bazujących na energii odnawialnej.

- (48) Gwarancje pochodzenia stanowią kluczowe narzędzie przekazywania konsumentom informacji, jak również dalszego upowszechniania umów zakupu energii odnawialnej . *Należy zatem zapewnić, aby wydawanie gwarancji pochodzenia, obracanie nimi oraz ich przekazywanie i wykorzystywanie mogło się odbywać w ramach jednolitego systemu obejmującego odpowiednio ustandaryzowane świadectwa wzajemnie uznawane w całej Unii.* Ponadto, aby zapewnić osobom zawierającym umowy zakupu energii odnawialnej dostęp do odpowiednich dowodów potwierdzających, *należy zapewnić możliwość przekazania nabywcy wszelkich powiązanych gwarancji pochodzenia. W kontekście większej elastyczności systemu energetycznego i rosnących potrzeb konsumentów potrzebne jest bardziej innowacyjne, cyfrowe, zaawansowane technologicznie i niezawodne narzędzie wspierające i dokumentujące rosnącą produkcję energii odnawialnej. Aby ułatwić innowacje cyfrowe w tej dziedzinie, państwa członkowskie powinny w razie potrzeby umożliwiać wydawanie gwarancji pochodzenia w ułamkach i w czasie zbliżonym do czasu rzeczywistego. W związku z potrzebą wzmocnienia pozycji konsumentów i przyczynienia się do większego udziału energii ze źródeł odnawialnych w dostawach gazu państwa członkowskie powinny wymagać od dostawców gazu sieciowego, którzy ujawniają swoje miksy energetyczne odbiorcom końcowym, stosowania gwarancji pochodzenia.*

- (49) Należy zintensyfikować działania w obszarze rozbudowy infrastruktury na potrzeby sieci ciepłowniczych i chłodniczych i ukierunkować je na szersze spektrum odnawialnych źródeł energii cieplnej i chłodniczej w wydajny i elastyczny sposób, aby przyczynić się do upowszechniania energii odnawialnej i pogłębić integrację systemu energetycznego. W związku z tym należy zaktualizować wykaz odnawialnych źródeł energii, które sieci ciepłownicze i chłodnicze powinny w coraz większym stopniu wykorzystywać, oraz ustanowić wymóg uwzględniania procesu magazynowania energii cieplnej jako źródła elastyczności, większej efektywności energetycznej i oszczędniejszego działania.

- (50) Zważywszy, że oczekuje się, że do 2030 r. po Unii poruszać się będzie ponad 30 mln pojazdów elektrycznych, należy zapewnić tym pojazdom możliwość pełnego uczestnictwa w procesie włączania odnawialnej energii elektrycznej do systemu, tym samym umożliwiając osiągnięcie wyższych udziałów odnawialnej energii elektrycznej w sposób optymalny pod względem kosztów. Należy w pełni wykorzystać potencjał pojazdów elektrycznych w zakresie pobierania odnawialnej energii elektrycznej w sytuacji, gdy jest jej pod dostatkiem, oraz oddawania jej do sieci w przypadku jej niedoboru, ***co ułatwi włączenie do systemu zmiennej odnawialnej energii elektrycznej przy jednoczesnym zapewnieniu bezpiecznych i niezawodnych dostaw energii elektrycznej.*** W związku z tym ***należy*** wprowadzić konkretne środki dotyczące pojazdów elektrycznych i informacji na temat energii odnawialnej oraz tego, jak i kiedy uzyskiwać do dostęp do energii odnawialnej, które to środki uzupełniałyby środki przewidziane w rozporządzeniach Parlamentu Europejskiego (UE) .../...²⁸⁺ oraz w (UE) .../...^{29 ++}.

²⁸ Rozporządzenie (UE) .../... Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia ... w sprawie rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych i uchylecia dyrektywy 2014/94/UE (Dz.U. ...).

⁺ ***Dz.U.: proszę wstawić w tekście numer rozporządzenia zawartego w dokumencie PE-CONS 25/2023 (2021/0223(COD)) oraz – w przypisie – numer, datę, tytuł i odniesienie do publikacji tej dyrektywy w Dz.U.***

²⁹ ***Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) .../... z dnia ... w sprawie baterii i zużytych baterii, zmieniające dyrektywę 2008/98/WE i rozporządzenie (UE) 2019/1020 oraz uchylające dyrektywę 2006/66/WE (Dz.U. L ...).***

⁺⁺ ***Dz.U.: proszę wstawić w tekście numer rozporządzenia zawartego w dokumencie PE-CONS 2/2023 (2020/0353(COD)) oraz w przypisie numer, datę, tytuł i odniesienie do publikacji tego rozporządzenia w Dz.U.***

- (51) *Na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/943³⁰ oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/944³¹ państwa członkowskie muszą umożliwiać i wspierać reagowanie na zapotrzebowanie poprzez koncentrację oraz przewidywać w razie potrzeby umowy oparte na dynamicznych cenach energii elektrycznej z odbiorcami końcowymi. Aby ułatwić reagowanie na zapotrzebowanie w celu dodatkowego zachęcenia do absorpcji zielonej energii elektrycznej, musi się ono opierać nie tylko na dynamicznych cenach, ale również na sygnałach dotyczących rzeczywistego rozpowszechnienia zielonej energii w systemie. Należy zatem poprawić sygnały, które konsumenci i uczestnicy rynku otrzymują w odniesieniu do udziału odnawialnej energii elektrycznej i intensywności emisji gazów cieplarnianych z dostarczanej energii elektrycznej, przez rozpowszechnianie specjalnych informacji na ten temat. Wzorce zużycia można następnie dostosować w oparciu o rozpowszechnienie energii ze źródeł odnawialnych i obecność bezemisyjnej energii elektrycznej w połączeniu z korektą dokonaną na podstawie sygnałów cenowych. Służy to realizacji celu polegającego na dalszym wspieraniu rozpowszechniania innowacyjnych modeli biznesowych i rozwiązań cyfrowych, które mają zdolność łączenia zużycia energii z poziomem energii odnawialnej w sieci elektroenergetycznej, tym samym zachęcając do odpowiednich inwestycji w sieci na rzecz przejścia na czystą energię.*

³⁰ *Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/943 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie rynku wewnętrznego energii elektrycznej (Dz.U. L 158 z 14.6.2019, s. 54).*

³¹ *Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/944 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej oraz zmieniająca dyrektywę 2012/27/UE (Dz.U. L 158 z 14.6.2019, s. 125).*

- (52) Aby zapewnić możliwość rozwijania usług w zakresie elastyczności i bilansowania oferowanych dzięki skoncentrowaniu rozproszonych magazynów energii w konkurencyjny sposób, właścicielom lub użytkownikom baterii i podmiotom działającym w ich imieniu – takim jak podmioty zarządzające systemami energetycznymi w budynkach, dostawcy usług w zakresie mobilności i inni uczestnicy rynku energii elektrycznej – należy zapewnić dostęp do podstawowych informacji o baterii, tj. o jej stanie zdrowia, poziomie jej naładowania oraz jej pojemności i wartości zadanej mocy, w czasie rzeczywistym, na niedyskryminacyjnych warunkach, **zgodnie z odpowiednimi przepisami o ochronie danych** i nieodpłatnie. W związku z tym należy wprowadzić środki, które zaspokoją potrzebę zapewnienia dostępu do takich danych, aby usprawnić działania w zakresie integracji baterii do użytku domowego i pojazdów elektrycznych, i **które uzupełnią** przepisy dotyczące dostępu do danych na temat baterii istotnych z punktu widzenia usprawnienia procesu wykorzystywania baterii do innych celów ustanowionych w **rozporządzeniu (UE) .../...**⁺. Przepisy dotyczące dostępu do danych na temat baterii do pojazdów elektrycznych powinny mieć zastosowanie niezależnie od jakichkolwiek przepisów ustanowionych w prawie Unii dotyczącym homologacji typu pojazdów.

⁺ **Dz.U.: proszę wstawić w tekście numer rozporządzenia zawartego w dokumencie PE-CONS 2/2023 (2020/0353(COD)).**

- (53) Coraz większa liczba pojazdów elektrycznych w transporcie drogowym, kolejowym i morskim oraz w innych rodzajach transportu będzie wiązała się z koniecznością optymalizacji operacji ładowania i zarządzania tymi operacjami w taki sposób, aby nie dopuścić do powstania zatorów komunikacyjnych i w pełni wykorzystać dostępność odnawialnej energii elektrycznej oraz niskie ceny energii elektrycznej w systemie. W sytuacjach, w których *inteligentne i* dwukierunkowe ładowanie pomogłoby zwiększyć udział odnawialnej energii elektrycznej dzięki flotom pojazdów elektrycznych w *sektorze* transportu i ogólnie w systemie elektroenergetycznym, należy również udostępnić taką funkcję. Ze względu na długi okres eksploatacji punktów ładowania wymogi dotyczące infrastruktury ładowania należy aktualizować w taki sposób, aby uwzględniały przyszłe potrzeby i nie powodowały negatywnego efektu blokady w odniesieniu do rozwoju technologii i usług.

- (54) *Punkty ładowania, przy których pojazdy elektryczne parkuje się zazwyczaj przez dłuższy czas, takie jak w miejscu zamieszkania lub zatrudnienia, są bardzo istotne dla integracji systemu energetycznego. Należy tam zatem zapewnić funkcje inteligentnego i w miarę możliwości dwukierunkowego ładowania. W tym względzie działanie niedostępnej publicznie infrastruktury ładowania o normalnej mocy jest szczególnie ważne dla integracji pojazdów elektrycznych z systemem elektroenergetycznym, gdyż jest ona zlokalizowana w miejscach, w których pojazdy elektryczne parkuje się często na długi czas, takich jak budynki z ograniczonym dostępem, parkingi dla pracowników lub parkingi wynajmowane osobom fizycznym lub prawnym.*
- (55) *Reagowanie na zapotrzebowanie ma kluczowe znaczenie dla umożliwienia inteligentnego ładowania pojazdów elektrycznych, a tym samym umożliwienia skutecznej integracji pojazdów elektrycznych z siecią elektroenergetyczną, co będzie miało zasadnicze znaczenie dla procesu obniżania emisyjności transportu oraz dla ułatwienia integracji systemu energetycznego. Ponadto państwa członkowskie powinny w razie potrzeby zachęcać do inicjatyw promujących reagowanie na zapotrzebowanie przez interoperacyjność i wymianę danych w odniesieniu do systemów ogrzewania i chłodzenia, jednostek magazynowania energii cieplnej i innych odpowiednich urządzeń związanych z energią.*
- (56) Użytkownicy pojazdów elektrycznych zawierający umowy z dostawcami usług w zakresie elektromobilności, a także uczestnicy rynku energii elektrycznej powinni mieć prawo do otrzymywania informacji i wyjaśnień na temat tego, w jaki sposób warunki umowy wpłyną na korzystanie z ich pojazdu oraz na stan zdrowia jego baterii. Dostawcy usług w zakresie elektromobilności i uczestnicy rynku energii elektrycznej powinni jasno wyjaśnić użytkownikom pojazdów elektrycznych, w jaki sposób będą wynagradzani za usługi elastyczności, bilansowania i magazynowania na rzecz systemu elektroenergetycznego i rynku energii elektrycznej w związku z użytkowaniem pojazdu elektrycznego.

Użytkownikom pojazdów elektrycznych należy również zabezpieczyć przysługujące im prawa konsumentów przy zawieraniu takich umów, w szczególności w zakresie ochrony ich danych osobowych, takich jak lokalizacja i nawyki podczas jazdy, w związku z użytkowaniem ich pojazdu. Elementem takich umów mogą być również preferencje użytkowników pojazdów elektrycznych dotyczące rodzaju nabywanej energii elektrycznej na potrzeby użytkowania swoich pojazdów elektrycznych oraz inne preferencje. Z tych względów ważne jest ***zapewnienie jak najefektywniejszego rozpowszechnienia infrastruktury ładowania. W celu zwiększenia zaufania konsumentów do elektromobilności konieczne*** jest, aby użytkownicy pojazdów elektrycznych mogli korzystać ze swojego abonamentu w wielu punktach ładowania. Pozwoli to również wybranemu przez użytkownika pojazdu elektrycznego dostawcy usług na optymalne zintegrowanie pojazdu elektrycznego z systemem elektroenergetycznym dzięki przewidywalnemu planowaniu i zachętom opartym na preferencjach użytkownika pojazdu elektrycznego. Jest to również zgodne z zasadami systemu energetycznego zorientowanego na konsumenta i opartego na prosumencie oraz z prawem do wyboru dostawcy przysługującym użytkownikom pojazdów elektrycznych jako odbiorcom końcowym zgodnie z przepisami dyrektywy (UE) 2019/944.

- (57) Rozproszone magazyny energii, takie jak baterie do użytku domowego i baterie do pojazdów elektrycznych, mają potencjał oferowania znaczące usługi elastyczności i bilansowania na rzecz sieci poprzez koncentrację. W celu ułatwienia rozwoju takich **urządzeń i** usług przepisy regulacyjne dotyczące łączenia i funkcjonowania magazynów energii, takie jak taryfy, okresy gotowości oddania energii i specyfikacje połączeń, powinny być projektowane w sposób niezaburzający potencjału wszystkich magazynów energii, w tym magazynów małych i mobilnych **oraz innych urządzeń, na przykład pomp ciepła, paneli słonecznych i magazynowania energii cieplnej**, aby zapewnić systemowi usługi elastyczności i bilansowania oraz przyczynić się do dalszego rozpowszechnienia odnawialnej energii elektrycznej w porównaniu z większymi, stacjonarnymi magazynami energii. **Oprócz ogólnych przepisów zapobiegających dyskryminacji rynkowej ustanowionych w rozporządzeniu (UE) 2019/943 i dyrektywie (UE) 2019/944 należy wprowadzić szczegółowe wymogi, aby kompleksowo zająć się kwestią udziału tych magazynów energii i usunąć wszelkie pozostałe bariery i przeszkody w uwalnianiu potencjału takich magazynów energii w celu przyczynienia się do obniżenia emisyjności systemu elektroenergetycznego i umożliwienia konsumentom aktywnego uczestnictwa w transformacji energetycznej.**

- (58) *Co do zasady państwa członkowskie powinny zapewnić równe warunki działania małych zdecentralizowanych systemów wytwarzania i magazynowania energii elektrycznej, w tym za pomocą baterii i pojazdów elektrycznych, tak aby mogły one uczestniczyć w rynkach energii elektrycznej, w tym w zarządzaniu ograniczeniami przesyłowymi oraz świadczeniu usług elastyczności i bilansowania, w sposób niedyskryminacyjny w porównaniu z innymi systemami wytwarzania i magazynowania energii elektrycznej oraz bez nieproporcjonalnych obciążeń administracyjnych lub regulacyjnych. Państwa członkowskie powinny zachęcać prosumentów i społeczności energetyczne działające w zakresie energii odnawialnej do aktywnego uczestnictwa w tych rynkach energii elektrycznej w drodze świadczenia usług elastyczności poprzez reagowanie na zapotrzebowanie i magazynowanie, w tym za pomocą baterii i pojazdów elektrycznych.*
- (59) Przemysł odpowiada za 25 % zużycia energii Unii i jest kluczowym konsumentem ogrzewania i chłodzenia, które obecnie w 91 % zapewniają paliwa kopalne. 50 % zapotrzebowania na ogrzewanie i chłodzenie dotyczy jednak niskich temperatur (<200 °C), dla uzyskania których istnieją racjonalne pod względem kosztów warianty z użyciem energii odnawialnej, w tym poprzez elektryfikację **i bezpośrednio wykorzystywanie energii odnawialnej**. Przemysł wykorzystuje ponadto źródła nieodnawialne jako surowce do produkcji wyrobów takich jak stal czy produkty chemiczne. Podejmowane dziś decyzje dotyczące inwestycji przemysłowych będą warunkowały przyszłe procesy przemysłowe i warianty energetyczne, możliwe do rozważenia przez przemysł, ważne jest zatem, aby te decyzje inwestycyjne uwzględniały przyszłe potrzeby **i nie prowadziły do powstawania osieroconych aktywów**.

Należy zatem wprowadzić poziomy referencyjne, aby zachęcić przemysł do przejścia na procesy produkcji oparte o energię odnawialną, które nie tylko napędzane są energią odnawialną, lecz także używają surowców opartych o odnawialne źródła energii, takie jak wodór odnawialny. ***Państwa członkowskie powinny w miarę możliwości promować elektryfikację procesów przemysłowych, na przykład w odniesieniu do niskotemperaturowego ciepła przemysłowego.*** Ponadto ***państwa członkowskie powinny promować korzystanie ze*** wspólnej metodyki w odniesieniu do produktów etykietowanych jako wyprodukowane częściowo lub całkowicie z wykorzystaniem energii odnawialnej lub z użyciem paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego jako surowców, uwzględniając istniejące unijne metody etykietowania oraz inicjatywy dotyczące zrównoważonych produktów. Dzięki temu uniknięto by wprowadzających w błąd praktyk i zwiększono by zaufanie konsumentów. Ponadto w związku z preferowaniem przez konsumentów produktów przyczyniających się do realizacji celów związanych z ochroną środowiska i przeciwdziałaniem zmianie klimatu, pobudzałoby to zapotrzebowanie na rynku na te produkty.

- (60) ***Aby zmniejszyć zależność Unii od paliw kopalnych i importu paliw kopalnych, Komisja powinna opracować unijną strategię dotyczącą wodoru importowanego i krajowego na podstawie danych przekazanych przez państwa członkowskie.***

- (61) Paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego można używać do celów energetycznych oraz do celów innych niż energetyczne, takich jak surowiec w przemyśle stalowym lub chemicznym. Stosowanie paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego w obu tych celach wykorzystuje ich pełny potencjał do zastępowania paliw kopalnych jako surowców i redukcji emisji gazów cieplarnianych w ***procesach przemysłowych, które trudno zelektryfikować***, a zatem powinny być one uwzględnione w celu dotyczącym stosowania paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego. Krajowe środki mające na celu wspieranie upowszechniania paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego w ***sektorach przemysłu, które trudno zelektryfikować***, nie powinny prowadzić do zwiększenia zanieczyszczenia netto spowodowanego zwiększonym zapotrzebowaniem na produkcję energii elektrycznej zaspakajany za pomocą najbardziej zanieczyszczających środowisko paliw kopalnych, takich jak węgiel kamienny, olej napędowy, węgiel brunatny, torf i łupek bitumiczny. ***Z tego celu dotyczącego stosowania paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego należy wyłączyć zużycie wodoru w procesach przemysłowych, w których wodór jest produkowany jako produkt uboczny lub pochodzi z produktu ubocznego, który trudno zastąpić paliwami odnawialnymi pochodzenia niebiologicznego. Wodór zużywany do produkcji paliw transportowych jest objęty celami dotyczącymi stosowania paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego w sektorze transportu.***

- (62) *W unijnej strategii w zakresie wodoru, określonej w komunikacie Komisji z dnia 8 lipca 2020 r. zatytułowanym „Strategia w zakresie wodoru na rzecz Europy neutralnej dla klimatu”, uznano rolę istniejących zakładów produkcji wodoru modernizowanych w celu ograniczenia emisji gazów cieplarnianych i realizacji ambitniejszych celów klimatycznych na 2030 r. W świetle tej strategii i w ramach zaproszenia do zgłaszania projektów organizowanego przez fundusz innowacyjny UE ustanowiony na mocy art. 10a ust. 8 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/87/WE³² podmioty, które wcześniej podjęły działania, podjęły też decyzje inwestycyjne w celu zmodernizowania istniejących wcześniej zakładów produkcji wodoru w oparciu o technologię reformingu parowego metanu w celu obniżenia emisyjności produkcji wodoru. Do celów obliczenia mianownika wkładu odnawialnych paliw pochodzenia niebiologicznego wykorzystywanych do celów związanych z energią końcową i celów innych niż energetyczne w przemyśle nie należy uwzględniać wodoru produkowanego w zmodernizowanych zakładach produkcyjnych w oparciu o technologię reformingu parowego metanu, w odniesieniu do których Komisja opublikowała decyzję o przyznaniu dotacji w ramach funduszu innowacyjnego przed wejściem w życie niniejszej dyrektywy i które osiągają średnią redukcję emisji gazów cieplarnianych o 70 % w ujęciu rocznym.*

³² *Dyrektywa 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiająca system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych w Unii oraz zmieniająca dyrektywę Rady 96/61/WE (Dz.U. L 275 z 25.10.2003, s. 32).*

- (63) *Należy ponadto zauważyć, że zastąpienie wodoru wyprodukowanego w oparciu o proces reformingu parowego metanu może stanowić szczególne wyzwanie dla niektórych istniejących zintegrowanych zakładów produkcyjnych amoniaku. Zastąpienie to wymagałoby odbudowania takich zakładów produkcyjnych, co wymagałoby znacznych wysiłków państw członkowskich w zależności od uwarunkowań krajowych oraz struktury ich zaopatrzenia w energię.*
- (64) *Aby zrealizować cel Unii, jakim jest osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 r. i obniżenie emisyjności unijnego przemysłu, państwa członkowskie powinny móc łączyć wykorzystywanie niekopalnych źródeł energii i paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego z uwzględnieniem szczególnych uwarunkowań krajowych i swojego miksu energetycznego. W tym kontekście państwa członkowskie powinny móc zmniejszyć cel dotyczący stosowania paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego w sektorze przemysłu, pod warunkiem że zużywają ograniczony udział wodoru lub jego pochodnych produkowanych z paliw kopalnych oraz że są na dobrej drodze do osiągnięcia oczekiwanego wkładu krajowego zgodnie ze wzorem przedstawionym w załączniku II do rozporządzenia (UE) 2018/1999.*
- (65) Zwiększenie poziomu ambicji w sektorze ogrzewania i chłodzenia ma kluczowe znaczenie dla osiągnięcia ogólnego celu dotyczącego energii odnawialnej, biorąc pod uwagę, że ogrzewanie i chłodzenie odpowiada za około połowę unijnego zużycia energii, obejmując szeroki zakres zastosowań końcowych i technologii w budynkach, przemyśle i systemach ciepłowniczych lub chłodniczych. Aby przyspieszyć wzrost udziału **energii odnawialnej** w **sektorze** ogrzewania i chłodzenia, należy ustalić wiążący █ dla wszystkich państw członkowskich **minimalny** roczny wzrost █ w punktach procentowych na poziomie państwa członkowskiego.

Minimalny średni roczny wiążący wzrost w sektorze ogrzewania i chłodzenia o 0,8 punktu procentowego w latach 2021–2025 i o 1,1 punktu procentowego w latach 2026–2030 w odniesieniu do wszystkich państw członkowskich należy uzupełnić dodatkowym orientacyjnym wzrostem lub dodatkowymi zobowiązaniami obliczonymi specjalnie dla każdego państwa członkowskiego, aby osiągnąć średni wzrost o 1,8 punktu procentowego na poziomie Unii. Ten dodatkowy orientacyjny wzrost lub dodatkowe zobowiązania na poziomie państwa członkowskiego mają na celu redystrybucję dodatkowych wysiłków niezbędnych do osiągnięcia pożądanego poziomu odnawialnych źródeł energii w 2030 r. wśród państw członkowskich na podstawie produktu krajowego brutto i opłacalności oraz ukierunkowanie państw członkowskich w kwestii tego, jaki poziom energii odnawialnej może być wystarczający do wykorzystania w tym sektorze. Państwa członkowskie powinny przeprowadzić zgodnie z zasadą „efektywność energetyczna przede wszystkim” ocenę swojego potencjału w zakresie energii ze źródeł odnawialnych w sektorze ogrzewania i chłodzenia oraz potencjału wykorzystania ciepła i chłodu odpadowego. Państwa członkowskie powinny wdrożyć co najmniej dwa środki z wykazu środków, aby ułatwić zwiększenie udziału energii odnawialnej w ogrzewaniu i chłodzeniu. Przy przyjmowaniu i wdrażaniu tych środków państwa członkowskie powinny zapewnić dostęp do tych środków wszystkim konsumentom, w szczególności konsumentom w gospodarstwach domowych o niskich dochodach lub w trudnej sytuacji.

- (66) W celu zapewnienia, aby większej roli systemów ciepłowniczych i chłodniczych towarzyszyło lepsze informowanie konsumentów, należy w jaśniejszy i bardziej wyraźny sposób ujawniać udział **energii odnawialnej** i efektywność energetyczną systemów **ciepłowniczych i chłodniczych**.
- (67) Nowoczesne, oparte na odnawialnych źródłach energii efektywne systemy ciepłownicze i chłodnicze udowodniły swój potencjał, jeżeli chodzi o dostarczanie opłacalnych rozwiązań w zakresie integracji energii odnawialnej, zwiększoną efektywność energetyczną i integrację systemu energetycznego i zarazem ułatwiają obniżenie emisyjności sektora ogrzewania i chłodzenia. Aby zapewnić ■ wykorzystanie tego potencjału, roczny wzrost energii odnawialnej lub ciepła opadowego i **chłodu** opadowego w systemie ciepłowniczym i chłodniczym powinien zostać podniesiony z 1 do **2,2** punktu procentowego bez zmiany orientacyjnego charakteru tego wzrostu, tym samym odzwierciedlając nierównomierny rozwój tego rodzaju sieci w Unii.
- (68) Aby odzwierciedlić zwiększoną wagę systemów ciepłowniczych i chłodniczych oraz konieczność ukierunkowania rozwoju tych sieci w stronę integracji większej ilości energii odnawialnej, należy **zachęcać operatorów systemów ciepłowniczych i chłodniczych do podłączania** zewnętrznych dostawców energii odnawialnej oraz ciepła opadowego i chłodu opadowego do sieci ciepłowniczych lub chłodniczych o mocy powyżej **25 MW**.

- (69) *Systemy ciepłownicze i chłodnicze w coraz większym stopniu przyczyniają się do zrównoważenia sieci elektroenergetycznej poprzez zapewnianie dodatkowego zapotrzebowania na zmienną odnawialną energię elektryczną, taką jak energia wiatrowa i słoneczna, kiedy takiej odnawialnej energii elektrycznej jest pod dostatkiem, kiedy jest tania i kiedy w przeciwnym razie byłaby ona ograniczona. Takie zrównoważenie można osiągnąć poprzez wykorzystanie wysoce wydajnych jednostek wytwarzania ciepła i chłodu zasilanych elektrycznie, takich jak pompy ciepła, zwłaszcza gdy te jednostki wytwarzania ciepła i chłodu są połączone z dużym magazynem energii cieplnej, w szczególności w systemach ciepłowniczych i chłodniczych lub w ogrzewaniu indywidualnym, kiedy to korzyści skali i efektywność, jakie daje system ogrzewania i chłodzenia, nie są dostępne. Korzyści płynące z pomp ciepła są dwojakie; po pierwsze, znacznie zwiększają one efektywność energetyczną, pozwalając na znaczne oszczędności energii i kosztów dla konsumentów, a po drugie, integrują energię odnawialną, umożliwiając większe wykorzystanie energii geotermalnej i pochodzącej z otoczenia. Aby dalej zachęcać do wykorzystywania odnawialnej energii elektrycznej do ogrzewania i chłodzenia oraz magazynowania ciepła, zwłaszcza dzięki zastosowaniu pomp ciepła, należy umożliwić państwom członkowskim zaliczanie odnawialnej energii elektrycznej napędzającej te jednostki wytwarzania ciepła i chłodu, w tym pompy ciepła, na poczet wiążącego i orientacyjnego rocznego wzrostu energii ze źródeł odnawialnych w sektorze ogrzewania i chłodzenia oraz w systemach ciepłowniczych i chłodniczych.*

- (70) *Mimo szerokiej dostępności ciepło odpadowe i chłód odpadowy są niedostatecznie wykorzystywane [] , co prowadzi do marnowania zasobów, niższej efektywności energetycznej w krajowych systemach energetycznych oraz wyższego niż konieczne zużycia energii w Unii. Pod warunkiem że ciepło odpadowe i chłód odpadowy pochodzą z efektywnych systemów ciepłowniczych i chłodniczych, należy umożliwić zaliczanie ciepła odpadowego i chłodu opadowego na poczet częściowej realizacji celów dotyczących energii odnawialnej w budynkach, przemyśle, ogrzewaniu i chłodzeniu oraz wszystkich takich celów w systemach ciepłowniczych i chłodniczych.. Umożliwiłoby to wykorzystanie synergii między energią odnawialną a ciepłem odpadowym i chłodem odpadowym w sieciach ciepłowniczych i chłodniczych poprzez zwiększenie uzasadnienia ekonomicznego inwestowania w modernizację i rozwój tych sieci. W szczególności włączenie ciepła odpadowego do wskaźnika wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych w przemyśle powinno być dopuszczalne jedynie w odniesieniu do ciepła odpadowego lub chłodu odpadowego dostarczanego za pośrednictwem operatora systemu ciepłowniczego i chłodniczego z innego zakładu przemysłowego lub innego budynku, przy czym należy upewnić się, że dostawa ciepła lub chłodu stanowi główną dziedzinę działalności takich operatorów, i że liczone ciepło odpadowe jest wyraźnie rozróżnione od ciepła odpadowego odzyskanego w tym samym lub powiązanym przedsiębiorstwie lub budynkach.*

- (71) Aby zapewnić pełny udział systemów ciepłowniczych i chłodniczych w integracji sektora energetycznego, konieczne jest rozszerzenie współpracy z operatorami systemów dystrybucji energii elektrycznej o współpracę z operatorami systemów przesyłowych i zwiększenie zakresu współpracy, obejmując nim planowanie inwestycji w sieć oraz rynki, aby lepiej wykorzystać potencjał systemów ciepłowniczych i chłodniczych w celu świadczenia usług w zakresie elastyczności na rynkach energii elektrycznej. Powinno się również umożliwić dalszą współpracę z operatorami sieci gazowych, w tym sieci wodorowych i innych sieci energetycznych, w celu zapewnienia większej integracji pomiędzy nośnikami energii oraz ich najbardziej opłacalnego wykorzystania. ***Ponadto wymogi w zakresie ściślejszej koordynacji działań operatorów systemów ciepłowniczych i chłodniczych, sektora przemysłu i usług oraz organów lokalnych ułatwiłyby konieczny dialog i współpracę w kwestii wykorzystania potencjału opłacalnego ciepła i chłodu odpadowego za pośrednictwem systemów ciepłowniczych i chłodniczych.***
- (72) Wykorzystanie paliw odnawialnych i odnawialnej energii elektrycznej w sektorze transportu mogą przyczynić się do obniżenia emisyjności unijnego sektora transportu w sposób racjonalny pod względem kosztów oraz zwiększyć m.in. dywersyfikację źródeł energii w tym sektorze przy jednoczesnym wspieraniu innowacji, wzrostu gospodarczego i zatrudnienia w Unii oraz zmniejszeniu uzależnienia od importu energii. Mając na względzie osiągnięcie określonego przez Unię podwyższonego celu dotyczącego ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, określonego w rozporządzeniu (UE) 2021/1119, należy zwiększyć poziom energii odnawialnej dostarczanej wszystkim rodzajom transportu w Unii.

*Umożliwienie państwom członkowskim wyboru między celem w dziedzinie transportu wyrażonym jako cel redukcji intensywności emisji gazów cieplarnianych lub jako udział zużycia energii ze źródeł odnawialnych daje państwom członkowskim odpowiedni stopień elastyczności w opracowywaniu polityki obniżenia emisyjności transportu. Ponadto wprowadzenie połączonego celu opartego na energii dla zaawansowanych biopaliw i biogazu oraz paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego, w tym minimalnego udziału paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego, zapewniłoby większe wykorzystanie paliw odnawialnych o najmniejszym oddziaływaniu na środowisko w rodzajach transportu, które trudno zelektryfikować, takich jak transport morski i lotniczy. Na początku transformacji paliwowej w transporcie morskim państwa członkowskie posiadające porty morskie powinny dążyć do tego, aby od 2030 r. udział paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego w całkowitej ilości energii dostarczanej do sektora transportu morskiego wynosił co najmniej 1,2 %. Aby osiągnąć te cele, należy nałożyć obowiązki na dostawców paliw oraz wdrożyć inne środki, o których mowa w rozporządzeniach **Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) .../...³³⁺** i **(UE) .../...³⁴⁺⁺**. Specjalne obowiązki dostawców paliwa lotniczego powinny być nałożone wyłącznie zgodnie z rozporządzeniem (UE) .../...⁺⁺⁺.*

³³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) .../... z dnia ... w sprawie stosowania paliw odnawialnych i niskoemisyjnych w transporcie morskim oraz zmiany dyrektywy 2009/16/WE (Dz.U. ...).

⁺ **Dz.U.: Proszę wstawić w tekście numer rozporządzenia zawartego w dokumencie PE-CONS 26/23 (2021/0210(COD)), a w przypisie numer, datę i tytuł tej dyrektywy oraz odniesienie do Dz.U.**

³⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) .../... z dnia ... w sprawie zapewnienia równych warunków działania dla zrównoważonego transportu lotniczego (inicjatywa ReFuelEU Aviation) (Dz.U. L ...).

⁺⁺ **Dz.U.: Proszę wstawić w tekście numer rozporządzenia zawartego w dokumencie PE-CONS 29/23 (2021/0205(COD)), a w przypisie numer, datę i tytuł tego rozporządzenia oraz odniesienie do Dz.U.**

⁺⁺⁺ **Dz.U.: Proszę wstawić w tekście numer rozporządzenia zawartego w dokumencie PE-CONS 29/23 (2021/0205(COD)).**

- (73) *Aby zachęcić do upowszechniania dostaw paliw odnawialnych do sektora międzynarodowego bunkrowania morskiego, w którym trudno jest obniżyć emisyjność, przy obliczaniu celów transportowych, paliwa odnawialne dostarczane do międzynarodowych bunkrów morskich powinny być wliczane w końcowe zużycie energii ze źródeł odnawialnych w sektorze transportu, a zatem paliwa dostarczane do międzynarodowych bunkrów morskich powinny być wliczane w końcowe zużycie źródeł energii w sektorze transportu. W niektórych państwach członkowskich transport morski stanowi duży udział w końcowym zużyciu energii brutto. Z uwagi na obecne ograniczenia techniczne i regulacyjne, które uniemożliwiają komercyjne wykorzystywanie biopaliw w sektorze transportu morskiego, należy, na zasadzie odstępstwa od obowiązku zaliczania całkowitej energii dostarczanej do sektora transportu morskiego i w celu obliczania konkretnych celów w sektorze transportu, pozwolić państwom członkowskim określić pułap energii dostarczanej do sektora transportu morskiego na poziomie 13% końcowego zużycia energii brutto tego państwa członkowskiego. W przypadku wyspiarskich państw członkowskich, w których końcowe zużycie energii brutto w sektorze transportu morskiego jest nieproporcjonalnie wysokie, a mianowicie stanowi ponad jedną trzecią zużycia w sektorach transportu drogowego i kolejowego, pułap powinien wynosić 5 %. Biorąc pod uwagę szczególne cechy międzynarodowych bunkrów morskich pod względem dostarczanych do nich paliw, aby obliczyć ogólny cel unijny w zakresie energii odnawialnej, paliwa te należy uwzględnić w końcowym zużyciu energii brutto danego państwa członkowskiego wyłącznie w przypadku, gdy są odnawialne.*

- (74) Elektromobilność odegra zasadniczą rolę w obniżaniu emisyjności sektora transportu. W celu promowania dalszego rozwoju elektromobilności państwa członkowskie powinny ustanowić mechanizm przydzielania jednostek uprawnień do emisji umożliwiając operatorom ogólnodostępnych punktów ładowania przyczynienie się, poprzez dostawy odnawialnej energii elektrycznej, do wypełnienia obowiązku nałożonego przez państwa członkowskie na dostawców paliwa. ***Państwa członkowskie powinny móc włączyć do tego mechanizmu prywatne punkty ładowania, jeżeli można wykazać, że energia elektryczna ze źródeł odnawialnych dostarczana do tych prywatnych punktów ładowania jest wykorzystywana wyłącznie na potrzeby pojazdów elektrycznych.*** Obok wspierania wykorzystywania energii elektrycznej w ***sektorze*** transportu za pośrednictwem takich mechanizmów przydzielania jednostek uprawnień do emisji ważne jest, aby państwa członkowskie nadal wyznaczały ambitny poziom obniżania emisyjności koszyka paliw ciekłych, ***zwłaszcza w sektorach transportu, w których trudno jest obniżyć emisyjność, takich jak transport morski i lotnictwo, gdzie bezpośrednia elektryfikacja jest znacznie trudniejsza.***
- (75) ***Odnawialne paliwa pochodzenia niebiologicznego, w tym odnawialny wodór, można wykorzystywać jako surowiec lub źródło energii w procesach przemysłowych i chemicznych, w transporcie morskim i lotnictwie, tym samym odchodząc od paliw kopalnych w sektorach, w których bezpośrednia elektryfikacja jest technologicznie niemożliwa lub niekonkurencyjna. Mogą być one także wykorzystywane do magazynowania energii w celu zrównoważenia w razie konieczności systemu energetycznego, w związku z czym odgrywają istotną rolę w integracji systemu energetycznego.***

- (76) Polityka Unii w zakresie energii odnawialnej ma na celu przyczynienie się do osiągnięcia unijnych celów dotyczących łagodzenia zmiany klimatu w odniesieniu do redukcji emisji gazów cieplarnianych. W dążeniu do tego celu kluczowe jest również przyczynienie się do osiągnięcia szerszych celów środowiskowych, a w szczególności zapobieganie utracie różnorodności biologicznej, na którą wywiera niekorzystny wpływ pośrednia zmiana użytkowania gruntów związana z produkcją określonych biopaliw, biopłynów i paliw z biomasy. Osiągnięcie tych celów klimatycznych i środowiskowych od dawna stanowi przedmiot głębokiej międzypokoleniowej troski ze strony obywateli Unii i prawodawcy Unii. ***Unia powinna zatem promować te paliwa w ilościach zapewniających równowagę między niezbędnymi ambicjami a potrzebą nieprzyczyniania się do bezpośredniej i pośredniej zmiany użytkowania gruntów. Sposób*** obliczania celu dotyczącego energii odnawialnej w sektorze transportu nie powinien mieć wpływu na ustalone limity dotyczące sposobu zaliczania na poczet tego celu, z jednej strony, niektórych paliw produkowanych z roślin spożywczych i pastewnych, a z drugiej, paliw o wysokim ryzyku spowodowania pośredniej zmiany użytkowania gruntów. Ponadto, aby nie tworzyć zachęt do stosowania biopaliw i biogazu produkowanych z roślin spożywczych i pastewnych w transporcie ***oraz uwzględniając wpływ wojny Rosji przeciw Ukrainie na dostawy żywności i pasz***, państwa członkowskie powinny nadal mieć możliwość wyboru, czy zaliczać biopaliwa i biogaz produkowane z roślin spożywczych i pastewnych do celu dotyczącego energii odnawialnej w sektorze transportu.

Jeżeli nie będą ich zaliczały, **państwa członkowskie powinny móc** odpowiednio zmniejszyć **cel dotyczący energii odnawialnej albo** cel dotyczący redukcji intensywności emisji gazów cieplarnianych, zakładając, że biopaliwa wytwarzane z roślin spożywczych i pastewnych przyczyniają się do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych o 50 %, co odpowiada określonym w załączniku do niniejszej dyrektywy typowym wartościom ograniczenia emisji gazów cieplarnianych w przypadku najbardziej odpowiednich ścieżek produkcji biopaliw z roślin spożywczych i pastewnych, jak również minimalnemu progowi ograniczenia emisji **gazów cieplarnianych** mającemu zastosowanie do większości instalacji produkujących takie biopaliwa.

- (77) *Aby stosowanie biopaliw, biopłynów i paliw z biomasy pozwalało ograniczać coraz bardziej emisje gazów cieplarnianych oraz zaradzić potencjalnym pośrednim skutkom promowania takich paliw, takim jak wylesianie, Komisja powinna dokonać przeglądu poziomu maksymalnego udziału średniej rocznej ekspansji światowego obszaru produkcji na tereny zasobne w pierwiastek węgla na podstawie obiektywnych i naukowych kryteriów oraz z uwzględnieniem celów i zobowiązań Unii w zakresie klimatu, a także powinna, w razie potrzeby, zaproponować nowy próg w oparciu o wyniki przeglądu. Ponadto Komisja powinna ocenić możliwość opracowania przyspieszonej trajektorii stopniowego wycofywania wkładu takich paliw w realizację celów dotyczących energii odnawialnej, tak aby zmaksymalizować wielkość ograniczenia emisji gazów cieplarnianych.*

- (78) **Określenie** celu w sektorze transportu jako celu dotyczącego redukcji intensywności emisji gazów cieplarnianych *wymaga stworzenia metodyki, zgodnie z którą różne rodzaje energii ze źródeł odnawialnych pozwalają ograniczyć w różnym stopniu emisje gazów cieplarnianych i w związku z tym w różny sposób przyczyniają się do osiągnięcia określonego celu.* Odnawialną energię elektryczną należy uznać za *niewytwarzającą emisji gazów cieplarnianych*, co oznacza, że w porównaniu z energią elektryczną produkowaną z paliw kopalnych pozwala uniknąć 100 % emisji *gazów cieplarnianych*. Będzie to zachęcać do korzystania z odnawialnej energii elektrycznej, ponieważ jest mało prawdopodobne, aby paliwa odnawialne i pochodzące z recyklingu paliwa węglowe pozwoliły osiągnąć tak wysoki odsetek ograniczenia *emisji gazów cieplarnianych*. Elektryfikacja oparta na energii ze źródeł odnawialnych stałaby się zatem najskuteczniejszym sposobem obniżenia emisyjności transportu drogowego. Ponadto, aby promować stosowanie ■ paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego w trudnym do elektryfikacji transporcie lotniczym i morskim, należy *wprowadzić* mnożnik ■ paliw dostarczanych na potrzeby tych rodzajów transportu przy wliczaniu ich na poczet konkretnych celów wyznaczonych dla tych paliw.

- (79) Bezpośrednia elektryfikacja sektorów będących odbiorcą końcowym, w tym sektora transportu, przyczynia się do efektywności *systemu* i ułatwia przejście na system energetyczny oparty na energii odnawialnej. Jest to zatem sam w sobie skuteczny środek ograniczenia emisji gazów cieplarnianych. Nie trzeba zatem tworzyć ram dodatkowości, które miałyby zastosowanie w szczególności do odnawialnej energii elektrycznej dostarczanej na potrzeby pojazdów elektrycznych w *sektorze* transportu. ***Ponadto pojazdy wykorzystujące energię słoneczną mogą istotnie przyczynić się do obniżania emisyjności unijnego sektora transportu.***
- (80) Ponieważ paliwa odnawialne pochodzenia niebiologicznego mają być liczone jako energia odnawialna niezależnie od sektora, w którym są zużywane, zasady określania ich odnawialnego charakteru w przypadku produkcji z wykorzystaniem energii elektrycznej, które miały zastosowanie do tych paliw tylko wówczas, gdy były one zużywane w sektorze transportu, powinny zostać rozszerzone na wszystkie paliwa odnawialne pochodzenia niebiologicznego, niezależnie od sektora, w którym są zużywane.

- (81) *Odnawialne paliwa pochodzenia niebiologicznego są ważne dla zwiększenia udziału energii odnawialnej w sektorach, co do których oczekuje się, że w perspektywie długoterminowej będą polegały na paliwach gazowych i ciekłych na potrzeby zastosowań w przemyśle i transporcie ciężkim. Do dnia 1 lipca 2028 r. Komisja powinna ocenić wpływ metodyki określającej, kiedy energię elektryczną wykorzystywaną do produkcji paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego można uznać za w pełni odnawialną, w tym wpływ dodatkowości oraz korelacji czasowej i geograficznej na koszty produkcji, ograniczenie emisji gazów cieplarnianych oraz system energetyczny, a także powinna przedstawić sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie. W sprawozdaniu tym należy ocenić w szczególności wpływ metodyki na dostępność i przystępność cenową paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego dla sektorów przemysłu i transportu oraz na zdolność Unii do osiągnięcia celów dotyczących paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego, z uwzględnieniem unijnej strategii dotyczącej wodoru importowanego i krajowego, przy jednoczesnym ograniczeniu do minimum wzrostu emisji gazów cieplarnianych w sektorze energii elektrycznej i w ogólnym systemie energetycznym.*

Jeżeli w sprawozdaniu tym Komisja stwierdzi, że metodyka nie jest wystarczająca do zapewnienia dostatecznej dostępności i przystępności cenowej oraz nie przyczynia się znacząco do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, integracji systemu energetycznego i osiągnięcia celów Unii wyznaczonych na 2030 r. w zakresie paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego, Komisja powinna przeprowadzić przegląd unijnej metodyki i w razie potrzeby przyjąć akt delegowany w celu zmiany takiej metodyki i niezbędnego dostosowania kryteriów, aby ułatwić rozwój przemysłu wodorowego.

- (82) Aby zapewnić wyższą skuteczność środowiskową unijnych kryteriów zrównoważonego rozwoju i ograniczenia emisji gazów cieplarnianych w odniesieniu do stałych paliw z biomasy w instalacjach wytwarzających energię ciepłą, elektryczną i chłodniczą, należy obniżyć minimalny próg stosowania takich kryteriów z obecnych 20 MW do 7,5 MW.

- (83) Dyrektywa (UE) 2018/2001 wzmocniła ramy zrównoważonego rozwoju w zakresie bioenergii i ograniczenia emisji gazów cieplarnianych poprzez ustanowienie kryteriów dla wszystkich sektorów będących odbiorcą końcowym. Określono w niej przepisy szczegółowe dotyczące biopaliw, biopłynów i paliw z biomasy produkowanych z biomasy leśnej, wymagające zapewnienia zrównoważonego charakteru czynności związanych z pozyskiwaniem biomasy oraz rozliczania emisji spowodowanych zmianą sposobu użytkowania gruntów. **Zgodnie z celami zachowania różnorodności biologicznej i zapobiegania niszczeniu siedlisk zgodnie z dyrektywą 92/43/EWG, 2000/60/WE, Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/56/WE³⁵ i 2009/147/WE, konieczne jest** zapewnienie lepszej ochrony szczególnie różnorodnych biologicznie i bogatych w węgiel siedlisk, takich jak lasy pierwotne i *starodrzewy*, lasy o dużej różnorodności biologicznej, użytki zielone, torfowiska i *wrzosowiska*. **W związku z tym** należy wprowadzić wyłączenia i ograniczenia dotyczące pozyskiwania biomasy leśnej z tych obszarów, zgodnie z podejściem stosowanym w odniesieniu do biopaliw, biopłynów i paliw z biomasy rolniczej, **chyba że podejście oparte na analizie ryzyka przewiduje niezbędne wyłączenia i ograniczenia, a operatorzy zapewniają niezbędne gwarancje**. Ponadto w *zależności od odpowiednich okresów przejściowych niezbędnych do zapewnienia bezpieczeństwa inwestycji* kryteria dotyczące ograniczenia emisji gazów cieplarnianych powinny mieć również *stopniowo* zastosowanie do istniejących instalacji opartych na biomase w celu zapewnienia, aby produkcja bioenergii we wszystkich takich instalacjach prowadziła do redukcji emisji gazów cieplarnianych w porównaniu z energią wytwarzaną z paliw kopalnych.

³⁵ **Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/56/WE z dnia 17 czerwca 2008 r. ustanawiająca ramy działań Wspólnoty w dziedzinie polityki środowiska morskiego (dyrektywa ramowa w sprawie strategii morskiej) (Dz.U. L 164 z 25.6.2008, s. 19).**

- (84) *Należy doprecyzować kryteria pozyskiwania biomasy leśnej zgodnie z zasadami zrównoważonej gospodarki leśnej. To doprecyzowanie powinno mieć na celu wzmocnienie i wyjaśnienie opartego na ryzyku podejścia do biomasy leśnej, a jednocześnie zapewniać państwom członkowskim proporcjonalne przepisy umożliwiające ukierunkowane dostosowanie praktyk, które mogą być odpowiednie w warunkach lokalnych.*
- (85) *Państwa członkowskie powinny zapewnić, że będą wykorzystywać biomasę leśną do produkcji energii zgodnie ze swoimi obowiązkami wynikającymi z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/841³⁶. W tym celu powinny one przeprowadzać oceny perspektywiczne i wdrażać niezbędne środki uzupełniające ich dotychczasowe obowiązki wynikające z rozporządzenia (UE) 2018/1999.*

³⁶ *Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/841 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie włączenia emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych w wyniku działalności związanej z użytkowaniem gruntów, zmianą użytkowania gruntów i leśnictwem do ram polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030 i zmieniające rozporządzenie (UE) nr 525/2013 oraz decyzję nr 529/2013/UE (Dz.U. L 156 z 19.6.2018, s. 1).*

- (86) *Ze względu na szczególną sytuację regionów najbardziej oddalonych, o której mowa w art. 349 TFUE, charakteryzującą się w sektorze energetycznym odizolowaniem, ograniczonymi dostawami i zależnością od paliw kopalnych, należy przewidzieć rozszerzenie odstępstwa, które umożliwia państwom członkowskim przyjęcie szczegółowych kryteriów w celu zapewnienia kwalifikowalności do wsparcia finansowego z tytułu zużycia niektórych paliw z biomasy w tych regionach, tak aby objąć nim również biopłynny i biopaliwa. Ponadto wszelkie szczegółowe kryteria powinny być obiektywnie uzasadnione względami niezależności energetycznej danego regionu najbardziej oddalonego, którego to dotyczy, oraz zapewnieniem sprawnego przejścia w takim regionie najbardziej oddalonym do zgodności z określonymi kryteriami zrównoważonego rozwoju, kryteriami efektywności energetycznej i kryteriami ograniczania emisji gazów cieplarnianych zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001.*
- (87) *Unia dąży do poprawy zrównoważenia środowiskowego, gospodarczego i społecznego produkcji paliw z biomasy. Niniejsza dyrektywa uzupełnia inne unijne akty ustawodawcze, zwłaszcza wszelkie akty ustawodawcze w sprawie zrównoważonego ład korporacyjnego, które określają wymogi dotyczące należytej staranności w łańcuchu wartości w odniesieniu do niekorzystnego wpływu na prawa człowieka lub środowisko.*

- (88) Aby zmniejszyć obciążenie administracyjne producentów paliw odnawialnych i pochodzących z recyklingu paliw węglowych oraz obciążenie państw członkowskich, w przypadku gdy Komisja w drodze aktu wykonawczego uznała dobrowolne lub krajowe systemy za systemy dostarczające dowodów lub dokładnych danych dotyczących zgodności z kryteriami zrównoważonego rozwoju i ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, a także z innymi wymogami ustanowionymi w przepisach zmieniających określonych w niniejszej dyrektywie, państwa członkowskie powinny przyjąć wyniki certyfikacji przeprowadzonej w ramach takich systemów w zakresie uznanym przez Komisję. Aby zmniejszyć obciążenie małych instalacji, państwa członkowskie **powinny móc** ustanowić uproszczony **dobrowolny** mechanizm weryfikacji instalacji o **całkowitej** mocy **cieplnej** od 7,5 MW do 20 MW.
- (89) ***Aby ograniczyć ryzyko i lepiej zapobiegać oszustwom w łańcuchach dostaw bioenergii i pochodzących z recyklingu paliw węglowych, w dyrektywie (UE) 2018/2001 określono cenne elementy dodatkowe pod względem przejrzystości, identyfikowalności i nadzoru. W tym kontekście*** celem unijnej bazy danych, którą stworzy Komisja, będzie umożliwienie śledzenia ciekłych i gazowych paliw odnawialnych i pochodzących z recyklingu paliw węglowych. Zakres tej bazy danych należy rozszerzyć z transportu na wszystkie inne sektory będące odbiorcą końcowym, w których stosuje się takie paliwa. Takie rozszerzenie powinno wnieść istotny wkład w kompleksowe monitorowanie produkcji i zużycia tych paliw przy jednoczesnym ograniczeniu ryzyka podwójnego liczenia lub nieprawidłowości w łańcuchach dostaw objętych unijną bazą danych. Ponadto, aby uniknąć ryzyka podwójnych roszczeń w odniesieniu do tego samego gazu odnawialnego, należy unieważnić gwarancję pochodzenia wydaną dla każdej przesyłki gazu odnawialnego zarejestrowanej w bazie danych. ***Ta baza danych powinna być publicznie dostępna, otwarta, przejrzysta i przyjazna dla użytkownika oraz prowadzona z poszanowaniem zasad ochrony danych prywatnych i szczególnie chronionych z handlowego punktu widzenia. Komisja powinna publikować roczne sprawozdania na temat informacji zgłoszonych do unijnej bazy danych, w tym ilości, pochodzenia geograficznego i rodzaju surowca dla biopaliw, biopłynów i paliw z biomasy. Komisja i państwa członkowskie powinny dążyć do zapewnienia wzajemnych połączeń między unijną bazą danych a istniejącymi krajowymi bazami danych, co umożliwi sprawne przejście, a także***

umożliwi dwukierunkowość baz danych. Oprócz takiego zwiększenia przejrzystości i identyfikowalności poszczególnych przesyłek surowców i paliw w łańcuchu dostaw w przyjętym niedawno rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2022/996³⁷ zaostorzono wymogi dotyczące audytu jednostek certyfikujących i zwiększono ich uprawnienia w zakresie nadzoru publicznego, łącznie z możliwością dostępu właściwych organów do dokumentów i pomieszczeń podmiotów gospodarczych w ramach kontroli. Integralność ram weryfikacji określonych w dyrektywie (UE) 2018/2001 została odpowiednio wzmocniona dzięki uzupełnieniu audytu przeprowadzanego przez jednostki certyfikujące i unijną bazę danych zdolnością właściwych organów państw członkowskich w zakresie weryfikacji i nadzoru. Zdecydowanie zaleca się, by państwa członkowskie korzystały z obu możliwości nadzoru publicznego.

³⁷ *Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2022/996 z dnia 14 czerwca 2022 r. w sprawie zasad weryfikacji kryteriów zrównoważonego rozwoju i ograniczania emisji gazów cieplarnianych oraz kryteriów niskiego ryzyka spowodowania pośredniej zmiany użytkowania gruntów (Dz.U. L 168 z 27.6.2022, s. 1).*

- (90) *Komisja i państwa członkowskie powinny stale udoskonalać najlepsze praktyki administracyjne oraz podejmować wszelkie właściwe środki, aby uprościć wdrażanie dyrektywy (UE) 2018/2001 i tym samym ograniczyć koszty przestrzegania przepisów ponoszone przez zaangażowane podmioty i sektory, których to dotyczy.*
- (91) *Należy ustanowić odpowiednie przepisy dotyczące zwalczania oszustw, w szczególności w odniesieniu do wykorzystywania surowców opartych na odpadach lub biomasy, które uznano za stwarzające wysokie ryzyko pośredniej zmiany użytkowania gruntów. Wykrywanie oszustw i zapobieganie im jest niezbędne, aby zapobiegać nieuczciwej konkurencji i szerzącemu się wylesianiu w krajach trzecich, należy zatem wdrożyć pełną i podlegającą certyfikacji możliwość śledzenia tych surowców.*
- (92) *Należy zatem odpowiednio zmienić dyrektywę (UE) 2018/2001.*

- (93) W rozporządzeniu (UE) 2018/1999 ■ kilkakrotnie zawarto odniesienie do ogólnounijnego wiążącego celu polegającego na osiągnięciu co najmniej 32 % udziału energii odnawialnej w zużyciu energii w Unii w roku 2030. Ponieważ konieczne jest podwyższenie tego celu, aby skutecznie przyczynić się do realizacji celu polegającego na ograniczeniu emisji gazów cieplarnianych o 55 % do 2030 r., należy zmienić te odniesienia. Żadne określone dodatkowe wymogi w zakresie planowania i sprawozdawczości nie doprowadzą do utworzenia nowego systemu planowania i sprawozdawczości, lecz powinny podlegać istniejącym ramom planowania i sprawozdawczości ustanowionym w tym rozporządzeniu.
- (94) Należy zmienić zakres dyrektywy 98/70/WE Parlamentu Europejskiego i Rady³⁸, aby uniknąć powielania wymogów regulacyjnych dotyczących celów w zakresie obniżania emisyjności paliw transportowych oraz aby dostosować tę dyrektywę do dyrektywy (UE) 2018/2001.
- (95) Należy dostosować definicje ustanowione w dyrektywie 98/70/WE do definicji ustanowionych w dyrektywie (UE) 2018/2001 w celu uniknięcia stosowania różnych definicji zgodnie z tymi dwoma aktami.

³⁸ Dyrektywa 98/70/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 1998 r. odnosząca się do jakości benzyny i olejów napędowych oraz zmieniająca dyrektywę Rady 93/12/EWG (Dz.U. L 350 z 28.12.1998, s. 58).

- (96) Należy uchylić obowiązki dotyczące redukcji emisji gazów cieplarnianych i stosowania biopaliw określone w dyrektywie 98/70/WE w celu usprawnienia i uniknięcia podwójnej regulacji wzmocnionych obowiązków w zakresie obniżania emisyjności paliw transportowych, które przewidziano w dyrektywie (UE) 2018/2001.
- (97) Należy uchylić obowiązki dotyczące monitorowania i sprawozdawczości w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych, określone w dyrektywie 98/70/WE, aby uniknąć podwójnego uregulowania obowiązków sprawozdawczych.
- (98) Należy uchylić dyrektywę Rady (UE) 2015/652³⁹, w której określono szczegółowe zasady jednolitego wdrażania art. 7a dyrektywy 98/70/WE, ponieważ wraz z uchyleniem art. 7a dyrektywy 98/70/WE niniejszą dyrektywą staje się ona nieaktualna.

³⁹ ***Dyrektywa Rady (UE) 2015/652 z dnia 20 kwietnia 2015 r. ustanawiająca metody obliczania i wymogi w zakresie sprawozdawczości zgodnie z dyrektywą 98/70/WE Parlamentu Europejskiego i Rady odnoszącą się do jakości benzyny i olejów napędowych (Dz.U. L 107 z 25.4.2015, s. 26).***

- (99) Jeśli chodzi o składniki pochodzenia biologicznego w oleju napędowym do silników wysokoprężnych, odniesienie w dyrektywie 98/70/WE do oleju napędowego typu B7, tj. oleju zawierającego do 7 % estrów metylowych kwasów tłuszczowych (FAME), ogranicza dostępne warianty osiągnięcia wyższych wartości docelowych w zakresie włączenia biopaliw, jak określono w dyrektywie (UE) 2018/2001. Wynika to z faktu, że niemal cała unijna podaż oleju napędowego kwalifikuje się już jako B7. Z tego powodu należy zwiększyć maksymalny udział składników pochodzenia biologicznego z 7 % do 10 %. Utrzymanie rozpowszechnienia na rynku oleju napędowego typu B10, tj. oleju napędowego zawierającego do 10 % FAME, wymaga wprowadzenia w całej Unii stopnia ochrony B7 w odniesieniu do 7-procentowej zawartości FAME w oleju napędowym ze względu na znaczny odsetek niekompatybilnych z B10 pojazdów, które zgodnie z oczekiwaniami mają się znaleźć we flocie do 2030 r. Należy to odzwierciedlić w art. 4 ust. 1 akapit drugi dyrektywy 98/70/WE.
- (100) Postanowienia przejściowe powinny umożliwić dalsze uporządkowane gromadzenie danych oraz wypełnianie obowiązków sprawozdawczych w odniesieniu do artykułów dyrektywy 98/70/WE uchylonych niniejszą dyrektywą.

- (101) *Ponieważ cele niniejszej dyrektywy, a mianowicie zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych, zależności energetycznej i cen energii, nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na skalę działania możliwe jest ich lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, może ona podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym artykule, niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest niezbędne do osiągnięcia tych celów.*
- (102) Zgodnie ze wspólną deklaracją polityczną państw członkowskich i Komisji z dnia 28 września 2011 r. dotyczącą dokumentów wyjaśniających⁴⁰, państwa członkowskie zobowiązały się do złożenia, w uzasadnionych przypadkach, wraz z powiadomieniem o transpozycji, jednego lub większej liczby dokumentów wyjaśniających związki między elementami dyrektywy a odpowiadającymi im częściami krajowych instrumentów transpozycyjnych. W odniesieniu do niniejszej dyrektywy, ustawodawca uznaje, że przekazanie takich dokumentów jest uzasadnione, w szczególności w następstwie wyroku Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Komisja przeciwko Belgii⁴¹ (sprawa C-543/17).

⁴⁰ Dz.U. C 369 z 17.12.2011, s. 14.

⁴¹ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 8 lipca 2019 r., Komisja przeciwko Belgii, C-543/17, ECLI: EU: C:2019:573.

- (103) *Aby zrekompensować obywatelom, administracji i przedsiębiorstwom obciążenia regulacyjne nałożone na nich niniejszą dyrektywą, Komisja powinna przeprowadzić przegląd ram regulacyjnych w odnośnych sektorach zgodnie z zasadą „jedno więcej – jedno mniej”, jak określono w komunikacie Komisji z dnia 29 kwietnia 2021 r. zatytułowanym „Lepsze stanowienie prawa: połączenie sił na rzecz stanowienia lepszego prawa”,*

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

Zmiany w dyrektywie (UE) 2018/2001

W dyrektywie (UE) 2018/2001 wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 akapit drugi wprowadza się następujące zmiany:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) »energia ze źródeł odnawialnych« lub »energia odnawialna« oznacza energię z odnawialnych źródeł niekopalnych, a mianowicie energię wiatru, energię słoneczną (energię słoneczną termiczną i energię fotowoltaiczną) oraz energię geotermalną, energię dyfuzji, energię otoczenia, energię pływów, fal i inną energię oceanów, hydroenergię, biomasę oraz gaz pochodzący z wysypisk śmieci, oczyszczalni ścieków i ze źródeł biologicznych (biogaz);

1a) »przemysłowe drewno okrągłe« oznacza kłody tartaczne, kłody skrawane, papierówkę (w formie okrągłej lub rozszczepionej), a także inne drewno okrągłe nadające się do celów przemysłowych, z wyjątkiem drewna okrągłego, którego cechy charakterystyczne, takie jak gatunek, wymiary, prostoliniowość i gęstość węzłów, czynią je nieodpowiednim do zastosowań przemysłowych zgodnie z definicją i należyтым uzasadnieniem państw członkowskich stosownie do odpowiednich warunków leśnych i rynkowych;”;

b) pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) »końcowe zużycie energii brutto« oznacza towary energetyczne dostarczane do celów energetycznych przemysłowi, sektorowi transportu, gospodarstwom domowym, sektorowi usługowemu, w tym świadczącemu usługi publiczne, rolnictwu, leśnictwu i rybołówstwu, zużycie energii elektrycznej i ciepła przez przemysł energetyczny na produkcję energii elektrycznej i ciepła oraz straty energii elektrycznej i ciepła podczas dystrybucji i przesyłu;”;

c) dodaje się punkty w brzmieniu:

„9a) »obszar przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych« oznacza określone miejsce lub obszar na lądzie, na morzu lub wodach śródlądowych, które państwo członkowskie wyznaczyło jako szczególnie odpowiednie do instalacji elektrowni wytwarzających energię odnawialną;

9b) »urządzenia wykorzystujące energię słoneczną« oznaczają urządzenia przetwarzające energię słoneczną w energię cieplną lub elektryczną, w szczególności urządzenia wykorzystujące energię słoneczną termiczną i urządzenia fotowoltaiczne;”;

d) dodaje się punkty w brzmieniu:

„14a) »obszar rynkowy« oznacza obszar rynkowy zdefiniowany w art. 2 pkt 65 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/943⁺;

14b) »innovacyjna technologia energii odnawialnej« oznacza taką technologię wytwarzania energii odnawialnej, która poprawia, co najmniej pod jednym względem, najnowocześniejsze porównywalne technologie energii odnawialnej lub umożliwia wykorzystanie nie w pełni skomercjalizowanej lub charakteryzującej się wyraźnym stopniem ryzyka technologii energii odnawialnej;

14c) »inteligentny system opomiarowania« oznacza inteligentny system opomiarowania zdefiniowany w art. 2 pkt 23 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/944^{**};

14d) »punkt ładowania« oznacza punkt ładowania zdefiniowany w art. 2 pkt 48 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) .../...^{***+};

14e) »uczestnik rynku« oznacza uczestnika rynku zdefiniowanego w art. 2 pkt 25 rozporządzenia (UE) 2019/943;

⁺ Dz.U.: Proszę wstawić w tekście numer rozporządzenia zawartego w dokumencie PE-CONS 25/23 (2021/0223(COD)), a w przypisie numer, datę i tytuł tego rozporządzenia oraz odniesienie do Dz.U.

- 14f) »rynek energii elektrycznej« oznacza rynki energii elektrycznej zdefiniowane w art. 2 pkt 9 dyrektywy (UE) 2019/944;
- 14g) »bateria do użytku domowego« oznacza samodzielną baterię wielokrotnego ładowania o pojemności znamionowej wyższej niż 2 kWh, która nadaje się do montażu i użytkowania w środowisku domowym;
- 14h) »bateria do pojazdów elektrycznych« oznacza baterię do pojazdów elektrycznych zdefiniowaną w art. 3 ust. 1 pkt 14 *rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) .../... ***+*;
- 14i) »bateria przemysłowa« oznacza baterię przemysłową zdefiniowaną w art. 3 ust. 1 pkt 13 *rozporządzenia (UE) .../... ++*;
- 14j) »stan zdrowia« oznacza stan zdrowia zdefiniowany w art. 3 ust. 1 pkt 28 *rozporządzenia (UE) .../... +++*;
- 14k) »poziom naładowania« oznacza poziom naładowania zdefiniowany w art. 3 ust. 1 pkt 27 *rozporządzenia (UE) .../... ++++*;

⁺ *Dz.U.: proszę wstawić w tekście numer rozporządzenia zawartego w dokumencie PE-CONS 2/23 (2020/0353(COD)) oraz – w przypisie – numer, datę, tytuł i odniesienie do publikacji tego rozporządzenia w Dz.U.*

⁺⁺ *Dz.U.: proszę wstawić w tekście numer rozporządzenia zawartego w dok. PE-CONS 2/23 (2020/0353(COD)).*

⁺⁺⁺ *Dz.U.: proszę wstawić w tekście numer rozporządzenia zawartego w dok. PE-CONS 2/23 (2020/0353(COD)).*

⁺⁺⁺⁺ *Dz.U.: proszę wstawić w tekście numer rozporządzenia zawartego w dok. PE-CONS 2/23 (2020/0353(COD)).*

- 14l) »wartość zadana mocy« oznacza informacje **dynamiczne** przechowywane w systemie zarządzania baterią, określające ustawienia mocy elektrycznej, przy których bateria **powinna optymalnie pracować** podczas ładowania lub rozładowywania, służące optymalizacji stanu zdrowia baterii i jej eksploatacji;
- 14m) »inteligentne ładowanie« oznacza operację ładowania, podczas której intensywność energii elektrycznej dostarczanej do baterii jest dostosowywana **dynamicznie** na podstawie informacji otrzymywanych w ramach komunikacji elektronicznej;
- 14n) »organ regulacyjny« oznacza organ regulacyjny zdefiniowany w art. 2 pkt 2 rozporządzenia (UE) 2019/943;
- 14o) »ładowanie dwukierunkowe« oznacza ładowanie dwukierunkowe zdefiniowane w art. 2 pkt 11 rozporządzenia (UE) .../...⁺;
- 14p) »punkt ładowania o normalnej mocy« oznacza punkt ładowania o normalnej mocy zdefiniowany w art. 2 pkt 37 **rozporządzenia (UE) .../...⁺⁺**;

⁺ Dz.U.: proszę wstawić w tekście numer rozporządzenia zawartego w dokumencie PE-CONS 25/23 (2021/0223(COD)).

⁺⁺ **Dz.U.: proszę wstawić w tekście numer rozporządzenia zawartego w dokumencie PE-CONS 25/23 (2021/0223(COD)).**

14q) »umowa zakupu energii odnawialnej« oznacza umowę, na mocy której osoba fizyczna lub prawna zgadza się na zakup energii odnawialnej bezpośrednio od producenta; obejmuje ona między innymi umowy zakupu odnawialnej energii elektrycznej oraz umowy zakupu odnawialnej energii grzewczej i chłodniczej;

*** Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/943 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie rynku wewnętrznego energii elektrycznej (Dz.U. L 158 z 14.6.2019, s. 54).**

**** Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/944 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej oraz zmieniająca dyrektywę 2012/27/UE (Dz.U. L 158 z 14.6.2019, s. 125).**

***** Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) .../... z dnia ... w sprawie rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych i uchylenia dyrektywy 2014/94/UE (Dz.U. ...).**

****** Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) .../... z dnia ... w sprawie baterii i zużytych baterii, zmieniające dyrektywę 2008/98/WE i rozporządzenie (UE) nr 2019/1020 oraz uchylające dyrektywę 2006/66/WE (Dz.U. ...).”;**

e) dodaje się punkty w brzmieniu:

„18a) »przemysł« oznacza przedsiębiorstwa i produkty, które wchodzą w zakres sekcji B, C i F oraz J, dział 63 statystycznej klasyfikacji działalności gospodarczej (NACE Rev. 2) określonej w rozporządzeniu (WE) nr 1893/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady*;

18b) »cel inny niż energetyczny« oznacza wykorzystanie paliw jako surowców w procesie przemysłowym zamiast wykorzystania ich do produkcji energii;

* ***Rozporządzenie (WE) nr 1893/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie statystycznej klasyfikacji działalności gospodarczej NACE Rev. 2 i zmieniające rozporządzenie Rady (EWG) nr 3037/90 oraz niektóre rozporządzenia WE w sprawie określonych dziedzin statystycznych (Dz.U. L 393 z 30.12.2006, s. 1).”;***

f) dodaje się punkty w brzmieniu:

„22a) »paliwa odnawialne« oznaczają biopaliwa, biopłyny, paliwa z biomasy oraz paliwa odnawialne pochodzenia niebiologicznego;

22b) »efektywność energetyczna przede wszystkim« oznacza efektywność energetyczną przede wszystkim zdefiniowaną w art. 2 pkt 18 rozporządzenia (UE) 2018/1999;”;

g) pkt 36 otrzymuje brzmienie:

„36) »paliwa odnawialne pochodzenia niebiologicznego« oznaczają paliwa ciekłe i gazowe, których wartość energetyczna pochodzi ze źródeł odnawialnych innych niż biomasa;”;

h) *dodaje się punkty w brzmieniu:*

„44a) »plantacja leśna« oznacza plantację leśną zdefiniowaną w art. 2 pkt 11 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/115*;

44b) *»energia dyfuzji« oznacza energię wytworzoną z różnicy w stężeniu soli między dwoma płynami, takimi jak woda słodka i słona;*

44c) *»efektywność systemu« oznacza wybór energooszczędnych rozwiązań, które umożliwiają również opłacalną ścieżkę obniżania emisyjności, dodatkową elastyczność i efektywne wykorzystanie zasobów;*

- 44d) *»położone na tym samym obszarze magazyny energii« oznacza magazyn energii połączony z zakładem produkującym energię odnawialną i podłączony do tego samego punktu dostępu do sieci;*
- 44e) *»pojazd elektryczny wykorzystujący energię słoneczną« oznacza pojazd silnikowy wyposażony w mechanizm napędowy zawierający tylko nieperyferyjne urządzenie elektryczne jako przetwornik energii z elektrycznym ładowalnym układem magazynowania energii, który można ładować z zewnątrz i z panelami fotowoltaicznymi zintegrowanymi z pojazdem.*

* *Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1115 z dnia 31 maja 2023 r. w sprawie udostępniania na rynku unijnym i wywozu z Unii niektórych towarów i produktów związanych z wylesianiem i degradacją lasów oraz uchylenia rozporządzenia (UE) nr 995/2010 (Dz.U. L 150 z 9.6.2023, s. 206).”;”;*

2) w art. 3 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Państwa członkowskie wspólnie zapewniają, aby udział energii ze źródeł odnawialnych w Unii w końcowym zużyciu energii brutto w 2030 r. wynosił co najmniej **42,5** %.

Państwa członkowskie wspólnie dążą do zwiększenia udziału energii ze źródeł odnawialnych w Unii w końcowym zużyciu energii brutto w 2030 r. do 45 %.

Państwa członkowskie ustalają orientacyjny cel zakładający, że do 2030 r. innowacyjna technologia energii odnawialnej będzie stanowiła co najmniej 5 % nowo zainstalowanej mocy w zakresie energii odnawialnej.”;

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Państwa członkowskie wprowadzają środki służące zapewnieniu, aby produkcja energii z biomasy przebiegała w sposób minimalizujący wystąpienie nadmiernych zakłóceń na rynku surowca do produkcji biomasy oraz szkodliwy wpływ na różnorodność biologiczną, *środowisko i klimat*. W tym celu uwzględniają hierarchię postępowania z odpadami określoną w art. 4 dyrektywy 2008/98/WE oraz *zapewniają przestrzeganie zasady* kaskadowego wykorzystania biomasy, *z naciskiem na systemy wsparcia i z należyтым uwzględnieniem specyfiki krajowej*.

Państwa członkowskie opracowują systemy wsparcia w odniesieniu do energii z biopaliw, biopłynów i paliw z biomasy w taki sposób, aby uniknąć tworzenia zachęt dla ścieżek, które nie spełniają kryteriów zrównoważonego rozwoju, oraz zakłócania konkurencji na rynkach surowców w celu zapewnienia wykorzystania biomasy drzewnej stosownie do jej najwyższej ekonomicznej i środowiskowej wartości dodanej zgodnie z następującą hierarchią priorytetów:

a) produkty drewnopochodne;

b) przedłużanie cyklu życia produktów drewnopochodnych;

c) ponowne użycie;

d) recykling;

e) bioenergia; oraz

f) trwale składowanie.

3a. Państwa członkowskie mogą odstąpić od zasady kaskadowego wykorzystania biomasy, o której mowa w ust. 3, jeżeli jest to konieczne dla zapewnienia bezpieczeństwa dostaw energii. Państwa członkowskie mogą również odstąpić od tej zasady, gdy lokalny przemysł jest z ilościowego lub technicznego punktu widzenia niezdolny do wykorzystywania biomasy leśnej w celu uzyskania gospodarczej i środowiskowej wartości dodanej wyższej niż produkcja energii, w odniesieniu do surowców pochodzących z:

- a) niezbędnych działań związanych z gospodarką leśną mających na celu zapewnienie przedkomercyjnych przerzędzeń lub realizowanych zgodnie z przepisami krajowymi dotyczącymi zapobiegania pożarom lasów na obszarach wysokiego ryzyka;*
- b) pozyskiwania drewna z terenów objętych udokumentowanymi zjawiskami katastrofalnymi; lub*
- c) pozyskiwania niektórych rodzajów drewna, których cechy nie są odpowiednie dla lokalnych zakładów przetwórczych.*

3b. Państwa członkowskie, nie częściej niż raz w roku, zgłaszają Komisji podsumowanie odstępstw od zasady kaskadowego wykorzystania biomasy zgodnie z ust. 3, wraz z uzasadnieniem tych odstępstw oraz skalą geograficzną, do której mają zastosowanie. Komisja podaje do wiadomości publicznej otrzymane zgłoszenia i może wydać publicznie dostępną opinię na temat każdego z nich.

3c. Państwa członkowskie nie udzielają *bezpośredniego* wsparcia *finansowego* na rzecz:

- a)** wykorzystywania kłód tartacznych, kłód skrawanych, *przemysłowego drewna okrągłego*, pniaków i korzeni do produkcji energii;
- b)** energii odnawialnej ze spalania odpadów, jeśli nie są spełnione obowiązki w zakresie selektywnej zbiórki określone w dyrektywie 2008/98/WE;

I

3d. *Bez uszczerbku dla ust. 3 państwa członkowskie nie **odnawiają** wsparcia **ani nie udzielają nowego** na rzecz produkcji energii elektrycznej z biomasy leśnej w instalacjach wytwarzających wyłącznie energię elektryczną, chyba że taka energia elektryczna spełnia co najmniej jeden z następujących warunków:*

- a)* jest produkowana w regionie, który wskazano w terytorialnym planie sprawiedliwej transformacji ustanowionym zgodnie z art. 11 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1056* ze względu na zależność tego regionu od stałych paliw kopalnych, i energia ta spełnia odpowiednie wymogi określone w art. 29 ust. 11 niniejszej dyrektywy;
- b)* jest produkowana z zastosowaniem wychwytywania i składowania CO₂ z biomasy i spełnia wymogi określone w art. 29 ust. 11 akapit drugi;
- c)* *jest produkowana w jednym z regionów najbardziej oddalonych, o których mowa w art. 349 TFUE, przez ograniczony okres i w celu ograniczenia, w jak największym stopniu, wykorzystania biomasy leśnej bez wpływu na dostęp do bezpiecznej energii.*

I

Do **2027** r. Komisja opublikuje sprawozdanie na temat wpływu wprowadzonych przez państwa członkowskie systemów wsparcia na rzecz biomasy, w tym wpływu na różnorodność biologiczną, **klimat i środowisko** oraz ewentualne na zakłócenia na rynku, a także oceni możliwość wprowadzenia dalszych ograniczeń w odniesieniu do systemów wsparcia na rzecz biomasy leśnej.

* ***Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1056 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 1).***”;

c) dodaje się ustęp w brzmieniu:

„4a. Państwa członkowskie ustanawiają ramy, które mogą obejmować systemy *i środki* wsparcia *ułatwiające upowszechnianie* umów zakupu odnawialnej energii elektrycznej i umożliwiające wprowadzanie odnawialnej energii elektrycznej do poziomu zgodnego z wkładem krajowym państwa członkowskiego, o którym to wkładzie mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, oraz w tempie zgodnym z orientacyjnymi trajektoriami, o których mowa w art. 4 lit. a) pkt 2 rozporządzenia (UE) 2018/1999. W szczególności ramy te umożliwiają usunięcie pozostałych barier *dla wysokiego poziomu dostaw odnawialnej energii elektrycznej*, w tym barier związanych z procedurami wydawania zezwoleń *i dla tworzenia niezbędnej infrastruktury przesyłu, jej dystrybucji i magazynowania, w tym położonych na tym samym obszarze magazynów energii*. W trakcie opracowywania tych ram państwa członkowskie uwzględniają dodatkową ilość odnawialnej energii elektrycznej wymaganą do zaspokojenia zapotrzebowania w sektorach transportu, przemysłu, budynków oraz ogrzewania i chłodzenia, a także do produkcji paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego. *Państwa członkowskie mogą umieszczać podsumowanie swoich polityk i środków będących częścią ram i ocenę wdrożenia tych polityk i środków, odpowiednio, w zintegrowanych krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu przedłożonych zgodnie z art. 3 i 14 rozporządzenia (UE) 2018/1999 oraz w zintegrowanych krajowych sprawozdaniach z postępów w dziedzinie energii i klimatu złożonych zgodnie z art. 17 tego rozporządzenia.*”;

3) w art. 7 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 1 akapit drugi otrzymuje brzmienie:

„W odniesieniu do akapitu pierwszego lit. a), b) lub c) gaz i energię elektryczną uzyskane ze źródeł odnawialnych uwzględnia się wyłącznie jeden raz do celów obliczenia udziału energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto.

Energię wyprodukowaną z paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego zalicza się do sektora – energii elektrycznej, ogrzewania i chłodzenia lub transportu – w którym jest ona zużywana.

Bez uszczerbku dla akapitu trzeciego, państwa członkowskie mogą zgodzić się, w drodze szczegółowej umowy o współpracy, na rozliczanie wszystkich lub części paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego zużywanych w jednym państwie członkowskim na poczet udziału w końcowym zużyciu energii brutto ze źródeł odnawialnych w państwie członkowskim, w którym zostały wyprodukowane. Aby monitorować, czy te same paliwa odnawialne pochodzenia niebiologicznego nie są zaliczane zarówno w państwie członkowskim, w którym są produkowane, jak i w państwie członkowskim, w którym są zużywane, oraz aby zarejestrować zaliczoną ilość, państwa członkowskie zawiadamiają Komisję o każdej takiej umowie. Umowa taka obejmuje ilość paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego zaliczonych łącznie i dla każdego państwa członkowskiego oraz datę wejścia w życie takiej umowy o współpracy.”;

b) ust. 2 akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„Dla celów ust. 1 akapit pierwszy lit. a) końcowe zużycie energii elektrycznej brutto ze źródeł odnawialnych oblicza się jako ilość energii elektrycznej wyprodukowanej w państwie członkowskim ze źródeł odnawialnych, łącznie z energią elektryczną wyprodukowaną przez prosumentów energii odnawialnej i społeczności energetyczne działające w zakresie energii odnawialnej oraz energią wyprodukowaną z paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego, z wyłączeniem produkcji energii elektrycznej w elektrowniach szczytowo-pompowych wykorzystujących wodę, która została wcześniej wpompowana w górę, jak również energii elektrycznej wykorzystanej do produkcji paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego.”;

c) ust. 4 lit. a) otrzymuje brzmienie:

„a) Końcowe zużycie energii ze źródeł odnawialnych w sektorze transportu oblicza się jako sumę wszystkich biopaliw, biogazu i paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego zużywanych w sektorze transportu. ***Obejmuje to paliwa odnawialne dostarczane do międzynarodowych bunkrów morskich.***”;

4) w art. 9 wprowadza się następujące zmiany:

a) dodaje się ustęp w brzmieniu:

„1a. Do dnia 31 grudnia 2025 r. każde państwo członkowskie uzgadnia utworzenie *ram współpracy dotyczącej wspólnych projektów* z innym państwem członkowskim lub większą ich liczbą w zakresie produkcji energii odnawialnej, *zgodnie z następującym harmonogramem:*

a) *do dnia 31 grudnia 2030 r. państwa członkowskie dołożą starań, by uzgodnić ustanowienie co najmniej dwóch wspólnych projektów;*

b) *do dnia 31 grudnia 2033 r. państwa członkowskie o rocznym zużyciu energii elektrycznej większym niż 100 TWh dążą do uzgodnienia ustanowienia trzeciego wspólnego projektu;*

Identyfikacja wspólnych projektów w zakresie energii z morskich źródeł odnawialnych jest spójna z potrzebami określonymi w strategicznych planach rozwoju zintegrowanej sieci morskiej wysokiego szczebla dla każdego basenu morskiego, o którym mowa w art. 14 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/869 oraz w dziesięcioletnim planie rozwoju sieci, o którym mowa w art. 30 ust. 1 lit. b) rozporządzenia (UE) 2019/943, ale może wykraczać poza te potrzeby i obejmować władze lokalne i regionalne oraz przedsiębiorstwa prywatne.*

Państwa członkowskie dążą do sprawiedliwego podziału kosztów i korzyści związanych ze wspólnymi projektami. W tym celu państwa członkowskie uwzględniają wszystkie istotne koszty i korzyści wspólnego projektu w odpowiedniej umowie o współpracy.

Państwa członkowskie zawiadamiają Komisję o ***umowach o współpracy***, w tym o dacie, z którą wspólne ***projekty mają*** zostać ***oddane*** do eksploatacji. Projekty finansowane z wkładów krajowych w ramach mechanizmu finansowania energii ze źródeł odnawialnych ustanowionego na mocy rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2020/1294** uznaje się za spełniające zobowiązanie, o którym mowa w akapicie pierwszym, w odniesieniu do zaangażowanych państw członkowskich.

* Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/869 z dnia 30 maja 2022 r. w sprawie wytycznych dotyczących transeuropejskiej infrastruktury energetycznej, zmiany rozporządzeń (WE) nr 715/2009, (UE) 2019/942 i (UE) 2019/943 oraz dyrektyw 2009/73/WE i (UE) 2019/944 oraz uchylenia rozporządzenia (UE) nr 347/2013 (Dz.U. L 152 z 3.6.2022, s. 45).

** ***Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2020/1294 z dnia 15 września 2020 r. w sprawie unijnego mechanizmu finansowania energii ze źródeł odnawialnych (Dz.U. L 303 z 17.9.2020, s. 1).***”;

b) dodaje się ustęp w brzmieniu:

„7a. *Na podstawie określonych zgodnie z art. 14 rozporządzenia (UE) 2022/869 orientacyjnych celów dotyczących wytwarzania energii z morskich źródeł odnawialnych w każdym basenie morskim zainteresowane państwa członkowskie publikują informacje na temat ilości energii z morskich źródeł odnawialnych, które zamierzają osiągnąć w drodze przetargów, z uwzględnieniem wykonalności technicznej i ekonomicznej infrastruktury sieciowej oraz działań, które już są podejmowane. Państwa członkowskie dążą do uwzględniania w swoich planach zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich projektów dotyczących energii z morskich źródeł odnawialnych, biorąc pod uwagę działania już prowadzone na odnośnych obszarach. W celu ułatwienia wydawania zezwoleń na realizację wspólnych projektów dotyczących energii z morskich źródeł odnawialnych państwa członkowskie ograniczają złożoność oraz zwiększają skuteczność i przejrzystość procesu wydawania zezwoleń, zacieśniają współpracę między sobą, oraz, w stosownych przypadkach, ustanawiają pojedynczy punkt kontaktowy. W celu zwiększenia akceptacji społecznej państwa członkowskie mogą włączyć społeczności energetyczne działające w zakresie energii odnawialnej do wspólnych projektów w zakresie energii z morskich źródeł odnawialnych.*”;

5) w art. 15 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 1 akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„1. Państwa członkowskie zapewniają, aby wszelkie krajowe przepisy dotyczące procedur wydawania zezwoleń, certyfikatów i koncesji, które są stosowane w przypadku elektrowni produkujących energię elektryczną, ciepło lub chłód ze źródeł odnawialnych oraz związanych z nimi sieci przesyłowych i dystrybucyjnych, w przypadku procesu przekształcania biomasy w biopaliwa, biopłyny, paliwa z biomasy lub inne produkty energetyczne oraz w przypadku paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego były proporcjonalne i niezbędne oraz przyczyniały się do wdrożenia zasady „efektywność energetyczna przede wszystkim.”;

b) **ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:**

„2. Państwa członkowskie wyraźnie określają specyfikacje techniczne, które mają zostać spełnione przez urządzenia i systemy wykorzystujące energię odnawialną w celu skorzystania z systemów wsparcia ***i kwalifikowania się w ramach zamówień publicznych***. W przypadku gdy istnieją normy zharmonizowane lub normy europejskie, łącznie z systemami referencji technicznych ustanowionymi przez europejskie organizacje normalizacyjne, specyfikacje techniczne są określone na podstawie tych norm. Pierwszeństwo przyznaje się normom zharmonizowanym, do których odniesienia opublikowano w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej celem uzupełnienia prawa unijnego, ***w tym rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369* i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE*****. W przypadku ich braku stosuje się inne normy zharmonizowane i normy europejskie, w takiej kolejności. Specyfikacje techniczne nie wyznaczają miejsca certyfikacji urządzeń i systemów i nie stanowią bariery dla prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego.

- 2a. Państwa członkowskie wspierają testowanie innowacyjnych technologii energii odnawialnej, aby produkować, współużytkować i magazynować energię odnawialną, w projektach pilotażowych w warunkach rzeczywistych, przez ograniczony czas, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa unijnego i przy zastosowaniu odpowiednich zabezpieczeń w celu zapewnienia bezpiecznego działania systemu energetycznego i uniknięcia nieproporcjonalnego wpływu na funkcjonowanie rynku wewnętrznego, pod nadzorem właściwego organu.*

3. *Państwa członkowskie zapewniają, aby ich właściwe organy na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym stosowały przepisy dotyczące włączania i rozwoju energii odnawialnej, w tym odnośnie do prosumpcji energii odnawialnej i społeczności energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej, oraz wykorzystywania niemożliwego do uniknięcia ciepła odpadowego i chłodu odpadowego podczas planowania, w tym wczesnego planowania przestrzennego, projektowania, budowy i remontów infrastruktury miejskiej, obszarów przemysłowych, handlowych lub mieszkalnych oraz infrastruktury energetycznej i transportowej, w tym sieci elektroenergetycznej, systemów ciepłowniczych i chłodniczych, sieci przesyłowych gazu ziemnego i sieci paliw alternatywnych. Państwa członkowskie zachęcają w szczególności lokalne i regionalne organy administracyjne do uwzględniania, w stosownych przypadkach, ciepła i chłodu ze źródeł odnawialnych w planowaniu infrastruktury miejskiej i prowadzą konsultacje z operatorami sieci, by odzwierciedlić wpływ efektywności energetycznej i programów w zakresie reagowania na zapotrzebowanie, a także konkretnych przepisów dotyczących prosumpcji energii odnawialnej i społeczności energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej na plany operatorów sieci w zakresie rozwoju infrastruktury.*

* *Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 z dnia 4 lipca 2017 r. ustanawiające ramy etykietowania energetycznego i uchylające dyrektywę 2010/30/UE (Dz.U. L 198 z 28.7.2017, s. 1).*

** *Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiająca ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią (Dz.U. L 285 z 31.10.2009, s. 10).”;*

c) uchyla się ust. 4 –7;

d) ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Państwa członkowskie oceniają bariery regulacyjne i administracyjne dla długoterminowych umów zakupu *energii odnawialnej*, usuwają nieuzasadnione bariery i działają na rzecz upowszechnienia takich umów, w tym poszukując sposobów ograniczenia związanego z nimi ryzyka finansowego, w szczególności poprzez korzystanie z gwarancji kredytowych. Państwa członkowskie zapewniają, by te umowy nie podlegały nieproporcjonalnym lub dyskryminacyjnym procedurom i opłatom oraz aby wszelkie powiązane gwarancje pochodzenia można było przenieść na nabywcę energii odnawialnej w ramach umowy zakupu *energii odnawialnej*.

Państwa członkowskie opisują polityki i środki, za pomocą których państwa te działają na rzecz upowszechniania umów zakupu *energii odnawialnej*, w swoich zintegrowanych krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu, przedłożonych zgodnie z art. 3 i 14 rozporządzenia (UE) 2018/1999, oraz w zintegrowanych krajowych sprawozdaniach z postępów w dziedzinie energii i klimatu składanych zgodnie z art. 17 tego rozporządzenia. W tych sprawozdaniach z postępów uwzględniają również informację na temat **█** produkcji energii ze źródeł odnawialnych, która jest poparta umowami zakupu *energii odnawialnej*.

W wyniku oceny, o której mowa w akapicie pierwszym, Komisja analizuje bariery dla długoterminowych umów zakupu energii odnawialnej, a w szczególności dla wdrażania transgranicznych umów zakupu energii odnawialnej, oraz wydaje wytyczne dotyczące usunięcia tych barier.

- 9. W terminie ... *[dwóch lat* od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy zmieniającej*]* Komisja *rozważy, czy potrzebne są* dodatkowe środki w celu wsparcia państw członkowskich *we* wdrażaniu *procedury wydawania zezwoleń, ustanowionej w niniejszej dyrektywie, w tym poprzez opracowanie orientacyjnych kluczowych wskaźników skuteczności działania.*”;

6) dodaje się *artykuły* w brzmieniu:

„Artykuł 15a

Zwiększanie roli energii odnawialnej w budownictwie

1. Aby zachęcić do produkcji energii odnawialnej i korzystania z niej w sektorze budownictwa, państwa członkowskie określają orientacyjny ***krajowy udział energii odnawialnej wyprodukowanej na miejscu lub w pobliżu oraz energii odnawialnej pochodzącej z sieci*** w końcowym zużyciu energii w sektorze budownictwa tych państw w 2030 r., a udział ten jest zgodny z orientacyjnym celem wynoszącym co najmniej 49 % udziału energii odnawialnej w sektorze budownictwa w zużyciu energii końcowej w ***budynkach*** w Unii w 2030 r. Państwa członkowskie uwzględniają ten orientacyjny krajowy ***udział***, jak również informacje na temat sposobu, w jaki zamierzają ***go zapewnić***, w ■ zintegrowanych krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu, ***o których mowa w art. 3 i 14 rozporządzenia (UE) 2018/1999.***
2. ***Państwa członkowskie mogą zaliczyć ciepło odpadowe i chłód odpadowy na poczet orientacyjnego krajowego udziału, o którym mowa w ust. 1, do wysokości 20 % tego udziału. W przypadku podjęcia takiej decyzji orientacyjny krajowy udział zwiększa się o połowę udziału procentowego ciepła odpadowego i chłodu odpadowego zaliczonego na poczet tego udziału.***

3. Państwa członkowskie wprowadzają do swoich **krajowych** przepisów i kodeksów **budowlanych** oraz, w stosownych przypadkach, do swoich systemów wsparcia **odpowiednie** środki mające na celu zwiększenie udziału energii elektrycznej oraz ogrzewania i chłodzenia ze źródeł odnawialnych, **wytwarzanych na miejscu lub w pobliżu, jak i energii odnawialnej pobieranej z sieci** w zasobie budowlanym. **Środki te** mogą obejmować krajowe środki dotyczące znacznego wzrostu prosumpcji energii odnawialnej, rozwoju społeczności energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej, wzrostu lokalnego magazynowania energii, **inteligentnego ładowania i dwukierunkowego ładowania, innych usług elastyczności, takich jak reagowanie na zapotrzebowanie oraz** w połączeniu z poprawą efektywności energetycznej w zakresie kogeneracji i **gruntowniejszymi renowacjami, które prowadzą do zwiększenia liczby budynków o niemal zerowym zużyciu energii i budynków wychodzących poza minimalne wymagania dotyczące charakterystyki energetycznej zgodnie z art. 4 dyrektywy 2010/31/UE.**

Aby osiągnąć określony w ust. 1 orientacyjny udział odnawialnych źródeł energii, państwa członkowskie wprowadzają do swoich *krajowych* przepisów i kodeksów *budowlanych* oraz, w stosownych przypadkach, do swoich systemów wsparcia – lub w inny sposób mający równoważny skutek – wymóg wykorzystania w *nowych* budynkach i *w istniejących budynkach poddawanych gruntownej renowacji lub remontowi systemu ciepłowniczego* minimalnych poziomów energii ze źródeł odnawialnych, *wytwarzanej na miejscu lub w pobliżu oraz energii odnawialnej pobieranej z sieci*, zgodnie z przepisami dyrektywy 2010/31/UE, *jeżeli jest to wykonalne pod względem ekonomicznym, technicznym i funkcjonalnym*. Państwa członkowskie umożliwiają osiągnięcie tego minimalnego poziomu między innymi przez posługiwanie się efektywnymi systemami ciepłowniczymi i chłodniczymi.

Jeżeli chodzi o budynki już istniejące, akapit pierwszy dotyczy sił zbrojnych wyłącznie w zakresie, w jakim jego zastosowanie nie wchodzi w konflikt z charakterem i podstawowym celem działalności sił zbrojnych i z wyłączeniem materiałów używanych wyłącznie w celach wojskowych.

4. Państwa członkowskie zapewniają, aby budynki publiczne na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym stanowiły wzór do naśladowania pod względem udziału wykorzystywanej energii odnawialnej, zgodnie z art. 9 dyrektywy 2010/31/UE i art. 5 dyrektywy 2012/27/UE. Państwa członkowskie mogą wypełnić ten wymóg między innymi zezwalając na wykorzystanie dachów budynków publicznych lub publiczno-prywatnych przez strony trzecie do instalacji urządzeń produkujących energię ze źródeł odnawialnych.
5. *W stosownych przypadkach państwa członkowskie mogą promować współpracę między organami lokalnymi a społecznościami energetycznymi działającymi w zakresie energii odnawialnej w sektorze budownictwa, w szczególności za pośrednictwem zamówień publicznych.*

6. W celu osiągnięcia określonego w ust. 1 orientacyjnego udziału energii odnawialnej państwa członkowskie promują stosowanie systemów i urządzeń grzewczych i chłodniczych wykorzystujących źródła odnawialne i ***mogą promować technologie innowacyjne, takie jak inteligentne i oparte na odnawialnych źródłach energii elektryczne systemy i urządzenia grzewcze i chłodnicze, uzupełnione, w stosownych przypadkach, inteligentnym zarządzaniem zużyciem energii w budynkach.*** W tym celu państwa członkowskie stosują wszelkie odpowiednie środki, narzędzia i zachęty, w tym etykiety energetyczne opracowane na podstawie rozporządzenia (UE) 2017/1369, świadectwa charakterystyki energetycznej ustanowionego zgodnie z art. 11 dyrektywy 2010/31/UE i inne dostępne odpowiednie certyfikaty lub normy ustanowione na poziomie unijnym lub krajowym, i zapewniają dostęp do odpowiednich informacji i porad na temat odnawialnych, wysoko energooszczędnych rozwiązań alternatywnych, a także na temat dostępnych instrumentów i zachęt finansowych wspierających zwiększenie tempa wymiany starych systemów ogrzewania i zintensyfikowanie przechodzenia na rozwiązania oparte na energii odnawialnej.

Artykuł 15b

Mapowanie obszarów niezbędnych do wniesienia krajowych wkładów w realizację ogólnego celu unijnego w zakresie energii odnawialnej wyznaczonego na 2030 r.

- 1. Do dnia ... [18 miesięcy po dniu wejściu w życie niniejszej dyrektywy zmieniającej] państwa członkowskie przeprowadzą skoordynowane mapowanie na potrzeby wprowadzania energii odnawialnej na swoim terytorium w celu określenia krajowego potencjału i dostępnego obszaru lądowego, podpowierzchniowego, wód morskich lub wód śródlądowych, który jest niezbędny do instalacji elektrowni produkujących energię odnawialną, a także powiązanej z nimi infrastruktury, takiej jak instalacje sieciowe i magazynowe, w tym do magazynowania energii cieplnej, które są niezbędne do zapewnienia co najmniej ich krajowych wkładów w realizację ogólnego unijnego celu dotyczącego energii odnawialnej wyznaczonego na 2030 r. określonego w art. 3 ust. 1 niniejszej dyrektywy. W tym celu państwa członkowskie mogą wykorzystywać swoje istniejące dokumenty lub plany planowania przestrzennego, w tym plany zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich, sporządzone zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/89/UE*, lub opierać się na nich. W odpowiednich przypadkach państwa członkowskie zapewniają koordynację między wszystkimi odpowiednimi organami i podmiotami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi, w tym operatorów sieci, przy mapowaniu niezbędnych obszarów.*

Państwa członkowskie zapewniają, aby takie obszary, w tym istniejące elektrownie produkujące energię odnawialną i mechanizmy współpracy, były współmierne do szacunkowych trajektorii i całkowitej planowanej mocy zainstalowanej według technologii energii odnawialnej określonych w krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu przedłożonych zgodnie z art. 3 i 14 rozporządzenia (UE) 2018/1999.

2. *W celu określenia obszarów, o których mowa w ust. 1, państwa członkowskie biorą pod uwagę w szczególności:*
- a) *dostępność energii ze źródeł odnawialnych oraz potencjał produkcji energii odnawialnej w poszczególnych rodzajach technologii na obszarach lądowych, podpowierzchniowych, wód morskich lub wód śródlądowych;*
 - b) *przewidywane zapotrzebowanie na energię, z uwzględnieniem potencjalnej elastyczności aktywnego reagowania na zapotrzebowanie, oczekiwanych korzyści pod względem efektywności oraz integracji systemu energetycznego;*

- c) dostępność odpowiedniej infrastruktury energetycznej, w tym sieci, magazynów i innych narzędzi elastyczności lub możliwości stworzenia lub modernizacji tego rodzaju infrastruktury sieciowej i magazynowania.*
- 3. Państwa członkowskie sprzyjają wielorakim sposobom wykorzystania obszarów, o których mowa w ust. 1. Projekty dotyczące energii odnawialnej muszą być zgodne z wcześniej istniejącymi sposobami wykorzystania tych obszarów.*
- 4. Państwa członkowskie przeprowadzają okresowy przegląd obszarów, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, i w razie potrzeby je aktualizują, zwłaszcza w związku z aktualizacjami krajowych planów w zakresie klimatu i energii przedłożonych zgodnie z art. 3 i 14 rozporządzenia (UE) 2018/1999.*

Artykuł 15c

Obszary przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych

1. *Do... [27 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy zmieniającej] państwa członkowskie zapewnią by właściwe organy przyjęły plan lub plany wyznaczające, jako podzbiór obszarów, o których mowa w art. 15b ust. 1, obszary przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych dla co najmniej jednego rodzaju odnawialnego źródła energii. Państwa członkowskie mogą nie brać pod uwagę elektrowni energetycznego spalania biomasy i elektrowni wodnych. W tych planach właściwe organy:*
 - a) *wyznaczają wystarczająco jednorodne obszary lądowe, wód śródlądowych i morskie, na których nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na środowisko zastosowania określonego rodzaju lub rodzajów odnawialnych źródeł energii, biorąc pod uwagę specyfikę wybranego obszaru, równocześnie:*
 - (i) *priorytetowo traktując powierzchnie sztuczne i zabudowane, takie jak dachy i elewacje budynków, obszary infrastruktury transportowej i ich bezpośrednie otoczenie, parkingi, gospodarstwa, składowiska odpadów, tereny przemysłowe, kopalnie, sztuczne zbiorniki wód śródlądowych, sztuczne jeziora lub sztuczne rezerwuary oraz, w stosownych przypadkach, oczyszczalnie ścieków komunalnych, a także tereny zdegradowane nienadające się do wykorzystania w rolnictwie;*

- (ii) wyłączając obszary Natura 2000 i obszary wskazane w ramach krajowych systemów ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, główne szlaki migracyjne ptaków i ssaków morskich, a także inne obszary wyodrębnione na podstawie map wrażliwości i narzędzi, o których mowa w punkcie (iii), z wyjątkiem sztucznych i zabudowanych powierzchni znajdujących się na tych obszarach, takich jak dachy, parkingi czy obszary infrastruktury transportowej;*
- (iii) wykorzystując wszystkie odpowiednie i proporcjonalne narzędzia i zbiory danych w celu identyfikacji obszarów, na których elektrownie wykorzystujące energię odnawialną nie będą miały znaczącego oddziaływania na środowisko, łącznie ze sporządzeniem map wrażliwości dzikiej przyrody, przy uwzględnieniu danych dostępnych w kontekście opracowania spójnej sieci Natura 2000, pod względem zarówno typów siedlisk i gatunków zgodnie z dyrektywą Rady 92/43/EWG^{**}, jak i ptaków i obszarów chronionych zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE^{***};*

*b) ustanawiając odpowiednie zasady dla obszarów przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych, w tym dotyczące skutecznych środków łagodzących, jakie należy zastosować przy instalacji elektrowni wytwarzających energię odnawialną i położonych na tym samym obszarze magazynów energii, a także aktywów niezbędnych do podłączenia tych elektrowni i magazynów do sieci, w celu uniknięcia negatywnego oddziaływania na środowisko, jakie może wystąpić lub, jeśli to niemożliwe, znacznego zmniejszenia tego oddziaływania, w stosownych przypadkach dbając o proporcjonalne i terminowe stosowanie odpowiednich środków łagodzących w celu zapewnienia zgodności z obowiązkami określonymi w art. 6 ust. 2 i art. 12 ust. 1 dyrektywy 92/43/EWG, art. 5 dyrektywy 2009/147/EWG i art. 4 ust. 1 lit. a) ppkt (i) dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady**** oraz w celu uniknięcia pogorszenia i osiągnięcia dobrego stanu ekologicznego lub dobrego potencjału ekologicznego zgodnie z art. 4 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2000/60/WE.*

Zasady, o których mowa w akapicie pierwszym lit. b), są ukierunkowane na specyfikę każdego zidentyfikowanego obszaru przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych, na rodzaje technologii energii odnawialnej, które mają być wdrożone na danym obszarze, oraz na zidentyfikowany wpływ na środowisko.

Przestrzeganie zasad, o których mowa w akapicie pierwszym lit. b) niniejszego ustępu, oraz wdrożenie odpowiednich środków łagodzących w ramach poszczególnych projektów skutkuje domniemaniem, że projekty nie są niezgodne ze wspomnianymi wyżej przepisami, nie naruszając przepisów art. 16a ust. 4 i 5 niniejszej dyrektywy. W przypadku gdy nowe środki łagodzące mające na celu zapobieżenie, w jak największym stopniu, zabijaniu lub niepokojeniu gatunków chronionych na mocy dyrektywy 92/43/EWG i 2009/147/WE, lub jakimkolwiek innemu wpływowi na środowisko, nie zostały szeroko przebadane pod kątem ich skuteczności, państwa członkowskie mogą zezwolić na zastosowanie tych środków w odniesieniu do jednego projektu pilotażowego lub kilku projektów pilotażowych przez ograniczony okres, pod warunkiem że skuteczność takich środków łagodzących jest ściśle monitorowana i niezwłocznie podjęte zostaną odpowiednie kroki, jeżeli okażą się one nieskuteczne.

Właściwe organy wyjaśniają w planach wyznaczających obszary przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych, o których mowa w akapicie pierwszym, ocenę przeprowadzoną w celu zidentyfikowania każdego wyznaczonego obszaru przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych na podstawie kryteriów określonych w akapicie pierwszym lit. a) oraz określenia odpowiednich środków łagodzących.

2. *Plany wyznaczające obszary przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych podlegają przed ich przyjęciem ocenie wpływu na środowisko zgodnie z dyrektywą 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady****, a jeżeli mogą mieć znaczący wpływ na obszary Natura 2000 – odpowiedniej ocenie zgodnie z art. 6 ust. 3 dyrektywy 92/43/EWG.*
3. *Państwa członkowskie decydują o wielkości obszarów przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych, biorąc pod uwagę specyfikę i wymogi rodzajów technologii, w odniesieniu do których ustanawiają obszary przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych. Zachowując swobodę decydowania o rozmiarze tych obszarów, państwa członkowskie dążą do zapewnienia znacznej powierzchni łącznej tych obszarów oraz do tego, by przyczyniały się one do osiągnięcia celów określonych w niniejszej dyrektywie. W odpowiednich przypadkach plany wyznaczające obszary przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych, o których mowa w ust. 1 akapit pierwszy niniejszego artykułu, są podawane do wiadomości publicznej i podlegają okresowym przeglądom, w szczególności w kontekście aktualizacji zintegrowanych krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu przedłożonych zgodnie z art. 3 i 14 rozporządzenia (UE) 2018/1999.*

4. *Do ... [sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy zmieniającej] państwa członkowskie mogą uznać za obszary przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych konkretne obszary, które zostały już wyznaczone jako obszary nadające się do przyspieszonego wdrożenia co najmniej jednego rodzaju technologii energii odnawialnej, pod warunkiem że spełnione są następujące warunki:*
- a) obszary takie znajdują się poza obszarami Natura 2000, obszarami wyznaczonymi w ramach krajowych systemów ochrony przyrody i różnorodności biologicznej oraz wyodrębnionymi szlakami migracyjnymi ptaków;*
 - b) plany wyodrębniające takie obszary zostały poddane strategicznej ocenie wpływu na środowisko zgodnie z dyrektywą 2001/42/WE oraz, w odpowiednich przypadkach, ocenie zgodnej z art. 6 ust. 3 dyrektywy 92/43/EWG;*
 - c) projekty zlokalizowane na tych obszarach realizowane są z zastosowaniem odpowiednich i proporcjonalnych zasad i środków, mających na celu zaradzenie ewentualnemu negatywnemu wpływowi na środowisko.*

5. *Właściwe organy stosują procedury i terminy, o których mowa w art. 16a, w odniesieniu do poszczególnych projektów na obszarach przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych.*

Artykuł 15d

Udział społeczeństwa

1. *Państwa członkowskie zapewniają udział społeczeństwa w odniesieniu do planów wyznaczających obszary przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych, o których mowa w art. 15c ust. 1 akapit pierwszy, zgodnie z art. 6 dyrektywy 2001/42/WE, w tym określają grupy społeczeństwa, na które mają lub mogą one mieć wpływ.*

2. *Państwa członkowskie promują społeczną akceptację projektów dotyczących energii odnawialnej poprzez bezpośredni i pośredni udział społeczności lokalnych w projektach.*

Artykuł 15e

Obszary dla infrastruktury sieci i magazynowania niezbędnej do włączenia energii odnawialnej do systemu elektroenergetycznego

1. *Państwa członkowskie mogą przyjąć jeden lub więcej planów, aby wyznaczyć specjalne obszary infrastruktury na potrzeby realizacji projektów dotyczących sieci i magazynowania, które są niezbędne do włączenia energii odnawialnej do systemu elektroenergetycznego, przy czym realizacja ta nie powinna mieć znaczącego wpływu na środowisko bądź taki wpływ można odpowiednio złagodzić lub, jeżeli nie jest to możliwe, zrekompensować. Celem takich obszarów jest wsparcie i uzupełnienie obszarów przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych.*

Plany te:

- a) *w przypadku projektów sieciowych nie obejmują obszarów Natura 2000 i obszarów wyznaczonych w ramach krajowych systemów ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, chyba że nie istnieją proporcjonalne alternatywy dla realizacji projektów, uwzględniające cele obszaru;*

- b) w przypadku projektów dotyczących magazynowania nie obejmują obszarów Natura 2000 i obszarów wyznaczonych w ramach krajowych systemów ochrony;*
- c) zapewniają synergię z wyznaczaniem obszarów przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych;*
- d) podlegają ocenie wpływu na środowisko zgodnie z dyrektywą 2001/42/WE oraz, w odpowiednich przypadkach, ocenie zgodnej z art. 6 ust. 3 dyrektywy 92/43/EWG; oraz*
- e) ustanawiają odpowiednie i proporcjonalne przepisy, w tym dotyczące proporcjonalnych środków łagodzących, które należy przyjąć przy opracowywaniu projektów dotyczących sieci i magazynowania, aby uniknąć ewentualnych negatywnych skutków dla środowiska lub, jeżeli nie jest to możliwe, znacznie je ograniczyć.*

Przygotowując takie plany, państwa członkowskie konsultują się z odpowiednimi operatorami systemów infrastruktury.

2. *Na zasadzie odstępstwa od art. 2 ust. 1 i art. 4 ust. 2 oraz pkt 20 załącznika I i pkt 3 lit. b) załącznika II dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE***** oraz na zasadzie odstępstwa od art. 6 ust. 3 tej dyrektywy 92/43/EWG państwa członkowskie mogą, w uzasadnionych okolicznościach, w tym gdy jest to konieczne do przyspieszenia wdrażania odnawialnych źródeł energii, aby osiągnąć cele w zakresie klimatu i energii odnawialnej, wykluczyć projekty dotyczące sieci i magazynowania niezbędne do włączenia energii odnawialnej do systemu elektroenergetycznego z oceny oddziaływania na środowisko na podstawie art. 2 ust. 1 dyrektywy 2011/92/UE, z oceny ich skutków dla obszarów Natura 2000 zgodnie z art. 6 ust. 3 dyrektywy 92/43/EWG oraz z oceny ich wpływu na ochronę gatunków zgodnie z art. 12 ust. 1 dyrektywy 92/43/EWG i art. 5 dyrektywy 2009/147/WE, pod warunkiem że projekt dotyczący sieci i magazynowania jest zlokalizowany na specjalnym obszarze infrastruktury wyznaczonym zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu i jest zgodny z przepisami i środkami ustanowionymi, w tym dotyczące proporcjonalnych środków łagodzących, które należy przyjąć zgodnie z ust. 1 lit. e) niniejszego artykułu. Państwa członkowskie mogą także przyznawać takie odstępstwa wobec obszarów infrastruktury wyznaczonych przed ... [dniem wejścia w życie niniejszej dyrektywy zmieniającej], jeżeli zostały one poddane ocenie wpływu na środowisko zgodnie z dyrektywą 2001/42/WE.*

Takie odstępstwa nie mają zastosowania do projektów, które mogą powodować znaczące skutki w środowisku innego państwa członkowskiego, lub na żądanie państwa członkowskiego, które może być dotknięte takimi skutkami, jak określono w art. 7 dyrektywy 2011/92/UE.

3. *W przypadku gdy państwa członkowskie wyłączają projekty dotyczące sieci i magazynowania zgodnie z ust. 2 niniejszego artykułu, z ocen, o których mowa w tym ustępie, właściwe organy tego państwa członkowskiego przeprowadzają kontrolę projektów zlokalizowanych na specjalnych obszarach infrastruktury. Taka kontrola opiera się na istniejących danych z oceny wpływu na środowisko zgodnie z dyrektywą 2001/42/WE. Właściwe organy mogą zwrócić się do wnioskodawcy o dostarczenie dodatkowych, dostępnych informacji. Taka kontrola zostaje zakończona w ciągu 30 dni. Ma ona na celu ustalenie, czy występuje duże*

prawdopodobieństwo, że którykolwiek z takich projektów może mieć znaczący nieprzewidziany niepożądany wpływ z uwagi na wrażliwość środowiskową obszarów geograficznych, na których są one zlokalizowane, którego to wpływu nie zidentyfikowano podczas oceny wpływu na środowisko planów wyznaczających specjalne obszary infrastruktury, przeprowadzonej zgodnie z dyrektywą 2001/42/WE oraz, w stosownych przypadkach, z dyrektywą 92/43/EWG.

4. *W przypadku gdy podczas kontroli stwierdzono, że istnieje duże prawdopodobieństwo, iż projekt będzie miał nieprzewidziany niekorzystny wpływ, o którym mowa w ust. 3, właściwy organ zapewnia, na podstawie istniejących danych, zastosowanie odpowiednich i proporcjonalnych środków łagodzących w celu zaradzenia temu wpływowi. Jeśli zastosowanie takich środków łagodzących nie jest możliwe, właściwy organ zapewnia, aby operator przyjął odpowiednie środki kompensacyjne w celu zaradzenia tym skutkom; jeżeli inne proporcjonalne środki kompensacyjne nie są dostępne, środki te mogą przyjąć formę rekompensaty pieniężnej na programy ochrony gatunków w celu zapewnienia lub poprawy stanu ochrony gatunków, których to dotyczy.*

5. *Jeśli włączenie energii odnawialnej do systemu elektroenergetycznego wymaga, aby projekt wzmocnił infrastrukturę sieci na specjalnych obszarach infrastruktury lub poza nimi, a taki projekt podlega procedurze kontroli przeprowadzanej zgodnie z ust. 3 niniejszego artykułu, wymaga ustalenia, czy projekt podlega ocenie oddziaływania na środowisko lub podlega ocenie oddziaływania na środowisko zgodnie z art. 4 dyrektywy 2011/92/UE, taka kontrola, takie ustalenie lub taka ocena oddziaływania na środowisko ograniczają się do potencjalnego wpływu wynikającego ze zmiany lub rozbudowy w porównaniu z pierwotną infrastrukturą sieciową.*

* *Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/89/UE z dnia 23 lipca 2014 r. ustanawiająca ramy planowania przestrzennego obszarów morskich (Dz.U. L 257 z 28.8.2014, s. 135).*

** *Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U. L 206 z 22.7.1992, s. 7).*

*** *Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz.U. L 20 z 26.1.2010, s. 7).*

**** *Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz.U. L 327 z 22.12.2000, s. 1).*

***** *Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz.U. L 197 z 21.7.2001, s. 30).*

***** *Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (Dz.U. L 26 z 28.1.2012, s. 1).”;*

7) *art. 16 otrzymuje brzmienie:*

„Artykuł 16

Organizacja i główne zasady procedury wydawania zezwoleń

- 1. Procedura wydawania zezwoleń obejmuje wszystkie odpowiednie administracyjne zezwolenia na budowę, rozbudowę i eksploatację elektrowni wytwarzających energię odnawialną, w tym elektrowni łączących różne źródła energii odnawialnej, pompy ciepła i położone na tym samym obszarze magazyny energii, w tym instalacje energetyczne i termiczne, a także aktywa niezbędne do podłączenia tych elektrowni, pomp ciepła i magazynów do sieci i do włączenia energii odnawialnej do sieci ciepłowniczych i chłodniczych, w tym, jeżeli są one wymagane, zezwolenia na przyłączenie do sieci i oceny oddziaływania na środowisko. Procedura wydawania zezwoleń obejmuje wszystkie etapy administracyjne od potwierdzenia kompletności wniosku o zezwolenie zgodnie z ust. 2 do przedstawienia ostatecznej decyzji w sprawie wyniku procedury wydawania zezwoleń przez odpowiedni właściwy organ lub odpowiednie właściwe organy.*

2. *W ciągu 30 dni, w przypadku elektrowni wytwarzających energię odnawialną znajdujących się na obszarach przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych, oraz w ciągu 45 dni, w przypadku elektrowni poza obszarami przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych, od otrzymania wniosku o zezwolenie właściwy organ potwierdza kompletność wniosku albo – jeżeli wnioskodawca nie przesłał wszystkich informacji wymaganych do rozpatrzenia wniosku – wzywa tego wnioskodawcę do niezwłocznego złożenia kompletnego wniosku. Datę potwierdzenia kompletności wniosku przez właściwy organ uznaje się za moment rozpoczęcia procedury wydawania zezwolenia.*

3. *Państwa członkowskie powołują lub wyznaczają co najmniej jeden punkt kontaktowy. Te punkty kontaktowe udzielają na żądanie wnioskodawcy wskazówek i wsparcia w trakcie przeprowadzania całej administracyjnej procedury składania wniosków o zezwolenie i wydawania zezwoleń. Wnioskodawca nie ma obowiązku kontaktowania się z więcej niż jednym punktem kontaktowym podczas całej procedury administracyjnej. Punkt kontaktowy ma za zadanie przeprowadzić wnioskodawcę przez administracyjną procedurę składania wniosków o zezwolenie – w tym przez etapy związane z ochroną środowiska – w przejrzysty sposób do momentu wydania przez właściwe organy jednej lub kilku decyzji na końcu procedury wydawania zezwoleń, a także udzielić mu wszelkich niezbędnych informacji i, w stosownych przypadkach, zapewnić udział innych organów administracyjnych. Punkt kontaktowy zapewnia przestrzeganie określonych w niniejszej dyrektywie terminów na przeprowadzenie procedur wydawania zezwoleń. Wnioskodawcom zezwala się na składanie stosownych dokumentów w formie cyfrowej. Do dnia ... [dwa lata od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy zmieniającej] państwa członkowskie zapewnią, aby wszystkie procedury wydawania zezwoleń były przeprowadzane w formie elektronicznej.*

4. *Punkt kontaktowy udostępnia podręcznik procedur dla podmiotów realizujących projekty w zakresie elektrowni wytwarzających energię odnawialną i zamieszcza te informacje w internecie, odnosząc się też osobno do projektów na małą skalę, projektów w zakresie prosumpcji energii odnawialnej i społeczności energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej. Informacje zamieszczone w internecie wskazują wnioskodawcom właściwy dla ich wniosku punkt kontaktowy. Jeśli państwo członkowskie posiada więcej niż jeden punkt kontaktowy, informacje zamieszczone w internecie wskazują wnioskodawcom właściwy dla ich wniosku punkt kontaktowy.*
5. *Państwa członkowskie zapewniają, by wnioskodawcy i ogół społeczeństwa mieli łatwy dostęp do prostych procedur rozstrzygania sporów dotyczących procedury wydawania zezwoleń oraz wystawiania zezwoleń na budowę i eksploatację elektrowni wytwarzających energię odnawialną, w tym – w stosownych przypadkach – do alternatywnych mechanizmów rozstrzygania sporów.*

6. *Państwa członkowskie zapewniają, aby odwołania administracyjne i sądowe w kontekście projektu dotyczącego budowy elektrowni wytwarzających energię odnawialną, podłączenia tej elektrowni do sieci oraz aktywów niezbędnych dla rozwoju sieci infrastruktury energetycznej wymaganych do włączenia energii z odnawialnych źródeł do systemu energetycznego, w tym odwołania dotyczące aspektów środowiskowych, rozpatrywano w najszybszym trybie postępowania administracyjnego i sądowego dostępnym na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym.*

7. *Państwa członkowskie zapewniają swoim właściwym organom odpowiednie zasoby, aby mogły one dysponować wykwalifikowanym personelem oraz podnosić i zmieniać jego kwalifikacje zgodnie z planowaną zainstalowaną mocą wytwórczą energii odnawialnej przewidzianą w zintegrowanych krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu przedłożonych zgodnie z art. 3 i 14 rozporządzenia (UE) 2018/1999. Państwa członkowskie wspierają władze regionalne i lokalne, aby ułatwić procedurę wydawania zezwoleń.*
8. *Z wyjątkiem przypadków, gdy zbiega się to z innymi etapami administracyjnymi procedury wydawania zezwoleń, czas trwania procedury wydawania zezwoleń nie obejmuje:*
- a) czasu budowy lub rozbudowy elektrowni wytwarzających energię odnawialną, ich podłączeń do sieci, oraz – w celu zapewnienia stabilności, niezawodności i bezpieczeństwa sieci – powiązanej z nimi niezbędnej infrastruktury sieciowej;*
 - b) czasu trwania etapów administracyjnych niezbędnych do przeprowadzenia znaczącej modernizacji sieci, wymaganej do zapewnienia stabilności, niezawodności i bezpieczeństwa tej sieci;*
 - c) czasu trwania wszelkich odwołań sądowych i środków zaskarżenia, innych postępowań sądowych, a także alternatywnych mechanizmów rozwiązywania sporów, w tym postępowań skargowych i pozasądowych odwołań i środków zaskarżenia.*

9. *Decyzje wynikające z procedur wydawania zezwoleń są podawane do wiadomości publicznej zgodnie z obowiązującym prawem.”;*

Artykuł 16a

Procedura wydawania zezwoleń na obszarach przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych

1. *Państwa członkowskie dopilnowują, by proces wydawania zezwoleń, o którym mowa w art. 16 ust. 1, w przypadku projektów dotyczących energii odnawialnej realizowanych na obszarach przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych nie trwał dłużej niż 12 miesięcy. Jednakże w przypadku projektów dotyczących energii z morskich źródeł odnawialnych proces wydawania zezwoleń nie może trwać dłużej niż dwa lata. Jeżeli jest to należycie uzasadnione ze względu na wystąpienie nadzwyczajnych okoliczności, państwa członkowskie mogą przedłużyć te okresy o maksymalnie sześć miesięcy. Państwa członkowskie wyraźnie informują podmiot realizujący projekt o nadzwyczajnych okolicznościach uzasadniających takie przedłużenie.*

2. *Procedura wydawania zezwoleń na rozbudowę źródła energii w elektrowniach wytwarzających odnawialną energię elektryczną, na nowe instalacje o mocy elektrycznej poniżej 150 kW, na położone w tym samym obszarze magazyny energii, w tym instalacje energetyczne i termiczne, a także na ich podłączenia do sieci, jeśli obiekty te znajdują się na obszarach przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych, nie może trwać dłużej niż sześć miesięcy. Jednakże w odniesieniu do projektów dotyczących morskiej energii wiatrowej procedura wydawania zezwoleń nie może trwać dłużej niż 12 miesięcy. Jeżeli jest to należycie uzasadnione ze względu na wystąpienie nadzwyczajnych okoliczności, na przykład w związku z nadrzędnymi względami bezpieczeństwa, gdy projekt rozbudowy źródła energii w istotny sposób wpływa na sieć lub na pierwotną moc, wielkość lub wydajność instalacji, państwa członkowskie mogą przedłużyć okres sześciu miesięcy o maksymalnie trzy miesiące, a w przypadku projektów dotyczących morskiej energii wiatrowej okres 12 miesięcy o maksymalnie sześć miesięcy. Państwa członkowskie wyraźnie informują podmiot realizujący projekt o nadzwyczajnych okolicznościach uzasadniających takie przedłużenie terminu.*

3. *Bez uszczerbku dla ust. 4 i 5 niniejszego artykułu, w drodze odstępstwa od art. 4 ust. 2 oraz pkt 3 lit. a), b), d), h), i) oraz pkt 6 lit. c), samodzielnie lub w związku z pkt 13 lit. a), załącznika II do dyrektywy 2011/92/UE i, w zakresie projektów dotyczących energii odnawialnej, nowe wnioski w sprawie elektrowni wykorzystujących energię odnawialną, w tym elektrowni łączących różne rodzaje technologii energii odnawialnej, a także w sprawie rozbudowy źródła energii w elektrowniach wykorzystujących odnawialną energię elektryczną na wyznaczonych obszarach przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych dla danej technologii i położonych na tym samym obszarze magazynów energii oraz podłączenia takich elektrowni i magazynów do sieci są zwolnione z wymogu przeprowadzenia specjalnej oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z art. 2 ust. 1 dyrektywy 2011/92/UE, pod warunkiem że projekty te są zgodne z art. 15c ust. 1 lit. b) niniejszej dyrektywy. To zwolnienie nie ma zastosowania do projektów, które mogą powodować znaczące skutki w środowisku innego państwa członkowskiego, lub na żądanie państwa członkowskiego, które może być dotknięte takimi skutkami, zgodnie w art. 7 dyrektywy 2011/92/UE.*

Na zasadzie odstępstwa od art. 6 ust. 3 dyrektywy 92/43/EWG elektrownie wykorzystujące energię odnawialną, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, nie podlegają ocenie ich skutków dla obszarów Natura 2000, pod warunkiem że te projekty dotyczące energii odnawialnej są zgodne z zasadami i środkami ustalonymi na podstawie art. 15c ust. 1 lit. b) niniejszej dyrektywy.

4. *Właściwe organy przeprowadzają kontrolę wniosków, o których mowa w ust. 3 niniejszego artykułu. Celem takiej kontroli jest ustalenie, czy występuje duże prawdopodobieństwo, że którykolwiek z projektów dotyczących energii odnawialnej może spowodować znaczące nieprzewidziane niekorzystne skutki z uwagi na wrażliwość środowiskową obszarów geograficznych, na których są one zlokalizowane, których to skutków nie zidentyfikowano podczas oceny wpływu na środowisko planów wyznaczających obszary przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych, o których mowa w art. 15c ust. 1 akapit pierwszy niniejszej dyrektywy, przeprowadzonej zgodnie z dyrektywą 2001/42/WE oraz, w stosownych przypadkach, z dyrektywą 92/43/EWG. Taka kontrola ma również na celu ustalenie, czy którykolwiek z takich projektów dotyczących energii odnawialnej wchodzi w zakres art. 7 dyrektywy 2011/92/UE ze względu na prawdopodobieństwo spowodowania przez dany projekt znaczących skutków w środowisku innego państwa członkowskiego lub na wniosek państwa członkowskiego, które może zostać znacząco dotknięte takimi skutkami.*

Do celów takiej kontroli podmiot realizujący projekt przekazuje informacje w zakresie właściwości projektu dotyczącego energii odnawialnej, jego zgodności z przepisami i środkami wskazanymi zgodnie z art. 15c ust. 1 lit. b) w odniesieniu do danego obszaru przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych, w zakresie wszelkich dodatkowych środków przedsięwziętych przez podmiot realizujący projekt oraz w zakresie sposobu, w jaki w środkach tych uwzględniono wpływ na środowisko. Właściwy organ może zwrócić się do podmiotu realizującego projekt o dostarczenie dodatkowych, dostępnych informacji. Termin na ukończenie kontroli w zakresie wniosków dotyczących nowych elektrowni wytwarzających energię odnawialną upływa po 45 dniach od daty przedłożenia niezbędnych informacji wystarczających do tego celu. Jednakże w przypadku wniosków dotyczących instalacji o mocy elektrycznej poniżej 150 kW i nowych wniosków o rozbudowę źródła energii w elektrowniach wytwarzających odnawialną energię elektryczną termin na ukończenie kontroli wynosi 30 dni.

5. *Po przeprowadzeniu kontroli wnioski, o których mowa w ust. 3 niniejszego artykułu, zostają zatwierdzone pod kątem środowiskowym bez konieczności wyraźnej decyzji właściwego organu, chyba że właściwy organ przyjmie należycie umotywowaną w świetle wyraźnych dowodów decyzję administracyjną, w której stwierdzi, że dany projekt może z dużym prawdopodobieństwem spowodować znaczące nieprzewidziane niekorzystne skutki ze względu na wrażliwość środowiskową obszaru geograficznego, na którym projekt jest zlokalizowany, których to skutków nie można złagodzić środkami określonymi w planach wyznaczających obszary przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych lub proponowanymi przez podmiot realizujący projekt. Decyzje takie podaje się do wiadomości publicznej. Takie projekty dotyczące energii odnawialnej podlegają ocenie oddziaływania na środowisko zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE oraz, w stosownych przypadkach, ocenie na podstawie dyrektywy 92/43/EWG, które przeprowadza się w ciągu sześciu miesięcy od dnia decyzji administracyjnej określającej duże prawdopodobieństwo wystąpienia znaczących nieprzewidzianych niekorzystnych skutków. Jeżeli jest to należycie uzasadnione ze względu na wystąpienie nadzwyczajnych okoliczności, można przedłużyć ten okres sześciu miesięcy maksymalnie o sześć miesięcy.*

W uzasadnionych okolicznościach, w tym gdy jest to potrzebne do przyspieszenia wdrażania energii odnawialnej, aby osiągnąć cele w zakresie klimatu i energii odnawialnej, państwa członkowskie mogą zwolnić z takich ocen projekty dotyczące energii wiatrowej i fotowoltaicznej.

Jeśli państwa członkowskie zwalniają z tych ocen projekty dotyczące energii wiatrowej i fotowoltaicznej, operator musi przyjąć proporcjonalne środki łagodzące lub, jeżeli takie środki łagodzące nie są dostępne, środki kompensacyjne, które, jeżeli inne proporcjonalne środki kompensacyjne nie są dostępne, mogą przyjąć formę rekompensaty pieniężnej, w celu zaradzenia wszelkim niekorzystnym skutkom. W przypadku gdy te niekorzystne skutki mają wpływ na ochronę gatunków, operator wypłaca rekompensatę pieniężną na rzecz programów ochrony gatunków przez okres eksploatacji elektrowni wykorzystującej energię odnawialną i w celu zapewnienia lub poprawy stanu ochrony danych gatunków.

6. *W procedurze wydawania zezwoleń, o której mowa w ust. 1 i 2, państwa członkowskie zapewniają, aby brak odpowiedzi właściwych organów w ustanowionym terminie skutkowało uznaniem poszczególnych pośrednich kroków administracyjnych za zatwierdzone, z wyjątkiem przypadków, gdy dany projekt dotyczący energii odnawialnej podlega ocenie oddziaływania na środowisko zgodnie z ust. 5 lub gdy w krajowym systemie prawnym danego państwa członkowskiego nie istnieje zasada milczącej zgody administracyjnej. Ustęp ten nie ma zastosowania do ostatecznych decyzji w procedurze wydawania zezwoleń, które muszą być jednoznaczne. Wszystkie decyzje są udostępniane publicznie.*

Artykuł 16b

Procedura wydawania zezwoleń na obszarach innych niż obszary przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych

- 1. Państwa członkowskie zapewniają, by procedura wydawania zezwoleń, o której mowa w art. 16 ust. 1, w przypadku projektów dotyczących energii odnawialnej znajdujących się poza obszarami przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych nie trwała dłużej niż dwa lata. Jednakże w przypadku projektów dotyczących energii z morskich źródeł odnawialnych procedura wydawania zezwoleń nie może trwać dłużej niż trzy lata. Jeżeli jest to należycie uzasadnione nadzwyczajnymi okolicznościami, w tym jeśli wymagają one przedłużonych okresów potrzebnych do przeprowadzenia oceny na podstawie mających zastosowanie unijnych przepisów ochrony środowiska, państwa członkowskie mogą przedłużyć te okresy maksymalnie o sześć miesięcy. Państwa członkowskie wyraźnie informują podmiot realizujący projekt o nadzwyczajnych okolicznościach uzasadniających takie przedłużenie.***

2. *Ocenę oddziaływania na środowisko wymaganą zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE lub 92/43/EWG przeprowadza się w toku pojedynczej procedury obejmującej wszystkie stosowne oceny danego projektu dotyczącego energii odnawialnej. Jeżeli jakakolwiek tego typu ocena oddziaływania na środowisko jest wymagana, właściwy organ – biorąc pod uwagę informacje przedstawione przez podmiot realizujący projekt – wydaje opinię na temat zakresu i poziomu szczegółowości informacji, jakie mają zostać uwzględnione przez podmiot realizujący projekt w sprawozdaniu z oceny oddziaływania na środowisko, którego zakresu nie można później rozszerzyć. W przypadku gdy w ramach projektu dotyczącego energii odnawialnej przyjęto niezbędne środki łagodzące, ewentualnego zabijania lub niepokojenia gatunków chronionych na mocy art. 12 ust. 1 dyrektywy 92/43/EWG i art. 5 dyrektywy 2009/147/WE nie uznaje się za umyślne. W przypadku gdy nowe środki łagodzące mające na celu zapobieżenie w jak największym stopniu zabijaniu lub niepokojeniu gatunków chronionych na mocy dyrektyw 92/43/EWG i 2009/147/WE lub jakimkolwiek innemu wpływowi na środowisko nie zostały szeroko przebadane pod kątem ich skuteczności, państwa członkowskie mogą zezwolić na zastosowanie tych środków w odniesieniu do jednego projektu pilotażowego lub kilku projektów pilotażowych przez ograniczony okres, pod warunkiem że skuteczność takich środków łagodzących jest ściśle monitorowana i niezwłocznie podjęte zostaną odpowiednie kroki, jeżeli nie okażą się one skuteczne.*

Procedura wydawania zezwoleń w odniesieniu do rozbudowy źródła energii elektrowni wytwarzających odnawialną energię elektryczną , nowych instalacji o mocy elektrycznej poniżej 150 kW i w odniesieniu do położonych na tym obszarze magazynów energii oraz w odniesieniu do podłączenia tych elektrowni, instalacji i magazynów do sieci, znajdujących się poza obszarami przyspieszonego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych, nie może trwać dłużej niż dwanaście miesięcy, co obejmuje oceny oddziaływania na środowisko wymagane zgodnie ze stosownym prawem. Jednakże w przypadku projektów dotyczących energii z morskich źródeł odnawialnych procedura wydawania zezwoleń nie może trwać dłużej niż dwa lata. Jeżeli jest to należycie uzasadnione ze względu na wystąpienie nadzwyczajnych okoliczności, państwa członkowskie mogą przedłużyć te okresy maksymalnie o trzy miesiące. Państwa członkowskie wyraźnie informują podmiot realizujący projekt o nadzwyczajnych okolicznościach uzasadniających takie przedłużenie.

Artykuł 16c

Przyspieszenie procedury wydawania zezwoleń na rozbudowę źródła energii

- 1. W przypadku gdy rozbudowa źródła energii w elektrowni wytwarzających odnawialną energię elektryczną nie prowadzi do zwiększenia mocy elektrowni wykorzystującej odnawialną energię elektryczną o ponad 15 % i bez uszczerbku dla oceny potencjalnego wpływu na środowisko wymaganej zgodnie z ust. 2, państwa członkowskie zapewniają, aby procedury wydawania zezwoleń na podłączenie do sieci przesyłowej lub dystrybucyjnej nie przekraczały trzech miesięcy od złożenia wniosku do odpowiedniego podmiotu, chyba że istnieją uzasadnione obawy dotyczące bezpieczeństwa lub istnieje techniczna niezgodność elementów systemu.*

2. *W przypadku gdy rozbudowa źródła energii w elektrowniach wytwarzających energię odnawialną podlega procedurze kontroli określonej w art. 16a ust. 4, wymaga ustalenia, czy projekt podlega ocenie oddziaływania na środowisko lub podlega ocenie oddziaływania na środowisko zgodnie z art. 4 dyrektywy 2011/92/UE, taka kontrola, takie ustalenie lub taka ocena oddziaływania na środowisko ograniczają się do potencjalnego oddziaływania wynikającego ze zmiany lub rozszerzenia w porównaniu z pierwotnym projektem.*
3. *W przypadku gdy rozbudowa instalacji wykorzystujących energię słoneczną nie wiąże się z wykorzystaniem dodatkowej przestrzeni i jest zgodna z mającymi zastosowanie środkami łagodzącymi wpływ na środowisko ustanowionymi dla pierwotnej instalacji wykorzystującej energię słoneczną, projekt taki jest zwolniony z mających zastosowanie wymogów przeprowadzenia kontroli określonej w art. 16a ust. 4, z ustalenia, czy projekt ten wymaga oceny oddziaływania na środowisko lub wykonaniu oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z art. 4 dyrektywy 2011/92/UE.*

Artykuł 16d

Procedura wydawania zezwoleń na instalację urządzeń wytwarzających energię słoneczną

- 1. Państwa członkowskie zapewniają, aby procedura wydawania zezwoleń, o której mowa w art. 16 ust. 1, w odniesieniu do instalacji urządzeń wytwarzających energię słoneczną i położonych na tym samym obszarze magazynach energii, w tym instalacji wytwarzających energię słoneczną zintegrowanych z budynkiem, w istniejących lub przyszłych sztucznych konstrukcjach, z wyjątkiem sztucznych obszarów wodnych, nie trwała dłużej niż trzy miesiące, pod warunkiem że głównym przeznaczeniem takich sztucznych konstrukcji nie jest wytwarzanie lub magazynowanie energii słonecznej. Na zasadzie odstępstwa od art. 4 ust. 2 oraz pkt 3 lit. a) i b) osobno lub w związku z pkt 13 lit. a) załącznika II dyrektywy 2011/92/UE taką instalację urządzeń wytwarzających energię słoneczną zwalnia się w stosownych przypadkach z wymogu przeprowadzenia specjalnej oceny oddziaływania na środowisko przewidzianej w art. 2 ust. 1 tej dyrektywy.**

Państwa członkowskie mogą wyłączyć niektóre obszary lub konstrukcje z zakresu stosowania akapitu pierwszego ze względu na ochronę dziedzictwa kulturowego lub historycznego, interesów obrony narodowej, lub ze względów bezpieczeństwa.

2. *Państwa członkowskie zapewniają, aby procedura wydawania zezwoleń na instalację urządzeń wytwarzających energię słoneczną o mocy 100 kW lub mniejszej, w tym dla prosumentów energii odnawialnej i społeczności energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej, nie trwała dłużej niż miesiąc. Brak odpowiedzi ze strony właściwych organów lub podmiotów w ustanowionym terminie następującym po złożeniu kompletnego wniosku skutkuje uznaniem zezwolenia za udzielone, pod warunkiem że moc urządzeń wytwarzających energię słoneczną nie przekracza istniejącej mocy podłączenia do sieci dystrybucyjnej.*

W przypadku gdy zastosowanie wartości progowej mocy, o której mowa w akapicie pierwszym, prowadzi do znacznego obciążenia administracyjnego lub do ograniczeń w funkcjonowaniu sieci elektroenergetycznej, państwa członkowskie mogą zastosować niższą wartość progową mocy, o ile pozostanie ona powyżej 10,8 kW.

Artykuł 16e

Procedura wydawania zezwoleń na instalację pomp ciepła

- 1. Państwa członkowskie zapewniają, aby procedura wydawania zezwoleń na instalację pomp ciepła poniżej 50 MW nie przekraczała jednego miesiąca. Jednakże w przypadku geotermicznych pomp ciepła procedura wydawania zezwoleń nie może przekraczać trzech miesięcy.*
- 2. O ile nie ma uzasadnionych obaw co do bezpieczeństwa, niewymagane są dalsze prace nad podłączeniami do sieci i nie występuje niezgodność techniczna elementów systemu, państwa członkowskie zapewniają, aby zezwolenie na podłączenie do sieci przesyłowej lub dystrybucyjnej wydawano w terminie dwóch tygodni od powiadomienia odpowiedniego podmiotu w odniesieniu do:*
 - a) pomp ciepła o mocy elektrycznej do 12 kW; oraz*
 - b) pomp ciepła o mocy elektrycznej do 50 kW, zainstalowanych przez prosumentów energii odnawialnej, pod warunkiem że moc elektryczna należącej do prosumenta energii odnawialnej instalacji produkującej energię elektryczną ze źródeł odnawialnych stanowi co najmniej 60 % mocy elektrycznej pompy ciepła.*

3. *Państwa członkowskie mogą wyłączyć niektóre obszary lub konstrukcje z zakresu stosowania ust. 1 i 2 ze względu na ochronę dziedzictwa kulturowego lub historycznego, interesów obrony narodowej, lub ze względów bezpieczeństwa.*
4. *Wszystkie decyzje wynikające z procedur wydawania zezwoleń, o których mowa w ust. 1 i 2, są podawane do wiadomości publicznej, zgodnie z mającym zastosowanie prawem.*

Artykuł 16f

Nadrzędny interes publiczny

Do dnia ... [trzy miesiące od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy zmieniającej] państwa członkowskie zapewniają, aby w ramach procedury wydawania zezwoleń – do czasu osiągnięcia neutralności klimatycznej – planowanie, budowa i eksploatacja elektrowni wytwarzających energię odnawialną, podłączenie tych elektrowni do sieci, powiązana sieć i magazyny energii były uznawane za leżące w nadrzędnym interesie publicznym oraz służące zdrowiu i bezpieczeństwu publicznemu przy wyważaniu interesów prawnych w indywidualnych przypadkach do celów art. 6 ust. 4 i art. 16 ust. 1 lit. c) dyrektywy 92/43/EWG, art. 4 ust. 7 dyrektywy 2000/60/WE i art. 9 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2009/147/WE. Państwa członkowskie w należycie uzasadnionych i szczególnych okolicznościach mogą ograniczyć stosowanie tego artykułu do niektórych części swojego terytorium, do niektórych rodzajów technologii lub do projektów o określonych cechach technicznych, zgodnie z priorytetami określonymi w krajowych zintegrowanych planach w dziedzinie energii i klimatu przedłożonych zgodnie z art. 3 i 14 rozporządzenia (UE) 2018/1999. Państwa członkowskie informują Komisję o takich ograniczeniach wraz z ich uzasadnieniem.”;

8) w art. 18 ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. Państwa członkowskie zapewniają, by instalatorzy i projektanci wszystkich rodzajów systemów grzewczych i chłodniczych wykorzystujących źródła odnawialne w budynkach, przemyśle i rolnictwie, instalatorzy systemów fotowoltaicznych, **w tym systemów magazynowania energii, oraz instalatorzy punktów ładowania umożliwiające reagowanie na zapotrzebowanie** mieli dostęp do *swoich* systemów certyfikacji **lub równoważnych systemów kwalifikowania** Systemy te mogą w stosownych przypadkach uwzględniać istniejące systemy i struktury i opierają się na kryteriach określonych w załączniku IV. Każde państwo członkowskie uznaje certyfikaty przyznane przez inne państwa członkowskie zgodnie z tymi kryteriami.

Państwa członkowskie *ustanawiają ramy w celu zapewnienia wystarczającej liczby* przeszkolonych i wykwalifikowanych instalatorów ■ technologii, o *których mowa w akapicie pierwszym*, aby umożliwić rozwój *energii odnawialnej wymagany do osiągnięcia celów określonych w niniejszej dyrektywie*.

W celu osiągnięcia takiej wystarczającej liczby instalatorów i projektantów państwa członkowskie zapewniają dostęp do wystarczającej liczby programów szkoleniowych umożliwiających uzyskanie certyfikacji lub kwalifikacji w zakresie technologii ogrzewania i chłodzenia z wykorzystaniem źródeł odnawialnych, systemów fotowoltaicznych, w tym magazynowania energii, punktów ładowania umożliwiających reagowanie na zapotrzebowanie, oraz najnowszych innowacyjnych rozwiązań w tej dziedzinie, *pod warunkiem że są zgodne z ich systemami certyfikacji i równoważnymi systemami kwalifikowania*. Państwa członkowskie wprowadzają środki mające na celu zachęcanie do uczestnictwa w takich programach szkoleniowych, skierowane w szczególności do małych i średnich przedsiębiorstw oraz osób samozatrudnionych. Państwa członkowskie mogą zawierać dobrowolne umowy z dostawcami i sprzedawcami odpowiednich technologii w celu przeszkolenia wystarczającej liczby instalatorów, którą można określać na podstawie szacunków sprzedaży, pod kątem najnowszych innowacyjnych rozwiązań i technologii dostępnych na rynku.

Jeżeli państwa członkowskie zidentyfikują znaczną różnicę między dostępną a niezbędną liczbą wyszkolonych i wykwalifikowanych instalatorów, podejmują środki w celu wyeliminowania tej luki.

4. Państwa członkowskie udostępniają publicznie informacje dotyczące systemów certyfikacji *lub równoważnych systemów kwalifikowania*, o których mowa w ust. 3. Państwa członkowskie *udostępniają również publicznie, w przejrzysty i łatwo dostępny sposób, regularnie aktualizowany* wykaz instalatorów posiadających certyfikaty lub kwalifikacje zgodnie z ust. 3 **■** .”;

9) w art. 19 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ust. 2 wprowadza się następujące zmiany:

(i) akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„W tym celu państwa członkowskie zapewniają wydanie gwarancji pochodzenia na wniosek producenta energii ze źródeł odnawialnych, *w tym gazowych paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego, jak wodór, chyba że do celów uwzględnienia wartości rynkowej gwarancji pochodzenia państwa członkowskie postanowią nie wydawać takiej gwarancji pochodzenia producentowi, który otrzymuje wsparcie finansowe z systemu wsparcia.*

Państwa członkowskie mogą ustalić, że gwarancje pochodzenia będą wystawiane w odniesieniu do energii ze źródeł nieodnawialnych. Wydawanie gwarancji pochodzenia może podlegać wymogowi minimalnej mocy.

Gwarancja pochodzenia jest wystawiana dla standardowej jednostki 1 MWh.

W stosownych przypadkach taką standardową jednostkę można podzielić na jednostkę ułamkową, pod warunkiem że ułamek jest wielokrotnością 1 Wh.

Dla każdej wyprodukowanej jednostki energii wydawana jest maksymalnie jedna gwarancja pochodzenia.”;

(ii) *po akapicie drugim dodaje się nowy akapit w brzmieniu:*

„Należy wprowadzić uproszczone procesy rejestracji i zmniejszone opłaty rejestracyjne dla małych instalacji o mocy poniżej 50 kW i dla społeczności energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej.”;

(iii) *w akapicie czwartym lit. c) otrzymuje brzmienie:*

„c) gwarancje pochodzenia nie są wydawane bezpośrednio producentowi, lecz dostawcy lub konsumentowi, który kupuje energię w konkurencyjnym środowisku albo w ramach długoterminowej umowy zakupu odnawialnej energii elektrycznej.”;

b) *ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:*

- „3. Do celów ust. 1 gwarancje pochodzenia są ważne dla transakcji przez dwanaście miesięcy od wyprodukowania danej jednostki energii. Państwa członkowskie zapewniają, aby wszystkie gwarancje pochodzenia, które nie zostały anulowane, utraciły ważność najpóźniej w terminie 18 miesięcy po dacie wyprodukowania jednostki energii. Państwa członkowskie uwzględniają gwarancje pochodzenia, które utraciły ważność, do celów wyliczenia miksów pozostałej energii.”;*
- 4. Do celów ujawniania informacji, o którym mowa w ust. 8 i 13, państwa członkowskie zapewniają, aby przedsiębiorstwa energetyczne anulowały gwarancje pochodzenia najpóźniej 6 miesięcy po wygaśnięciu ważności gwarancji pochodzenia. Ponadto, do dnia ... [18 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy zmieniającej] państwa członkowskie zapewniają coroczną publikację danych dotyczących swojego miksów pozostałej energii.”;*

c) *ust. 7 lit. a) otrzymuje brzmienie:*

„a) źródło energii, z którego energia została wyprodukowana, oraz daty rozpoczęcia i zakończenia jej produkcji, co można określić:

- (i) w przypadku gazu odnawialnego, w tym gazowych paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego, oraz ogrzewania i chłodzenia z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii, w odstępach godzinowych lub krótszych;*
- (ii) w przypadku odnawialnej energii elektrycznej zgodnie z okresem rozliczania niezbilansowania określonym w art. 2 pkt 15 rozporządzenia (UE) 2019/943.”;*

- d) w ust. 8 po akapicie pierwszym dodaje się akapity w brzmieniu:

„W przypadku dostaw gazu z sieci wodorowej lub sieci gazu ziemnego, w tym gazowych paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego i biometanu, dostawca jest zobowiązany do wykazania konsumentom końcowym udziału lub ilości energii ze źródeł odnawialnych w swoim miksie energetycznym do celów załącznika I do dyrektywy 2009/73/WE. Dostawca korzysta w tym celu z gwarancji pochodzenia, z wyjątkiem:

- a) udziału w jego miksie energetycznym odpowiadającego ofertom handlowym niepodlegającym śledzeniu, jeżeli takie występują, w odniesieniu do których dostawca może wykorzystać miks pozostałej energii;*
- b) przypadków, gdy państwo członkowskie postanowi nie wydawać gwarancji pochodzenia producentowi otrzymującemu wsparcie finansowe z systemu wsparcia.*

W przypadku gdy odbiorca zużywa gaz z sieci wodorowej lub sieci gazu ziemnego, w tym gazowe paliwa odnawialne pochodzenia niebiologicznego i biometanu, jak wykazano w ofercie handlowej dostawcy, państwa członkowskie zapewniają, aby anulowane gwarancje pochodzenia odpowiadały odpowiednim cechom sieci.”;

e) *ust. 13 otrzymuje brzmienie:*

„13. Do dnia 31 grudnia 2025 r. Komisja przyjmie sprawozdanie zawierające ocenę możliwości ustanowienia ogólnounijnego oznakowania ekologicznego w celu promowania wykorzystania energii odnawialnej wytwarzanej przez nowe instalacje. Dostawcy wykorzystują informacje zawarte w gwarancjach pochodzenia w celu wykazania zgodności z wymogami takiego oznakowania.

13a. Komisja monitoruje funkcjonowanie systemu gwarancji pochodzenia i do dnia 30 czerwca 2025 r. oceni równowagę podaży i popytu w odniesieniu do gwarancji pochodzenia na rynku, a w przypadku braku równowagi określi istotne czynniki wpływające na podaż i popyt.”;

10) art. 20 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W zależności od oceny, stanowiącej część zintegrowanych krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu przedłożonych zgodnie z art. 3 i 14 rozporządzenia (UE) 2018/1999 i zgodnie z załącznikiem I do tego rozporządzenia, która dotyczy konieczności budowy nowej infrastruktury na potrzeby systemów ciepłowniczych i chłodniczych wykorzystujących źródła odnawialne w celu osiągnięcia ogólnego celu unijnego określonego w art. 3 ust. 1 niniejszej dyrektywy, państwa członkowskie podejmują, w stosownych przypadkach, niezbędne kroki na rzecz rozbudowy efektywnej infrastruktury systemu ciepłowniczego i chłodniczego w celu wspierania ogrzewania i chłodzenia wykorzystującego źródła odnawialne, ***jak energia słoneczna termiczna, energia fotowoltaiczna, zasilane odnawialną energią elektryczną pompy ciepła wykorzystujące energię otoczenia i energię geotermalną, inne technologie energii geotermalnej, biomasa, biogaz, biopłyny oraz ciepło odpadowe i chłód odpadowy, w miarę możliwości, w połączeniu z magazynowaniem energii cieplnej, systemami reagowania na zapotrzebowanie i instalacjami przekształcania energii elektrycznej w ciepło.***”;

11) dodaje się artykuł w brzmieniu:

„Artykuł 20a

Ułatwianie integracji systemu odnawialnej energii elektrycznej

1. Państwa członkowskie wymagają od operatorów systemu przesyłowego i, **jeśli dane są dla nich dostępne**, operatorów systemu dystrybucyjnego działających na ich terytorium, aby udostępniali dane na temat udziału odnawialnej energii elektrycznej i zawartości emisji gazów cieplarnianych w energii elektrycznej dostarczanej w każdym obszarze rynkowym, z możliwie największą dokładnością w **przedziałach czasowych odpowiadających częstotliwości rozliczeń rynkowych, ale** nie dłuższych niż jedna godzina, wraz z prognozami, jeżeli są one dostępne. **Państwa członkowskie zapewniają, by operatorzy systemów dystrybucyjnych mieli dostęp do niezbędnych danych. Jeżeli operatorzy systemów dystrybucyjnych nie mają dostępu, zgodnie z prawem krajowym, do wszystkich potrzebnych danych, stosują istniejący system zgłaszania danych w ramach Europejskiej Sieci Operatorów Systemów Przesyłowych Energii Elektrycznej, zgodnie z przepisami dyrektywy (UE) 2019/944. Państwa członkowskie zachęcają do modernizacji inteligentnych sieci w celu lepszego monitorowania równowagi sieci i udostępniania danych w czasie rzeczywistym.**

Jeśli jest to technicznie możliwe, operatorzy systemu dystrybucyjnego udostępniają również zanonimizowane i zagregowane dane dotyczące potencjału reagowania na zapotrzebowanie oraz odnawialnej energii elektrycznej wytwarzanej i wprowadzanej do sieci przez prosumentów i społeczności energetyczne działające w zakresie energii odnawialnej.

2. *Dane, o których mowa w ust. 1, udostępnia się w formie cyfrowej w sposób gwarantujący interoperacyjność w oparciu o zharmonizowane formaty danych i standardowe zbiory danych, tak aby mogli z nich korzystać na niedyskryminacyjnych warunkach uczestnicy rynku energii elektrycznej, koncentradorzy, konsumenci i użytkownicy końcowi i by były one czytelne dla urządzeń wykorzystujących komunikację elektroniczną, takich jak inteligentne systemy pomiarowe, punkty ładowania pojazdów elektrycznych, systemy ogrzewania i chłodzenia oraz systemy zarządzania energią w budynkach.*

3. W uzupełnieniu wymogów ustanowionych w **rozporządzeniu (UE) .../...**⁺ państwa członkowskie zapewniają, aby producenci baterii stosowanych w gospodarstwach domowych i baterii przemysłowych umożliwili właścicielom i użytkownikom baterii, jak również osobom trzecim działającym, **za wyraźną zgodą**, w **imieniu właścicieli i użytkowników**, takim jak przedsiębiorstwa zajmujące się zarządzaniem energią w budynkach i uczestnicy rynku energii elektrycznej, dostęp w czasie rzeczywistym do podstawowych informacji z systemu zarządzania baterią, w tym na temat pojemności baterii, stanu zdrowia baterii, poziomu naładowania i wartości zadanej mocy, na niedyskryminacyjnych warunkach, nieodpłatnie **oraz zgodnie z przepisami dotyczącymi ochrony danych**.

Państwa członkowskie **przyjmują środki zobowiązujące producentów** pojazdów do udostępniania w czasie rzeczywistym właścicielom i użytkownikom pojazdów elektrycznych, a także osobom trzecim działającym w imieniu właścicieli i użytkowników, takim jak uczestnicy rynku energii elektrycznej i dostawcy usług w zakresie elektromobilności, dane pokładowe dotyczące stanu zdrowia baterii, poziomu naładowania baterii, wartości zadanej mocy baterii, pojemności baterii, oraz, **w stosownych przypadkach**, położenia pojazdów elektrycznych, na niedyskryminacyjnych warunkach i nieodpłatnie, **zgodnie z przepisami dotyczącymi ochrony danych oraz w uzupełnieniu do** dalszych wymogów w zakresie homologacji typu i nadzoru rynku określonych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/858*.

⁺ **Dz.U.: proszę wstawić w tekście numer rozporządzenia zawartego w dok. PE-CONS 2/23 (2020/0353(COD)).**

4. W uzupełnieniu wymogów ustanowionych w **rozporządzeniu (UE) .../...**⁺⁺ państwa członkowskie **lub wyznaczone przez nie właściwe organy** zapewniają, aby **nowe i wymienione** niedostępne publicznie punkty ładowania o normalnej mocy zainstalowane na ich terytorium mogły obsługiwać funkcje inteligentnego ładowania oraz, w stosownych przypadkach, **współdziałać z inteligentnymi systemami pomiarowymi, gdy zostaną one wdrożone przez państwa członkowskie, a także obsługiwać** funkcje ładowania dwukierunkowego **zgodnie z wymogami art. 15 ust. 3 i 4 tego rozporządzenia**.
5. **W uzupełnieniu wymogów ustanowionych w rozporządzeniu (UE) 2019/943 i dyrektywie (UE) 2019/944** państwa członkowskie zapewniają, aby krajowe ramy regulacyjne **umożliwiały mniejszym lub mobilnym systemom, takim jak baterie do użytku domowego i pojazdy elektryczne oraz inne małe zdecentralizowane zasoby energii**, udział w rynkach energii elektrycznej, w tym poprzez zarządzanie ograniczeniami przesyłowymi oraz świadczenie usług elastyczności i bilansowania, **również za pośrednictwem koncentracji. W tym celu państwa członkowskie, w ścisłej współpracy ze wszystkimi uczestnikami rynku i organami regulacyjnymi, ustanawiają wymogi techniczne dotyczące uczestnictwa w rynkach energii elektrycznej na podstawie charakterystyki technicznej tych systemów.**

⁺⁺ **Dz.U.: proszę wstawić w tekście numer rozporządzenia zawartego w dokumencie PE-CONS 25/23 (2021/0223(COD)).**

Państwa członkowskie zapewniają równe warunki działania i niedyskryminacyjny udział w rynkach energii elektrycznej małych zdecentralizowanych aktywów lub mobilnych systemów.

* Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/858 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie homologacji i nadzoru rynku pojazdów silnikowych i ich przyczep oraz układów, komponentów i oddzielnych zespołów technicznych przeznaczonych do tych pojazdów, zmieniające rozporządzenie (WE) nr 715/2007 i (WE) nr 595/2009 oraz uchylające dyrektywę 2007/46/WE (Dz.U. L 151 z 14.6.2018, s. 1).”;

12) dodaje się **artykuły** w brzmieniu:

„Artykuł 22a

Zwiększanie roli energii odnawialnej w przemyśle

1. Państwa członkowskie dążą do zwiększenia udziału źródeł odnawialnych w liczbie źródeł energii wykorzystywanych w sektorze przemysłu do celów związanych z energią końcową i celów innych niż energetyczne o orientacyjny **■** wzrost o co najmniej **1,6** punktu procentowego **jako średnia roczna obliczona na lata 2021–2025 oraz 2026–2030.**

Państwa członkowskie mogą zaliczać ciepło odpadowe i chłód odpadowy na poczet średniego rocznego wzrostu, o którym mowa w akapicie pierwszym, do wysokości 0,4 punktu procentowego, pod warunkiem że ciepło odpadowe i chłód odpadowy są dostarczane z efektywnych systemów ciepłowniczych i chłodniczych, z wyłączeniem sieci dostarczających ciepło tylko do jednego budynku lub w których cała energia cieplna jest zużywana wyłącznie na miejscu i w których nie jest sprzedawana. Jeżeli podejmą taką decyzję, średni roczny wzrost, o którym mowa w akapicie pierwszym, zwiększa się o połowę zaliczanych punktów procentowych odpowiadających ciepłu odpadowemu i chłodowi odpadowemu.

Państwa członkowskie uwzględniają zaplanowane i wprowadzone **polityki i środki** mające na celu osiągnięcie takiego orientacyjnego wzrostu w swoich zintegrowanych krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu, przedłożonych zgodnie z art. 3 i 14 rozporządzenia (UE) 2018/1999 i w swoich zintegrowanych krajowych sprawozdaniach z postępów w dziedzinie energii i klimatu składanych zgodnie z art. 17 tego rozporządzenia.

Jeśli elektryfikacja jest uznana za opłacalną, te polityki i środki będą promować elektryfikację procesów przemysłowych opartą na odnawialnych źródłach energii. Te polityki i środki mają na celu stworzenie warunków rynkowych sprzyjających dostępności opłacalnych ekonomicznie i technicznie wykonalnych alternatywnych rozwiązań w zakresie energii odnawialnej w celu zastąpienia paliw kopalnych wykorzystywanych do ogrzewania przemysłowego, aby ograniczyć stosowanie paliw kopalnych wykorzystywanych do ogrzewania do temperatury poniżej 200°C. Przyjmując te polityki i środki, państwa członkowskie uwzględniają zasadę „efektywność energetyczna przede wszystkim”, skuteczność i międzynarodową konkurencyjność, a także potrzebę usunięcia barier regulacyjnych, administracyjnych i gospodarczych.

Państwa członkowskie zapewniają, aby wśród paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego stosowanych do celów związanych z energią końcową i celów innych niż energetyczne wodoru stosowany w przemyśle do celów związanych z energią końcową i celów innych niż energetyczne stanowił **przynajmniej 42 %** do 2030 r. i **60 % – do 2035 r.** Do celu obliczania tego odsetka stosuje się następujący zasady:

- a) do celu obliczenia mianownika wykorzystuje się wartość energetyczną wodoru przeznaczonego do celów związanych z energią końcową i do celów innych niż energetyczne, z wyłączeniem:
 - (i) wodoru wykorzystywanego jako produkt pośredni w produkcji konwencjonalnych paliw transportowych i **biopaliw**;
 - (ii) **wodoru wytwarzanego w drodze obniżania emisyjności spalin przemysłowych i stosowanego do zastąpienia określonych gazów, z których jest wytwarzany;**
 - (iii) **wodoru wytwarzanego jako produkt uboczny lub pochodzącego z produktów ubocznych w instalacjach przemysłowych;**

- b) do celu obliczenia licznika wykorzystuje się wartość energetyczną paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego zużywanych w przemyśle do celów związanych z energią końcową i do celów innych niż energetyczne, z wyłączeniem paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego wykorzystywanych jako produkt pośredni w produkcji konwencjonalnych paliw transportowych i **biopaliw**;
- c) do celu obliczenia licznika i mianownika stosuje się wartości energetyczne paliw określonych w załączniku III.

Do celów akapitu piątego lit. c) niniejszego ustępu, aby ustalić wartość energetyczną paliw niewymienionych w załączniku III, państwa członkowskie stosują odpowiednie normy europejskie w celu ustalania wartości kalorycznych paliw, a w przypadku gdy nie przyjęto w tym zakresie normy europejskiej, stosuje się odpowiednie normy ISO.

- 2. Państwa członkowskie **wspierają dobrowolne systemy etykietowania produktów przemysłowych zgłoszonych** jako wyprodukowane z wykorzystaniem energii odnawialnej i paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego. **W takich dobrowolnych systemach etykietowania wskazuje się odsetek** energii odnawialnej lub paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego wykorzystanych na etapach pozyskania i przetworzenia wstępnego surowców, produkcji i dystrybucji, **obliczony** na podstawie metod określonych w zaleceniu Komisji (UE) 2021/2279* lub w normie ISO 14067:2018.

3. *Państwa członkowskie zgłaszają ilość paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego, jaką mają zamiar importować i eksportować, w swoich zintegrowanych krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu, przedłożonych zgodnie z art. 3 i 14 rozporządzenia (UE) 2018/1999 i w swoich zintegrowanych krajowych sprawozdaniach z postępów w dziedzinie energii i klimatu składanych zgodnie z art. 17 tego rozporządzenia. Na podstawie tych sprawozdań Komisja opracowuje unijną strategię dotyczącą wodoru importowanego i krajowego, aby promować europejski rynek wodoru i wewnętrzną produkcję wodoru w Unii, wspierać wdrażanie niniejszej dyrektywy i osiągnięcie celów w niej określonych, z należyтым uwzględnieniem bezpieczeństwa dostaw i strategicznej autonomii Unii w dziedzinie energii oraz równych warunków działania na światowym rynku wodoru. Państwa członkowskie wskazują w swoich zintegrowanych krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu, przedłożonych zgodnie z art. 3 i 14 rozporządzenia (UE) 2018/1999 oraz w swoich zintegrowanych krajowych sprawozdaniach z postępów w dziedzinie energii i klimatu składanych zgodnie z art. 17 tego rozporządzenia, w jaki sposób zamierzają przyczynić się do realizacji tej strategii.*

Artykuł 22b

Warunki zmniejszenia celu dotyczącego stosowania paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego w sektorze przemysłu

- 1. Państwo członkowskie może zmniejszyć udział paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego wykorzystywanych do celów związanych z energią końcową i celów innych niż energetyczne, o których mowa w art. 22a ust. 1 akapit piąty, o 20 % w 2030 r., jeżeli:**
- a) to państwo członkowskie jest na dobrej drodze do osiągnięcia swojego krajowego wkładu w wiążący ogólny cel unijny określony w art. 3 ust. 1 akapit pierwszy, który jest co najmniej równoważny w stosunku do jego oczekiwanego wkładu krajowego według wzoru, o którym mowa w załączniku II do rozporządzenia (UE) 2018/1999; oraz**
 - b) udział wodoru lub jego pochodnych wyprodukowanych z paliw kopalnych zużywanych w tym państwie członkowskim nie przekracza 23 % w 2030 r. i 20 % w 2035 r.**

Jeżeli którykolwiek z tych warunków nie jest spełniony, zmniejszenie, o którym mowa w ust. 1, przestaje obowiązywać.

2. *Jeżeli państwo członkowskie stosuje zmniejszenie, o którym mowa w ust. 1, powiadamia o tym Komisję w momencie przedkładania swojego zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu przedłożonego zgodnie z art. 3 i 14 rozporządzenia (UE) 2018/1999, a także w ramach swoich zintegrowanych krajowych sprawozdań z postępów w dziedzinie energii i klimatu zgodnie z art. 17 tego rozporządzenia. Powiadomienie zawiera informacje na temat zaktualizowanego udziału paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego oraz wszystkie istotne dane wykazujące, że warunki określone w ust. 1 lit. a) i b) niniejszego artykułu zostały spełnione.*

Komisja monitoruje sytuację w państwach członkowskich korzystających ze zmniejszenia w celu sprawdzenia, czy warunki, o których mowa w ust. 1 lit. a) i b), są stale spełniane.

* *Zalecenie Komisji (UE) 2021/2279 z dnia 15 grudnia 2021 r. w sprawie stosowania metod oznaczania śladu środowiskowego do pomiaru efektywności środowiskowej w cyklu życia produktów i organizacji oraz informowania o niej (Dz.U. L 471 z 30.12.2021, s. 1).”;*

13) w art. 23 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W celu promowania korzystania z energii odnawialnej w sektorze ogrzewania i chłodzenia każde państwo członkowskie [...] zwiększa [...] udział energii odnawialnej w tym sektorze o co najmniej **0,8 punktu procentowego** jako roczna średnia wyliczona dla **okresu** 2021–2025 i o **co najmniej 1,1 punktu procentowego jako roczna średnia wyliczona dla okresu** 2026–2030, zaczynając od udziału energii odnawialnej w sektorze ogrzewania i chłodzenia osiągniętego w 2020 r., wyrażonego jako krajowy udział w końcowym zużyciu energii brutto i obliczonego zgodnie z metodyką opisaną w art. 7.

■

Państwa członkowskie mogą zaliczać ciepło odpadowe i chłód odpadowy na poczet średniego rocznego wzrostu, o którym mowa w akapicie pierwszym, do wysokości 0,4 punktu procentowego. Jeżeli podejmą taką decyzję, średni roczny wzrost zwiększa się o połowę wykorzystywanych punktów procentowych odpowiadających ciepłu odpadowemu i chładowi odpadowemu liczonych do górnej granicy wynoszącej 1,0 punkt procentowy w latach 2021–2025 i 1,3 punktu procentowego w latach 2026–2030.

*Państwa członkowskie informują Komisję o zamiarze uwzględnienia ciepła odpadowego i chłodu odpadowego oraz szacowanej ilości w swoich zintegrowanych krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu przedłożonych zgodnie z art. 3 i 14 rozporządzenia (UE) 2018/1999. Oprócz minimalnego rocznego wzrostu ■ w punktach procentowych, o którym mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, każde państwo członkowskie dąży do zwiększenia udziału energii odnawialnej w swoim sektorze ogrzewania i chłodzenia o **dodatkowe orientacyjne punkty procentowe** określone w załączniku Ia do niniejszej dyrektywy.”;*

Państwa członkowskie mogą zaliczać energię elektryczną ze źródeł odnawialnych wykorzystywaną do ogrzewania i chłodzenia na poczet średniego rocznego wzrostu określonego w akapicie pierwszym do limitu 0,4 punktu procentowego, pod warunkiem że sprawność jednostki wytwarzania ciepła i chłodu jest wyższa niż 100 %. Jeżeli podejmą taką decyzję, średni roczny wzrost zwiększa się o połowę ilości energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych wyrażonej w punktach procentowych do górnej granicy wynoszącej 1,0 punktu procentowego w latach 2021–2025 i 1,3 punktu procentowego w latach 2026–2030.

Państwa członkowskie informują Komisję o swoim zamiarze zaliczania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, wykorzystywanej do ogrzewania i chłodzenia za pomocą urządzeń wytwarzania ciepła i chłodu, których sprawność przekracza 100%, do rocznego wzrostu określonego w akapicie pierwszym niniejszego ustępu. Państwa członkowskie uwzględniają szacunkową odnawialną moc elektryczną jednostek wytwarzania ciepła i chłodu, których sprawność przekracza 100%, w swoich zintegrowanych krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu przedłożonych zgodnie z art. 3 i 14 rozporządzenia (UE) 2018/1999. Państwa członkowskie uwzględniają ilość energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych wykorzystywanej do ogrzewania i chłodzenia za pomocą jednostek wytwarzania ciepła i chłodu, których sprawność przekracza 100%, w swoich zintegrowanych krajowych sprawozdaniach z postępów w dziedzinie energii i klimatu składanych zgodnie z art. 17 tego rozporządzenia.

- 1a. Do obliczenia udziału energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych wykorzystywanej w systemach ciepłowniczych i chłodniczych do celów ust. 1 państwa członkowskie wykorzystują średni udział energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych dostarczonej na ich terytorium w dwóch poprzednich latach.*

- 1b. Państwa członkowskie przeprowadzają ocenę swojego potencjału pod względem energii ze źródeł odnawialnych i wykorzystania ciepła odpadowego i chłodu odpadowego w sektorze ogrzewania i chłodzenia, w tym, w stosownych przypadkach, analizę obszarów odpowiednich do ich zastosowania przy niskim ryzyku ekologicznym oraz analizę potencjału projektów na małą skalę w gospodarstwach domowych. Ocena ta ***uwzględnia dostępne i ekonomicznie wykonalne technologie dla zastosowań przemysłowych i domowych w celu określenia celów pośrednich i środków służących*** zwiększeniu wykorzystania energii odnawialnej w ogrzewaniu i chłodzeniu oraz, w stosownych przypadkach, wykorzystania ciepła odpadowego i chłodu odpadowego za pośrednictwem systemu ciepłowniczego i chłodniczego z myślą o utworzeniu długoterminowej krajowej strategii ***ograniczenia emisji gazów cieplarnianych i zanieczyszczenia powietrza pochodzącego z ciepłownictwa i chłodnictwa***. Ocena ta jest ***zgodna z zasadą „efektywność energetyczna przede wszystkim”*** i stanowi część zintegrowanych krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu, przedłożonych zgodnie z art. 3 i 14 rozporządzenia (UE) 2018/1999, i towarzyszy kompleksowej ocenie dotyczącej ogrzewania i chłodzenia wymaganej na podstawie art. 14 ust. 1 dyrektywy 2012/27/UE.”;

b) w ust. 2 wprowadza się następujące zmiany:

(i) zdanie wprowadzające otrzymuje brzmienie:

„Do celów ust. 1 niniejszego artykułu, przy obliczaniu swojego udziału energii ze źródeł odnawialnych w sektorze ogrzewania i chłodzenia oraz średniego rocznego wzrostu zgodnie z tym ustępem, w tym dodatkowego orientacyjnego zwiększenia określonego w załączniku Ia, każde państwo członkowskie:”;

(ii) uchyla się lit. a);

(iii) dodaje się akapit w brzmieniu:

„Państwa członkowskie dostarczają w szczególności właścicielom lub najemcom budynków oraz MŚP informacji na temat opłacalnych środków i instrumentów finansowych służących poprawie wykorzystania energii odnawialnej w systemach ogrzewania i chłodzenia. Państwa członkowskie dostarczają informacji za pomocą dostępnych i przejrzystych narzędzi doradczych.”;

c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. W celu osiągnięcia średniego rocznego wzrostu, o którym mowa w ust. 1 akapit pierwszy, państwa członkowskie *starają się wdrożyć co najmniej dwa* z następujących środków:

- a) fizyczne wprowadzanie energii odnawialnej lub ciepła odpadowego i chłodu odpadowego do źródeł energii i paliw dostarczanych na potrzeby ogrzewania i chłodzenia;
- b) instalacja w budynkach wysoce efektywnych systemów ciepłowniczych i chłodniczych wytwarzających energię odnawialną, *przylączenie budynków do efektywnych systemów ciepłowniczych i chłodniczych* lub wykorzystywanie energii odnawialnej lub ciepła odpadowego i chłodu odpadowego w przemysłowych procesach grzewczych i chłodniczych;
- c) środki objęte zbywalnymi certyfikatami potwierdzającymi przestrzeganie zobowiązania określonego w ust. 1 akapit pierwszy poprzez wspieranie środków dotyczących instalacji określonych w lit. b) niniejszego ustępu przez inny podmiot gospodarczy, taki jak niezależny instalator technologii związanych z energią odnawialną lub przedsiębiorstwo usług energetycznych świadczące usługi w zakresie instalacji wykorzystujących energie odnawialne;

- d) budowanie zdolności organów krajowych, **regionalnych** i lokalnych w zakresie **mapowania lokalnego potencjału w odniesieniu do ogrzewania i chłodzenia oraz planowania**, realizacji i **doradztwa** w zakresie projektów i infrastruktury dotyczących energii odnawialnej;
- e) utworzenie ram ograniczania ryzyka w celu zmniejszenia kosztów kapitału w przypadku projektów dotyczących ogrzewania i chłodzenia **oraz ciepła odpadowego i chłodu odpadowego z wykorzystaniem źródeł odnawialnych, między innymi umożliwiającą łączenie mniejszych projektów, a także bardziej całościowe powiązanie takich projektów z innymi środkami w zakresie efektywności energetycznej i renowacji budynków**;
- f) zachęcanie przedsiębiorstw i grup małych konsumentów do zawierania umów o **zakup ciepła i chłodu ze źródeł odnawialnych**;
- g) realizacja planowych programów wymiany źródeł ogrzewania wykorzystujących paliwa kopalne, **systemów ciepłowniczych, które nie są kompatybilne z odnawianymi źródłami energii** lub programów stopniowego wycofywania paliw kopalnych obejmujących cele pośrednie;
- h) **■** wymagania na poziomie lokalnym i regionalnym **dotyczące planowania w zakresie ogrzewania wykorzystującego źródła odnawialne, obejmującego chłodzenie**;

- i) promowanie produkcji biogazu i wprowadzania go do sieci gazowej zamiast wykorzystywania go do produkcji energii elektrycznej;*
- j) środki promujące integrację technologii magazynowania energii ciepłej w systemach ciepłowniczych i chłodniczych;*
- k) promowanie sieci ciepłowniczych i chłodniczych opartych na odnawialnych źródłach energii, w szczególności przez społeczności energetyczne działające w zakresie energii odnawialnej, w tym poprzez środki regulacyjne, rozwiązania finansowe i wsparcie;*
- l) inne środki z dziedziny polityki, w tym środki fiskalne, systemy wsparcia lub inne zachęty finansowe przyczyniające się do instalacji urządzeń grzewczych i chłodniczych wytwarzających energię odnawialną i do rozwoju sieci energetycznych dostarczających energię odnawialną do ogrzewania i chłodzenia w budynkach i przemyśle.*

Przy wprowadzaniu i wdrażaniu wspomnianych środków państwa członkowskie zapewniają dostęp do tych środków wszystkim konsumentom, w szczególności gospodarstwom domowym o niskich dochodach lub gospodarstwom domowym w trudnej sytuacji, które w przeciwnym wypadku nie dysponowałyby wystarczającymi nakładami kapitałowymi, by korzystać z tych środków.”;

14) w art. 24 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Państwa członkowskie zapewniają, aby odbiorcy końcowi otrzymywali – w łatwo dostępny sposób, na przykład w ramach rozliczeń lub na stronach internetowych dostawców oraz na żądanie – informacje na temat efektywności energetycznej i udziału energii odnawialnej w ich systemach ciepłowniczych i chłodniczych. Informacje na temat udziału energii odnawialnej ujmuje się co najmniej jako odsetek końcowego zużycia *energii* brutto ogrzewania i chłodzenia przypisanego do odbiorców danego systemu ciepłowniczego i chłodniczego i obejmują one dane na temat ilości energii zużytej do dostarczenia odbiorcy lub użytkownikowi końcowemu jednej jednostki energii cieplnej.”;

b) ust. 4, 5 i 6 otrzymują brzmienie:

„4. Państwa członkowskie dążą do zwiększenia udziału energii ze źródeł odnawialnych oraz z ciepła odpadowego i chłodu odpadowego w systemach ciepłowniczych i chłodniczych o **około 2,2** punktu procentowego jako roczna średnia obliczona dla okresu 2021–2030, zaczynając od udziału energii ze źródeł odnawialnych i z ciepła odpadowego i chłodu odpadowego w systemach ciepłowniczych i chłodniczych osiągniętego w 2020 r., i ustanawiają środki konieczne do osiągnięcia tego celu **w swoich zintegrowanych krajowych planach dotyczących energii i klimatu przedłożonych zgodnie z art. 3 i 14 rozporządzenia (UE) 2018/1999**. Udział energii ze źródeł odnawialnych wyraża się w postaci udziału w końcowym zużyciu energii brutto w systemach ciepłowniczych i chłodniczych dostosowanego do normalnych średnich warunków klimatycznych.

Państwa członkowskie mogą zaliczać energię elektryczną ze źródeł odnawialnych wykorzystywaną w systemach centralnego ogrzewania i chłodzenia do średniego rocznego wzrostu określonego w akapicie pierwszym.

Państwa członkowskie informują Komisję o swoim zamiarze zaliczania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych wykorzystywanej w systemach centralnego ogrzewania i chłodzenia do rocznego wzrostu określonego w akapicie pierwszym niniejszego ustępu. Państwa członkowskie uwzględniają szacunkową ilość energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych wykorzystywanej w systemach ciepłowniczych i chłodniczych w swoich zintegrowanych krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu przedłożonych zgodnie z art. 3 i 14 rozporządzenia (UE) 2018/1999. Państwa członkowskie uwzględniają ilość energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych wykorzystywanej w systemach ciepłowniczych i chłodniczych w swoich zintegrowanych krajowych sprawozdaniach z postępów w dziedzinie energii i klimatu składanych zgodnie z art. 17 tego rozporządzenia.

- 4a. Do obliczenia udziału energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych wykorzystywanej w systemach ciepłowniczych i chłodniczych do celów ust. 4 państwa członkowskie wykorzystują średni udział energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych dostarczonej na ich terytorium w dwóch poprzednich latach.*

Państwa członkowskie, w których udział energii ze źródeł odnawialnych i z ciepła odpadowego i chłodu odpadowego w systemach ciepłowniczych i chłodniczych przekracza 60 %, mogą liczyć każdy taki udział jako spełniający średnie roczne zwiększenie, o którym mowa w ust. 4 akapit pierwszy. ***Państwa członkowskie, w których udział energii ze źródeł odnawialnych i z ciepła odpadowego i chłodu odpadowego w systemach ciepłowniczych i chłodniczych przekracza 50 % i sięga do 60 %, mogą liczyć każdy taki udział jako spełniający połowę średniego rocznego zwiększenia, o którym mowa w ust. 4 akapit pierwszy.***

Państwa członkowskie ustanawiają środki konieczne do wdrożenia średniego rocznego zwiększenia określonego w ust. 4 akapit pierwszy niniejszego artykułu w swoich zintegrowanych krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu przedłożonych zgodnie z art. 3 i 14 rozporządzenia (UE) 2018/1999.

- 4b. Państwa członkowskie zapewniają, by operatorzy systemów ciepłowniczych i chłodniczych o mocy powyżej 25 MW_{th} byli ***zachęcani*** do przyłączenia dostawców energii ze źródeł odnawialnych oraz z ciepła odpadowego i chłodu odpadowego będących stroną trzecią lub byli ***zachęcani*** do oferowania podłączenia i zakupu ciepła i chłodu ze źródeł odnawialnych oraz z ciepła odpadowego i chłodu odpadowego od dostawców będących stroną trzecią – w oparciu o niedyskryminacyjne kryteria określone przez właściwy organ danego państwa członkowskiego, jeżeli tacy operatorzy muszą:
- a) zaspokoić zapotrzebowanie ze strony nowych odbiorców;
 - b) zastąpić istniejące zdolności wytwarzania ciepła lub chłodu;
 - c) rozszerzyć istniejące zdolności wytwarzania ciepła lub chłodu.

5. Państwa członkowskie mogą zezwolić, aby operator systemu ciepłowniczego lub chłodniczego mógł odmówić przyłączenia i zakupu ciepła lub chłodu od dostawców będących stronami trzecimi w którejkolwiek z następujących sytuacji:
- a) system nie ma wystarczającej przepustowości ze względu na inne dostawy ciepła lub chłodu ze źródeł odnawialnych lub ciepła odpadowego i chłodu odpadowego;
 - b) ciepło lub chłód od dostawcy będącego stroną trzecią nie spełnia parametrów technicznych niezbędnych do przyłączenia oraz zapewnienia niezawodnego i bezpiecznego funkcjonowania systemu ciepłowniczego i chłodniczego;
 - c) operator może wykazać, że udzielenie dostępu doprowadziłoby do nadmiernego wzrostu kosztów ponoszonych przez odbiorców końcowych za dostarczenie ciepła lub chłodu w porównaniu z kosztami związanymi z korzystaniem z głównego lokalnego źródła ciepła lub chłodu, dla którego energia ze źródeł odnawialnych lub ciepło odpadowe i chłód odpadowy stanowiłyby konkurencję;
 - d) system operatora jest efektywnym systemem ciepłowniczym i chłodniczym .

Państwa członkowskie zapewniają, by w przypadku gdy operator systemu ciepłowniczego lub chłodniczego odmówi przyłączenia dostawcy ciepła lub chłodu na podstawie akapitu pierwszego, operator ten przekazał właściwemu organowi informację dotyczącą powodów odmowy, jak również warunków, które należałoby spełnić i środków, które należałoby wprowadzić w systemie, aby umożliwić takie przyłączenie. Państwa członkowskie zapewniają, aby istniała odpowiednia procedura odwoływania się od nieuzasadnionych odmów.

6. Aby ułatwić wykorzystanie ciepła odpadowego i chłodu odpadowego, państwa członkowskie w *razie konieczności* wprowadzają ramy koordynacji operatorów systemów ciepłowniczych i chłodniczych z potencjalnymi źródłami ciepła odpadowego i chłodu odpadowego w sektorach przemysłu i usług. Przedmiotowe ramy koordynacji zapewniają dialog w odniesieniu do wykorzystania ciepła odpadowego i chłodu odpadowego, obejmujący w *szczególności*:

- a) operatorów systemów ciepłowniczych i chłodniczych;

- b) przedsiębiorstwa sektorów przemysłu i usług wytwarzające ciepło odpadowe i chłód odpadowy, które można w sposób opłacalny odzyskać za pośrednictwem systemów ciepłowniczych i chłodniczych, takie jak ośrodki przetwarzania danych, zakłady przemysłowe, duże budynki komercyjne, *magazyny energii* i transport publiczny; ■
- c) organy lokalne odpowiedzialne za planowanie i zatwierdzanie infrastruktury energetycznej ■ ;
- d) *ekspertów naukowych pracujących nad najnowocześniejszymi systemami ciepłowniczymi i chłodniczymi; oraz*
- e) *społeczności energetyczne działające w zakresie energii odnawialnej zaangażowane w ciepłownictwo i chłodnictwo.*

c) ust. 8, 9 i 10 otrzymują brzmienie:

„8. Państwa członkowskie ustanawiają ramy, zgodnie z którymi operatorzy systemu dystrybucji energii elektrycznej oceniają, nie rzadziej niż co cztery lata i we współpracy z operatorami systemów ciepłowniczych i chłodniczych na odpowiednich obszarach, potencjał systemów ciepłowniczych i chłodniczych pod względem zapewnienia usługi bilansującej i innych usług systemowych, w tym reagowania na zapotrzebowanie i magazynowania energii cieplnej pochodzącej z nadwyżek energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych oraz oceniają, czy wykorzystanie zidentyfikowanego potencjału byłoby bardziej efektywne pod względem zasobów i kosztów niż rozwiązania alternatywne.

Państwa członkowskie zapewniają, aby operatorzy systemów przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej należycie uwzględniali wyniki oceny wymaganej na podstawie akapitu pierwszego podczas planowania sieci, inwestycji w sieć i rozwoju infrastruktury na swoich odpowiednich terytoriach.

Państwa członkowskie ułatwiają koordynację między operatorami systemów ciepłowniczych i chłodniczych a operatorami systemu przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej w celu zapewnienia, aby usługi bilansujące, magazynowania i inne usługi w zakresie elastyczności, takie jak odpowiedź odbioru, świadczone przez operatorów systemów ciepłowniczych i grzewczych, można było świadczyć na rynkach energii elektrycznej tych państw.

Państwa członkowskie mogą rozszerzyć wymogi w zakresie oceny i koordynacji określone w akapicie pierwszym i trzecim na operatorów systemu przesyłu i dystrybucji gazu, w tym sieci wodorowych i innych sieci energetycznych.

9. Państwa członkowskie zapewniają jasne, publicznie dostępne określenie praw konsumentów i zasad dotyczących eksploatacji systemów ciepłowniczych i chłodniczych zgodnie z niniejszym artykułem oraz egzekwowanie tych praw i zasad przez właściwy organ.

10. Państwo członkowskie nie ma obowiązku stosowania ust. 2–9, jeżeli spełniony jest co najmniej jeden z następujących warunków:
- a) w dniu 24 grudnia 2018 r. udział jego systemów ciepłowniczych i chłodniczych w końcowym zużyciu energii brutto na ogrzewanie i chłodzenie wynosił 2 % lub mniej;
 - b) do dnia 24 grudnia 2018 r. udział jego systemów ciepłowniczych i chłodniczych w końcowym zużyciu energii brutto na ogrzewanie i chłodzenie wzrósł powyżej 2 % na skutek rozwijania nowych efektywnych systemów ciepłowniczych i chłodniczych na podstawie jego zintegrowanych krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu przedłożonych zgodnie z art. 3 i 14 oraz zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2018/1999 i na podstawie oceny, o której mowa w art. 23 ust. 1b niniejszej dyrektywy;
 - c) 90 % końcowego zużycia energii brutto w systemach ciepłowniczych i chłodniczych przypada na efektywne systemy ciepłownicze i chłodnicze.”;

15) art. 25 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 25

Zwiększenie udziału energii odnawialnej i redukcja intensywności emisji gazów cieplarnianych w sektorze transportu

1. Każde państwo członkowskie nakłada na dostawców paliw obowiązek zapewnienia, aby:

a) do sektora transportu dostarczano paliwa odnawialne i odnawialną energię elektryczną w ilości, która doprowadzi do:

(i) wynoszącego co najmniej 29 % udziału energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii w sektorze transportu do 2030 r.; lub

(ii) redukcji intensywności emisji gazów cieplarnianych o co najmniej 14,5 % do 2030 r. w porównaniu z poziomem bazowym określonym w art. 27 ust. 1 lit. b) zgodnie z orientacyjną trajektorią określoną przez dane państwo członkowskie;

- b) ***łączny*** udział zaawansowanych biopaliw i biogazu wyprodukowanych z surowców wymienionych w załączniku IX część A ***oraz paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego*** w energii dostarczonej do sektora transportu wyniósł co najmniej ***1 %*** w 2025 r. i ***5,5 %*** w 2030 r., w ***tym*** udział paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego wyniósł ***co najmniej 1 punkt procentowy*** w 2030 r.■

Zachęca się państwa członkowskie do ustanowienia zróżnicowanych celów w odniesieniu do zaawansowanych biopaliw i biogazu produkowanych z surowców wymienionych w załączniku IX część A oraz paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego na szczeblu krajowym, aby wypełnić obowiązek określony w akapicie pierwszym lit. b) niniejszego ustępu w taki sposób, aby promować rozwój obu paliw i rozszerzać ich stosowanie.

Państwa członkowskie posiadające porty morskie dążą do tego, aby od 2030 r. udział paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego w całkowitej ilości energii dostarczanej do sektora transportu morskiego wynosił co najmniej 1,2 %.

W przedkładanych zgodnie z art. 17 rozporządzenia (UE) 2018/1999 zintegrowanych krajowych sprawozdaniach z postępów w dziedzinie energii i klimatu państwa członkowskie zawierają informacje na temat udziału energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii w sektorze transportu, w tym również w sektorze transportu morskiego, a także na temat osiągniętej przez nie redukcji intensywności emisji gazów cieplarnianych.

Jeżeli wykaz surowców określony w części A załącznika IX zostanie zmieniony zgodnie z art. 28 ust. 6, państwa członkowskie mogą odpowiednio zwiększyć minimalny udział zaawansowanych biopaliw i biogazu wytworzonych z tych surowców w energii dostarczanej do sektora transportowego.

2. Aby obliczyć cele, o których mowa w *ust. 1 akapit pierwszy* lit. a), oraz *udziały*, o których mowa w *ust. 1 akapit pierwszy* lit. b), państwa członkowskie:

- a) uwzględniają paliwa odnawialne pochodzenia niebiologicznego również wtedy, gdy są one stosowane jako produkt pośredni w produkcji:
 - (i) konwencjonalnych paliw transportowych; *lub*
 - (ii) *biopaliw, pod warunkiem że redukcja emisji gazów cieplarnianych osiągnięta dzięki wykorzystaniu paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego nie jest zaliczana podczas obliczania ograniczenia emisji gazów cieplarnianych wynikającego z wykorzystania tych biopaliw;*

b) mogą uwzględniać biogaz wprowadzany do krajowej infrastruktury przesyłu i dystrybucji gazu.

3. Do celu obliczenia celów określonych w ust. 1 akapit pierwszy lit. a), państwa członkowskie mogą uwzględniać pochodzące z recyklingu paliwa węglowe.

Nakładając zobowiązanie na dostawców paliwa, państwa członkowskie mogą:

- a) zwolnić dostawców paliw dostarczających energię elektryczną lub paliwa odnawialne pochodzenia niebiologicznego – w odniesieniu do tych paliw – z wymogu osiągnięcia minimalnego udziału zaawansowanych biopaliw i biogazu wyprodukowanych z surowców wymienionych w załączniku IX część A;*
- b) nałożyć obowiązek za pomocą środków ukierunkowanych na ilości, wartość energetyczną lub emisje gazów cieplarnianych;*
- c) rozróżniać między różnymi nośnikami energii;*
- d) rozróżniać między sektorem transportu morskiego a innymi sektorami.*

4. Państwa członkowskie ustanawiają mechanizm umożliwiający dostawcom paliwa na ich terytorium wymianę jednostek z tytułu dostarczania energii odnawialnej do sektora transportu. Podmioty gospodarcze, które dostarczają odnawialną energię elektryczną do pojazdów elektrycznych za pośrednictwem publicznych **punktów ładowania**, otrzymują jednostki emisji niezależnie od tego, czy podmioty te podlegają obowiązkowi nałożonemu przez państwo członkowskie na dostawców paliwa, i mogą sprzedawać te jednostki dostawcom paliwa, którym zezwala się na wykorzystanie jednostek do wypełnienia obowiązku określonego w ust. 1 akapit pierwszy. ***Państwa członkowskie mogą włączyć prywatne punkty ładowania do tego mechanizmu, jeżeli można wykazać, że energia elektryczna ze źródeł odnawialnych dostarczana do tych prywatnych punktów ładowania jest dostarczana wyłącznie na potrzeby pojazdów elektrycznych.***”;

16) w art. 26 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ust. 1 wprowadza się następujące zmiany:

(i) akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„Do obliczania końcowego zużycia energii brutto ze źródeł odnawialnych w danym państwie członkowskim, o którym to zużyciu mowa w art. 7, oraz ***minimalnego udziału energii odnawialnej i*** celu dotyczącego redukcji intensywności emisji gazów cieplarnianych, o którym mowa w art. 25 ust. 1 akapit pierwszy lit. a), udział biopaliw i biopłynów, jak również paliw z biomasy zużywanych w transporcie – jeśli są one produkowane z roślin spożywczych i pastewnych – nie może w tym państwie członkowskim przekraczać o więcej niż o 1 punkt procentowy udziału takich paliw w końcowym zużyciu energii w sektorze transportu w 2020 r., a maksymalnie może to być 7 % końcowego zużycia energii w sektorze transportu w tym państwie członkowskim.”;

(ii) akapit czwarty otrzymuje brzmienie:

„W przypadku gdy udział biopaliw i biopłynów, jak również paliw z biomasy zużywanych w transporcie, wyprodukowanych z roślin spożywczych i pastewnych w danym państwie członkowskim jest ograniczony do poziomu poniżej 7 % lub gdy państwo członkowskie postanowi dalej ograniczyć ten udział, może ono odpowiednio obniżyć **minimalny udział energii ze źródeł odnawialnych lub** cel redukcji intensywności emisji gazów cieplarnianych, o którym mowa w art. 25 ust. 1 akapit pierwszy lit. a), uwzględniając wkład, jaki te paliwa wniosłyby w **zakresie minimalnego udziału energii ze źródeł odnawialnych lub** w ograniczenie emisji gazów cieplarnianych. W związku z celem **redukcji intensywności emisji gazów cieplarnianych** państwa członkowskie uznają, że paliwa te ograniczają emisje gazów cieplarnianych o 50 %.”;

b) w ust. 2 wprowadza się następujące zmiany:

(i) **akapit** pierwszy otrzymuje brzmienie:

„2. Do obliczenia końcowego zużycia energii brutto ze źródeł odnawialnych w danym państwie członkowskim, o którym mowa w art. 7, oraz minimalnego udziału energii ze źródeł odnawialnych i celu redukcji intensywności emisji gazów cieplarnianych, o którym mowa w art. 25 ust. 1 akapit pierwszy lit. a), udział biopaliw, biopłynów lub paliw z biomasy o wysokim ryzyku spowodowania pośredniej zmiany użytkowania gruntów wyprodukowanych z roślin spożywczych i pastewnych, w przypadku których zaobserwowano znaczącą ekspansję obszaru produkcji na tereny zasobne w pierwiastek węgla, nie może przekraczać poziomu zużycia takich paliw w tym państwie członkowskim w 2019 r., o ile nie zostały one certyfikowane jako biopaliwa, biopłyny lub paliwa z biomasy o niskim ryzyku spowodowania pośredniej zmiany użytkowania gruntów zgodnie z niniejszym ustępem.)”;

(ii) *akapit piąty otrzymuje brzmienie:*

„Do dnia 1 września 2023 r. Komisja na podstawie najlepszych dostępnych danych naukowych dokonuje przeglądu kryteriów określonych w akcie delegowanym, o którym mowa w akapicie czwartym niniejszego ustępu, i przyjmuje akty delegowane zgodnie z art. 35 w celu zmiany, w stosownych przypadkach, takich kryteriów i w celu uzupełnienia niniejszej dyrektywy poprzez określenie trajektorii stopniowego zmniejszania wkładu na poczet ogólnego unijnego celu określonego w art. 3 ust. 1 i minimalnego udziału energii ze źródeł odnawialnych oraz celu dotyczącego redukcji intensywności emisji gazów cieplarnianych, o którym mowa w art. 25 ust. 1 akapit pierwszy lit. a), wnoszonego przez biopaliwa, biopłyny i paliwa z biomasy o wysokim ryzyku spowodowania pośredniej zmiany użytkowania gruntów wyprodukowane z surowców, w przypadku których zaobserwowano znaczącą ekspansję obszaru produkcji na tereny zasobne w pierwiastek węgla. Przegląd ten opiera się na zmienionej wersji sprawozdania dotyczącego ekspansji surowców, przedłożonego zgodnie z akapitem trzecim niniejszego ustępu. W sprawozdaniu ocenia się w szczególności, czy należy obniżyć próg maksymalnego udziału średniej rocznej ekspansji światowego obszaru produkcji na tereny zasobne w pierwiastek węgla na podstawie obiektywnych i naukowych kryteriów oraz z uwzględnieniem celów i zobowiązań Unii w zakresie klimatu.

W stosownych przypadkach Komisja zmienia kryteria określone w akcie delegowanym, o którym mowa w akapicie czwartym, w oparciu o wyniki oceny, o której mowa w akapicie piątym. Komisja w dalszym ciągu co trzy lata od przyjęcia aktu delegowanego, o którym mowa w akapicie czwartym, dokonuje przeglądu danych stanowiących podstawę tego aktu delegowanego. Komisja aktualizuje ten akt delegowany w razie potrzeby w świetle zmieniających się okoliczności i najnowszych dostępnych dowodów naukowych.”;

17) art. 27 *otrzymuje brzmienie:*

■

„Artykuł 27

Zasady obliczania w sektorze transportu w odniesieniu do paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego, niezależnie od ich końcowego zastosowania

■ 1. Do celu obliczania redukcji intensywności emisji gazów cieplarnianych, o której mowa w art. 25 ust. 1 akapit pierwszy lit. a) pkt (ii), stosuje się następujące zasady:

- a) ograniczenie emisji gazów cieplarnianych oblicza się w następujący sposób:
 - (i) w przypadku biopaliw i biogazu – przez pomnożenie ilości tych paliw dostarczonych na potrzeby wszystkich rodzajów transportu przez ograniczenie emisji gazów cieplarnianych wynikające z wykorzystania tych paliw określone zgodnie z art. 31;

- (ii) w przypadku paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego i pochodzących z recyklingu paliw węglowych – przez pomnożenie ilości tych paliw dostarczonych na potrzeby wszystkich rodzajów transportu przez ograniczenie emisji gazów cieplarnianych wynikające z wykorzystania tych paliw określone zgodnie aktami delegowanym przyjętymi na podstawie art. 29a ust. 3;
 - (iii) w przypadku odnawialnej energii elektrycznej – przez pomnożenie ilości odnawialnej energii elektrycznej dostarczanej na potrzeby wszystkich rodzajów transportu przez wartość odpowiednika kopalnego $EC_F(e)$ określoną w załączniku V;
- b) poziom bazowy, o którym mowa w art. 25 ust. 1 akapit pierwszy lit. a) ppkt (ii), **do 31 grudnia 2030 r.** oblicza się poprzez pomnożenie ilości energii dostarczanej do sektora transportu przez wartość odpowiednika kopalnego $EF(t)$ określoną w załączniku V; **od 1 stycznia 2031 r. poziom bazowy, o którym mowa w art. 25 ust. 1 akapit pierwszy lit. a) ppkt (ii), stanowi sumę:**
- (i) **ilości paliw dostarczanej na potrzeby wszystkich rodzajów transportu pomnożonej przez wartość odpowiednika kopalnego $EF(t)$ określoną w załączniku V;**
 - (ii) **ilości energii elektrycznej dostarczanej na potrzeby wszystkich rodzajów transportu pomnożonej przez wartość odpowiednika kopalnego $ECF(e)$ określoną w załączniku V;**

- c) do celu obliczania odpowiednich ilości energii stosuje się następujące zasady:
- (i) do celu ustalenia ilości energii dostarczanej do sektora transportu stosuje się wartości energetyczne paliw transportowych określone w załączniku III;
 - (ii) do celu ustalenia wartości energetycznej paliw transportowych niewymienionych w załączniku III państwa członkowskie stosują odpowiednie normy europejskie w celu ustalania wartości kalorycznych paliw, a w przypadku gdy nie przyjęto w tym zakresie normy europejskiej, stosuje się odpowiednie normy ISO;

- (iii) ilość odnawialnej energii elektrycznej dostarczanej do sektora transportu ustala się poprzez pomnożenie ilości energii elektrycznej dostarczanej do tego sektora przez średni udział odnawialnej energii elektrycznej dostarczanej na terytorium państwa członkowskiego w dwóch poprzednich latach, chyba że energia elektryczna jest uzyskana z bezpośredniego podłączenia do instalacji wytwarzającej odnawialną energię elektryczną i dostarczana do sektora transportu, w którym to przypadku tę energię elektryczną zalicza się w całości jako odnawialną *oraz energia elektryczna wytwarzana przez pojazd wykorzystujący energię słoneczną i wykorzystywana przez ten pojazd może być zaliczona w całości jako odnawialna energia elektryczna.*

- (iv) Udział biopaliw i biogazu produkowanych z surowców wymienionych w załączniku IX część B w wartości energetycznej paliw i energii elektrycznej dostarczanych do sektora transportu ogranicza się, z wyjątkiem Cypru i Malty, do 1,7 %;
- d) redukcję intensywności emisji gazów cieplarnianych dzięki wykorzystaniu energii odnawialnej ustala się poprzez podzielenie ograniczenia emisji gazów cieplarnianych wynikającego z wykorzystywania biopaliw, biogazu, **paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego** i odnawialnej energii elektrycznej dostarczanych na potrzeby wszystkich rodzajów transportu przez poziom bazowy; **państwa członkowskie mogą uwzględniać pochodzące z recyklingu paliwa węglowe.**

Państwa członkowskie mogą w uzasadnionych okolicznościach zwiększyć limit, o którym mowa w akapicie pierwszym lit. c) pkt (iv) niniejszego ustępu, uwzględniając dostępność surowca wymienionego w załączniku IX część B. Każde takie zwiększenie zostaje zgłoszone Komisji wraz z jego uzasadnieniem i podlega zatwierdzeniu przez Komisję.

2. Do celów obliczania ***udziałów minimalnych***, o których mowa w art. 25 ust. 1 akapit pierwszy ***lit. a) ppkt (i) oraz lit. b)***, zastosowanie mają następujące ***zasady***:
- a) do celu obliczenia mianownika, tj. ilości energii zużytej w sektorze transportu, uwzględnia się wszystkie paliwa i całą energię elektryczną dostarczone do sektora transportu;
 - b) do celu obliczenia licznika, ***tj. ilości energii ze źródeł odnawialnych zużytej w sektorze transportu dla potrzeb art. 25 ust. 1 akapit pierwszy, wykorzystuje się wartość energetyczną wszystkich rodzajów energii ze źródeł odnawialnych*** dostarczanych do wszystkich rodzajów transportu, ***również do międzynarodowych bunkrów morskich*** na terytorium ***każdego państwa członkowskiego; państwa członkowskie mogą uwzględniać pochodzące z recyklingu paliwa węglowe;***
 - c) ***udział biopaliw i biogazu produkowanych z surowców wymienionych w załączniku IX i paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego uznaje się za dwukrotność ich wartości energetycznej;***

- d) udział odnawialnej energii elektrycznej uznaje się za czterokrotność jej wartości energetycznej w przypadku dostarczania jej do pojazdów drogowych, a w przypadku dostarczania jej do transportu kolejowego można uznać, że udział odnawialnej energii elektrycznej to jej wartość energetyczna pomnożona przez 1,5;*
- e) udział zaawansowanych biopaliw i biogazu wyprodukowanych z surowców wymienionych w załączniku IX część A i dostarczanych dla transportu lotniczego i morskiego jest 1,2 raza większy od ich wartości energetycznej, a udział paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego dostarczanych w sektorach transportu lotniczego i morskiego jest 1,5 raza większy od ich wartości energetycznej;*
- f) udział biopaliw i biogazu produkowanych z surowców wymienionych w załączniku IX część B w wartości energetycznej paliw i energii elektrycznej dostarczanych do sektora transportu ogranicza się, z wyjątkiem Cypru i Malty, do 1,7 %;*
- g) do celu ustalenia ilości energii dostarczanej do sektora transportu stosuje się wartości energetyczne paliw transportowych określone w załączniku III;*

- h) do celu ustalenia wartości energetycznej paliw transportowych niewymienionych w załączniku III państwa członkowskie stosują odpowiednie normy europejskie w celu ustalania wartości kalorycznych paliw, a w przypadku gdy nie przyjęto w tym zakresie normy europejskiej, stosuje się odpowiednie normy ISO;*
- i) ilość odnawialnej energii elektrycznej dostarczanej do sektora transportu ustala się poprzez pomnożenie ilości energii elektrycznej dostarczanej do tego sektora przez średni udział odnawialnej energii elektrycznej dostarczonej na terytorium państwa członkowskiego w dwóch poprzednich latach, chyba że energia elektryczna uzyskana z bezpośredniego podłączenia do instalacji wytwarzającej odnawialną energię elektryczną i dostarczana do sektora transportu, w którym to przypadku tę energię elektryczną zalicza się w całości jako odnawialną oraz energia elektryczna wytwarzana przez pojazd wykorzystujący energię słoneczną i wykorzystywana przez ten pojazd może być zaliczona w całości jako odnawialna energia elektryczna.*

Państwa członkowskie mogą w uzasadnionych okolicznościach zwiększyć limit, o którym mowa w akapicie pierwszym lit. f) niniejszego ustępu, uwzględniając dostępność surowca wymienionego w załączniku IX część B. Każde takie zwiększenie, wraz z uzasadnieniem, zostanie przekazane Komisji oraz wymaga zatwierdzenia przez Komisję.

3. *Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 35 w celu zmiany niniejszej dyrektywy poprzez dostosowanie limitu udziału biopaliw i biogazu produkowanych z surowców wymienionych w załączniku IX część B na podstawie oceny dostępności surowców. Limit ten wynosi co najmniej 1,7 %. Jeżeli Komisja przyjmie taki akt delegowany, limit w nim określony ma również zastosowanie do państw członkowskich, które uzyskały zgodę Komisji na podwyższenie limitu zgodnie z ust. 1 akapit drugi lub ust. 2 akapit drugi niniejszego artykułu po upływie pięcioletniego okresu przejściowego, bez uszczerbku dla prawa państwa członkowskiego do wcześniejszego stosowania tego nowego limitu. Państwa członkowskie mogą wystąpić do Komisji o nową zgodę na zwiększenie limitu ustanowionego w akcie delegowanym zgodnie z ust. 1 akapit drugi lub ust. 2 niniejszego artykułu.*

4. *Komisja jest uprawniona do przyjęcia zgodnie z art. 35 aktów delegowanych w celu zmiany niniejszej dyrektywy poprzez dostosowanie paliw transportowych i ich wartości energetycznej określonych w załączniku III zgodnie z postępem naukowo-technicznym.*
5. *Do celów obliczeń, o których mowa w ust. 1 akapit pierwszy lit. b) i ust. 2 akapit pierwszy lit. a), ilość energii dostarczanej do sektora transportu morskiego uznaje się za nie większą niż 13 % końcowego zużycia energii brutto tego państwa członkowskiego. W przypadku Cypru i Malty uważa się, że ilość energii zużytej w sektorze transportu morskiego nie przekracza 5 % końcowego zużycia energii brutto przez te państwa członkowskie. Niniejszy ustęp ma zastosowanie do dnia 31 grudnia 2030 r.*

6. *Jeżeli energia elektryczna jest wykorzystywana do produkcji paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego bezpośrednio albo do produkcji produktów pośrednich, w celu ustalenia udziału energii odnawialnej wykorzystuje się średni udział energii elektrycznej z odnawialnych źródeł w państwie produkcji, według pomiarów z dwóch lat poprzedzających rok, którego dotyczy obliczenie.*

Energia elektryczna uzyskana z bezpośredniego podłączenia do instalacji wytwarzającej odnawialną energię elektryczną może być jednak w całości zaliczana jako odnawialna energia elektryczna, jeżeli jest zużywana do celów produkcji paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego, pod warunkiem że taka instalacja:

- a) rozpoczyna działanie później niż instalacja produkująca paliwa odnawialne pochodzenia niebiologicznego lub w tym samym czasie; oraz*
- b) nie jest podłączona do sieci lub jest podłączona do sieci, ale można udowodnić, że dana energia elektryczna została dostarczona bez pobierania energii elektrycznej z sieci.*

Energia elektryczna, która została pobrana z sieci, może być zaliczona w całości jako odnawialna energia elektryczna, jeżeli jest ona produkowana wyłącznie ze źródeł odnawialnych i wykazano pochodzenie ze źródeł odnawialnych oraz spełnienie innych odpowiednich kryteriów, przy czym należy zapewnić, że o stwierdzenie pochodzenia tej energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych zalicza się tylko raz i tylko w jednym sektorze będącym odbiorcą końcowym.

Do dnia 31 grudnia 2021 r. Komisja przyjmuje akt delegowany zgodnie z art. 35 w celu uzupełnienia niniejszej dyrektywy poprzez ustanowienie unijnej metodyki określającej szczegółowe zasady, według których podmioty gospodarcze mają spełniać wymogi określone w akapicie drugim i trzecim niniejszego ustępu.

Do dnia 1 lipca 2028 r. Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie oceniające wpływ unijnej metodyki określonej zgodnie z akapitem czwartym, w tym wpływ dodatkowości oraz korelacji czasowej i geograficznej na koszty produkcji, ograniczenie emisji gazów cieplarnianych i system energetyczny.

W tym sprawozdaniu Komisji ocenia się w szczególności wpływ na dostępność i przystępność cenową paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego dla sektorów przemysłu i transportu oraz na zdolność Unii do osiągnięcia celów dotyczących paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego, z uwzględnieniem unijnej strategii dotyczącej wodoru importowanego i krajowego zgodnie z art. 22a, przy jednoczesnym ograniczeniu do minimum wzrostu emisji gazów cieplarnianych w sektorze energii elektrycznej i w ogólnym systemie energetycznym. Jeżeli w sprawozdaniu tym stwierdzi się, że wymogi nie są wystarczające do zapewnienia wystarczającej dostępności i przystępności cenowej paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego dla sektorów przemysłu i transportu oraz nie przyczyniają się znacząco do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, integracji systemu energetycznego i osiągnięcia celów Unii w zakresie paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego wyznaczonych na 2030 r., Komisja dokonuje przeglądu unijnej metodyki i w stosownych przypadkach przyjmuje akt delegowany zgodnie z art. 35 w celu zmiany tej metodyki, dokonując niezbędnego dostosowania kryteriów określonych w akapicie drugim i trzecim niniejszego ustępu, aby ułatwić rozwój przemysłu wodorowego.”;

18) w art. 28 wprowadza się następujące zmiany:

- a) uchyla się ust. 2, 3 i 4;
- b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„Do dnia **30 czerwca** 2024 r. Komisja przyjmuje akty delegowane zgodnie z art. 35 w celu uzupełnienia niniejszej dyrektywy poprzez określenie metodyki wyznaczania udziału biopaliwa oraz biogazu dla transportu będących produktem przetwarzania we wspólnym procesie biomasy i paliw kopalnych.”;

- c) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Do dnia 31 grudnia 2025 r., w kontekście odbywającej się co dwa lata oceny postępów dokonanych na podstawie rozporządzenia (UE) 2018/1999, Komisja ocenia, czy obowiązek dotyczący zaawansowanych biopaliw i biogazu produkowanych z surowców wymienionych w części A załącznika IX do niniejszej dyrektywy, określony w art. 25 ust. 1 akapit pierwszy lit. b) niniejszej dyrektywy, służy skutecznemu pobudzeniu innowacji i zapewnia obniżenie emisji gazów cieplarnianych w sektorze transportu. Komisja analizuje w tej ocenie, czy stosowanie niniejszego artykułu pozwala skutecznie unikać podwójnego liczenia energii odnawialnej.

W stosownych przypadkach Komisja przedkłada wniosek dotyczący zmiany obowiązku dotyczącego zaawansowanych biopaliw i biogazu produkowanych z surowców wymienionych w części A załącznika IX, określonego w art. 25 ust. 1 akapit pierwszy lit. b).”;

19) w art. 29 wprowadza się następujące zmiany:

- a) w ust. 1 wprowadza się następujące zmiany:
 - (i) w akapicie pierwszym lit. a) otrzymuje brzmienie:

„a) wkład w udziały energii odnawialnej państw członkowskich oraz cele określone w art. 3 ust. 1, art. 15a ust. 1, art. 22a ust. 1, art. 23 ust. 1, art. 24 ust. 4 oraz art. 25 ust. 1;”;

(ii) w akapicie drugim wprowadza się następujące zmiany:

„Aby jednak biopaliwa, biopłyny i paliwa z biomasy wyprodukowane z odpadów i pozostałości innych niż pozostałości pochodzące z rolnictwa, akwakultury, rybołówstwa i leśnictwa były uwzględniane do celów, o których mowa w akapicie pierwszym lit. a), b) i c) niniejszego ustępu, muszą spełniać jedynie kryteria ograniczania emisji gazów cieplarnianych określone w ust. 10. W przypadku wykorzystywania odpadów zmieszanych państwa członkowskie mogą zobowiązać operatorów do stosowania systemów sortowania odpadów zmieszanych, mających na celu usuwanie materiałów kopalnych. Niniejszy akapit stosuje się również do odpadów i pozostałości, które, zanim zostaną przetworzone w biopaliwa, biopłyny i paliwa z biomasy, najpierw są przetwarzane w produkt.”;

(iii) akapit czwarty otrzymuje brzmienie:

„Paliwa z biomasy spełniają kryteria zrównoważonego rozwoju i ograniczania emisji gazów cieplarnianych określone w ust. 2–7 i 10, jeżeli są stosowane:

- a) w przypadku stałych paliw z biomasy – w instalacjach produkujących energię elektryczną, ciepło i chłód o całkowitej nominalnej mocy cieplnej wynoszącej co najmniej 7,5 MW;

- b) w przypadku gazowych paliw z biomasy – w instalacjach produkujących energię elektryczną, ciepło i chłód o całkowitej nominalnej mocy cieplnej wynoszącej co najmniej 2 MW;
- c) w przypadku instalacji produkujących gazowe paliwa z biomasy o następującym średnim natężeniu przepływu biometanu:
 - (i) powyżej 200 m³ ekwiwalentu metanu/h mierzonego w standardowych warunkach temperatury i ciśnienia (tj. 0 °C i ciśnienie atmosferyczne na poziomie 1 bar);
 - (ii) jeżeli biogaz stanowi mieszaninę metanu z innym gazem niepalnym, natężenie przepływu metanu uzyskuje się po przeliczeniu progu określonego w ppkt (i) proporcjonalnie do objętościowego udziału metanu w mieszaninie.

Państwa członkowskie mogą stosować kryteria zrównoważonego rozwoju i ograniczania emisji gazów cieplarnianych do instalacji o niższej całkowitej nominalnej mocy cieplnej lub niższym natężeniu przepływu biometanu.”;

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Biopaliwa, biopłyny i paliwa z biomasy produkowane z biomasy rolniczej uwzględnione dla celów, o których mowa w ust. 1 akapit pierwszy lit. a), b) i c), nie pochodzą z surowców uzyskanych z terenów o wysokiej wartości bioróżnorodności, czyli terenów, które w styczniu 2008 r. lub później posiadały następujący status, niezależnie od tego, czy posiadają go nadal:

- a) lasy pierwotne i inne zalesione grunty, czyli lasy i inne zalesione grunty z gatunkami rodzimymi, gdzie nie istnieją wyraźnie widoczne ślady działalności człowieka, a procesy ekologiczne nie zostały w istotny sposób zaburzone; oraz starodrzewy zgodnie z definicją obowiązującą w kraju, w którym znajduje się las;**
- b) lasy i inne zalesione grunty o wysokiej różnorodności biologicznej, charakteryzujące się obfitością gatunków i niezdegradowane oraz takie, które zostały przez odpowiedni właściwy organ uznane za mające wysoką różnorodność biologiczną, chyba że przedstawiono dowody, że produkcja tych surowców nie narusza tych celów ochrony przyrody;**

c) obszary wyznaczone:

- (i) do celów ochrony przyrody na mocy prawa lub przez właściwy organ, chyba że przedstawiono dowody, że produkcja tych surowców nie narusza tych celów ochrony przyrody; lub**
- (ii) do celów ochrony rzadkich, zagrożonych lub poważnie zagrożonych ekosystemów lub gatunków, uznawanych za takie na mocy umów międzynarodowych lub zawartych w wykazach sporządzanych przez organizacje międzyrządowe lub Międzynarodową Unię Ochrony Przyrody, pod warunkiem uznania ich zgodnie z art. 30 ust. 4 akapit pierwszy, chyba że przedstawiono dowody, że produkcja tych surowców nie narusza tych celów ochrony przyrody;**

d) obszary trawiaste o wysokiej bioróżnorodności o powierzchni powyżej jednego hektara, czyli:

(i) naturalne, czyli obszary trawiaste, które pozostaną obszarami trawiastymi, jeśli nie dojdzie do interwencji człowieka i które zachowują naturalny skład gatunkowy oraz cechy i procesy ekologiczne; lub

(ii) nienaturalne, czyli obszary trawiaste, które przestaną być obszarami trawiastymi w braku interwencji człowieka i które są bogate gatunkowo i nie są zdegradowane oraz zostały zidentyfikowane przez odpowiedni właściwy organ jako obszary o wysokiej bioróżnorodności, chyba że udowodnione zostanie, iż zbiory surowców są konieczne, aby zachować ich status obszarów trawiastych o wysokiej bioróżnorodności; lub

e) wrzosowiska.

Jeżeli warunki określone w ust. 6 lit. a) ppkt (vi) i (vii) nie są spełnione, akapit pierwszy niniejszego ustępu, z wyjątkiem lit. c), ma również zastosowanie do biopaliw, biopłynów i paliw z biomasy produkowanych z biomasy leśnej.

Komisja może przyjmować akty wykonawcze określające dalsze kryteria, według których określa się, które obszary trawiaste mają zostać objęte zakresem stosowania akapitu pierwszego lit. d) niniejszego ustępu. Owe akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 34 ust. 3.”;

- c) w ust. 4 dodaje się akapit w brzmieniu:

„Jeżeli warunki określone w ust. 6 lit. a) ppkt (vi) i (vii) nie są spełnione, akapit pierwszy niniejszego ustępu, z wyjątkiem lit. b) i c), i akapit drugi niniejszego ustępu mają również zastosowanie do biopaliw, biopłynów i paliw z biomasy produkowanych z biomasy leśnej.”;

d) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Biopaliw, biopłynów i paliw z biomasy wyprodukowanych z biomasy rolniczej **■** uwzględnianych dla celów, o których mowa w ust. 1 akapit pierwszy lit. a), b) i c), nie wytwarza się z surowców pozyskanych z terenów, które były torfowiskami w styczniu 2008 r., chyba że przedstawiono dowody, że przy uprawie i pozyskiwaniu tych surowców nie stosowano melioracji uprzednio niemeliorowanych gleb. ***Jeżeli warunki określone w ust. 6 lit. a) ppkt (vi) i (vii) nie są spełnione, ustęp ten ma również zastosowanie do biopaliw, biopłynów i paliw z biomasy produkowanych z biomasy leśnej.***”;

e) w ust. 6 ***wprowadza się następujące zmiany:***

(i) lit. a) pkt 4 ***ppkt (iii) oraz (iv)*** otrzymują brzmienie:

„(iii) ochronę obszarów wyznaczonych do celów ochrony przyrody na mocy prawa międzynarodowego lub krajowego lub przez właściwy organ, w tym terenów podmokłych, obszarów trawiastych, wrzosowisk i torfowisk, z myślą o ochronie różnorodności biologicznej i zapobieganiu niszczeniu siedlisk;

(iv) że pozyskiwanie biomasy odbywa się z uwzględnieniem zachowania jakości gleby i różnorodności biologicznej **zgodnie z zasadami zrównoważonej gospodarki leśnej** w celu **zapobiegania** niekorzystnym skutkom w sposób pozwalający uniknąć pozyskiwania pniaków i korzeni, degradacji lasów pierwotnych i **starych drzewostanów zgodnie z definicją obowiązującą w kraju, w którym znajduje się las**, lub przekształcania tych lasów w plantacje leśne, lub pozyskiwania na glebach wrażliwych; że pozyskiwanie **jest prowadzone zgodnie z maksymalnymi progami zrębu zupełnego zgodnie z definicją obowiązującą w kraju, którym znajduje się las**, oraz z odpowiednimi dla danego miejsca i w danych uwarunkowaniach ekologicznymi progami pozyskiwania drewna posuszowego; oraz, że pozyskiwanie jest prowadzone zgodnie z wymogami dotyczącymi wykorzystywania systemów pozyskiwania drewna, które minimalizują niekorzystny wpływ na jakość gleby, w tym zagęszczanie gleby, oraz na cechy różnorodności biologicznej i siedliska.”;

(ii) w lit. a) dodaje się podpunkty w brzmieniu:

„(vi) że lasy, w których pozyskuje się biomasę leśną, nie pochodzą z terenów o statusie, o którym mowa odpowiednio w ust. 3 lit. a), b), d) i e), ust. 4 lit. a) i ust. 5, na tych samych warunkach określania statusu gruntów określonych w tych ustępach; oraz

(vii) że instalacje produkujące biopaliwa, biopłyny i paliwa z biomasy leśnej wydają poświadczenie wiarygodności, poparte procesami wewnętrznymi na poziomie przedsiębiorstwa, do celów audytów przeprowadzanych zgodnie z art. 30 ust. 3 oraz że biomasa leśna nie pochodzi z gruntów, o których mowa w ppkt (vi) niniejszego akapitu.”;

(iii) lit. b) ppkt (iii) oraz (iv) otrzymują brzmienie:

„(iii) ochronę obszarów wyznaczonych prawem międzynarodowym lub krajowym lub przez odpowiedni właściwy organ do celów ochrony przyrody, w tym terenów podmokłych i trawiastych, wrzosowisk i torfowisk, z myślą o ochronie różnorodności biologicznej i zapobieganiu niszczeniu siedlisk, chyba że zostaną przedstawione dowody, że pozyskiwanie danego surowca nie narusza tych celów ochrony przyrody;

- (iv) że pozyskiwanie biomasy odbywa się z uwzględnieniem zachowania jakości gleby i różnorodności biologicznej **zgodnie z zasadami zrównoważonej gospodarki leśnej** w celu **zapobiegania** niekorzystnym skutkom w sposób pozwalający uniknąć pozyskiwania pniaków i korzeni, degradacji lasów pierwotnych i **starych drzewostanów zgodnie z definicją obowiązującą w kraju, w którym znajduje się las**, lub przekształcania tych lasów w plantacje leśne, lub pozyskiwania na glebach wrażliwych; że pozyskiwanie jest prowadzone zgodnie **z maksymalnymi progami zrębu zupełnego zgodnie z definicją obowiązującą w kraju, którym znajduje się las**, oraz z odpowiednimi dla danego miejsca i w danych uwarunkowaniach ekologicznymi progami pozyskiwania drewna posuszowego; oraz, że pozyskiwanie jest prowadzone zgodnie wymogami dotyczącymi wykorzystywania systemów pozyskiwania drewna, które minimalizują wpływ na jakość gleby, w tym zagęszczanie gleby, oraz na cechy różnorodności biologicznej i siedliska; **oraz**”;

f) dodaje się ustępy w brzmieniu:

„7a. Produkcja biopaliw, biopłynów i paliw z biomasy z krajowej biomasy leśnej musi być spójna z zobowiązaniami i celami państw członkowskich określonymi w art. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/841 oraz z politykami i środkami opisanymi przez państwa członkowskie w swoich zintegrowanych krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu, przedłożonych zgodnie z art. 3 i 14 rozporządzenia (UE) 2018/1999.*

7b. W ostatecznym zaktualizowanym zintegrowanym krajowym planie w dziedzinie energii i klimatu, który ma zostać przedłożony do 30 czerwca 2024 r. zgodnie z art. 14 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2018/1999, państwa członkowskie uwzględniają wszystkie z następujących elementów:

a) ocenę krajowych dostaw biomasy leśnej dostępnej do celów energetycznych w latach 2021–2030 zgodnie z kryteriami określonymi w niniejszym artykule;

- b) ocenę zgodności przewidywanego zużycia biomasy leśnej do produkcji energii z celami i budżetami państw członkowskich na lata 2026–2030 ustanowionymi w art. 4 rozporządzenia (UE) 2018/841; oraz*
- c) opis krajowych środków i polityk zapewniających zgodność z tymi celami i budżetami.*

Państwa członkowskie informują Komisję o środkach i politykach, o których mowa w akapicie pierwszym lit. c) niniejszego ustępu, w swoich zintegrowanych krajowych sprawozdaniach z postępów w dziedzinie energii i klimatu, składanych zgodnie z art. 17 rozporządzenia (UE) 2018/1999.

** Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/841 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie włączenia emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych w wyniku działalności związanej z użytkowaniem gruntów, zmianą użytkowania gruntów i leśnictwem do ram polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030 i zmieniające rozporządzenie (UE) nr 525/2013 oraz decyzję nr 529/2013/UE (Dz.U. L 156 z 19.6.2018, s. 1).”;*

g) ust. 10 akapit pierwszy lit. d) otrzymuje brzmienie:

- „d) **■** co najmniej 80 % w przypadku energii elektrycznej, ciepła i chłodu produkowanych z paliw z biomasy, wykorzystywanych w instalacjach *oddanych do eksploatacji po ... [dzień wejścia w życie niniejszej dyrektywy zmieniającej]* **■** ;
- e) *co najmniej 70 % do dnia 31 grudnia 2029 r. i co najmniej 80 % od dnia 1 stycznia 2030 r. w przypadku energii elektrycznej, ciepła i chłodu produkowanych z paliw z biomasy, wykorzystywanych w instalacjach o całkowitej nominalnej mocy cieplnej wynoszącej co najmniej 10 MW, oddanych do eksploatacji między dniem 1 stycznia 2021 r. a ... [dzień wejścia w życie niniejszej dyrektywy zmieniającej];*
- f) *co najmniej 70 %, póki instalacje nie osiągną 15 lat eksploatacji, i co najmniej 80 % po przekroczeniu 15 lat eksploatacji w przypadku energii elektrycznej, ciepła i chłodu produkowanych z gazowych paliw z biomasy, wykorzystywanych w instalacjach o całkowitej nominalnej mocy cieplnej równej 10 MW lub niższej, oddanych do eksploatacji między dniem 1 stycznia 2021 r. a ... [dzień wejścia w życie niniejszej dyrektywy zmieniającej];*

- g) co najmniej 80 % po przekroczeniu 15 lat eksploatacji, najwcześniej od dnia 1 stycznia 2026 r., a najpóźniej od dnia 31 grudnia 2029 r. w przypadku energii elektrycznej, ciepła i chłodu produkowanych z paliw z biomasy, wykorzystywanych w instalacjach o całkowitej nominalnej mocy cieplnej wynoszącej co najmniej 10 MW, oddanych do eksploatacji przed dniem 1 stycznia 2021 r.;*
- h) co najmniej 80 % po przekroczeniu 15 lat eksploatacji i najwcześniej od dnia 1 stycznia 2026 r. w przypadku energii elektrycznej, ciepła i chłodu produkowanych z gazowych paliw z biomasy, wykorzystywanych w instalacjach o całkowitej nominalnej mocy cieplnej równej 10 MW lub niższej, oddanych do eksploatacji przed dniem 1 stycznia 2021 r.”;*
- h) w ust. 13 lit. a) i b) otrzymują brzmienie:*
- „a) instalacji znajdujących się w regionach najbardziej oddalonych, o których mowa w art. 349 TFUE, w zakresie, w jakim zakłady te produkują energię elektryczną, ciepło lub chłód z paliw z biomasy i biopłynów lub produkują biopaliwa; oraz*

b) paliw z biomasy i biopłynów stosowanych w instalacjach, o których mowa w lit. a) niniejszego akapitu, oraz biopaliw produkowanych w tych instalacjach, niezależnie od miejsca pochodzenia tej biomasy, pod warunkiem że kryteria takie są obiektywnie uzasadnione z uwagi na fakt, że ich celem jest zapewnienie danemu regionowi najbardziej oddalonemu dostępu do bezpiecznej i pewnej energii oraz sprawnego przejścia do kryteriów ustanowionych w ust. 2–7 oraz ust. 10 i 11 niniejszego artykułu, a co za tym idzie – zachęcanie do przejścia z paliw kopalnych na zrównoważone biopaliwa, biopłyny i paliwa z biomasy.”;

i) dodaje się akapit w brzmieniu:

„15. Do dnia 31 grudnia 2030 r. można również uwzględniać energię z biopaliw, biopłynów i paliw z biomasy do celów, o których mowa w ust. 1 pierwszy akapit lit. a), b) i c) niniejszego artykułu, jeżeli:

a) wsparcia udzielono przed dniem ... [dzień wejścia w życie niniejszej dyrektywy zmieniającej] zgodnie z kryteriami zrównoważonego rozwoju i ograniczania emisji gazów cieplarnianych, określone w art. 29 w wersji obowiązującej od dnia 29 września 2020 r.; oraz

b) wsparcia udzielono w formie wsparcia długoterminowego, w odniesieniu do którego ustalono stałą kwotę na początku okresu wsparcia, a także pod warunkiem, że istnieje mechanizm korekty uniemożliwiający nadmierną rekompensatę.”;

20) dodaje się artykuł w brzmieniu:

„Artykuł 29a

Kryteria ograniczenia emisji gazów cieplarnianych dotyczące paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego i pochodzących z recyklingu paliw węglowych

1. Energię z paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego zalicza się na poczet udziału państw członkowskich w energii odnawialnej oraz na poczet celów, o których mowa w art. 3 ust. 1, art. 15a ust. 1, art. 22a ust. 1, art. 23 ust. 1, art. 24 ust. 4 i art. 25 ust. 1, wyłącznie w przypadku, gdy ograniczenie emisji gazów cieplarnianych wynikające z wykorzystywania tych paliw wynosi co najmniej 70 %.
2. Energię z pochodzących z recyklingu paliw węglowych można zaliczyć na poczet celów, o których mowa w art. 25 ust. 1 akapit pierwszy lit. a), wyłącznie w przypadku, gdy ograniczenie emisji gazów cieplarnianych wynikające z wykorzystywania tych paliw wynosi co najmniej 70 %.

3. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 35 w celu uzupełnienia niniejszej dyrektywy poprzez określenie metodyki oceny ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, uzyskanego dzięki paliwom odnawialnym pochodzenia niebiologicznego oraz pochodzącym z recyklingu paliwom węglowym. Metodyka ta zapewnia, aby nie przyznawać jednostek za uniknięte emisje dwutlenku węgla **ze źródeł kopalnych**, za którego wychwycenie przyznano już jednostki emisji na podstawie innych przepisów. ***Metodyka obejmuje emisje gazów cieplarnianych w całym cyklu życia i uwzględnia emisje pośrednie wynikające z przekierowania sztywnych czynników produkcji, takich jak odpady wykorzystywane do produkcji paliw węglowych pochodzących z recyklingu.***”;

21) w art. 30 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ust. 1 akapit pierwszy formuła wprowadzająca otrzymuje brzmienie:

„W przypadku gdy paliwa odnawialne i pochodzące z recyklingu paliwa węglowe mają zostać zaliczone na poczet celów, o których mowa w art. 3 ust. 1, art. 15a ust. 1, art. 22a ust. 1, art. 23 ust. 1, art. 24 ust. 4 i art. 25 ust. 1, państwa członkowskie wymagają, aby podmioty gospodarcze wykazały – **w drodze obowiązkowych, niezależnych i przejrzystych audytów zgodnie z aktem wykonawczym przyjętym na mocy ust. 8 niniejszego artykułu** – spełnienie kryteriów zrównoważonego rozwoju i ograniczanie emisji gazów cieplarnianych, określonych w art. 29 ust. 2–7 i 10 oraz art. 29a ust. 1 i 2, w odniesieniu do paliw odnawialnych i pochodzących z recyklingu paliw węglowych. W tym celu państwa członkowskie wymagają od podmiotów gospodarczych stosowania systemu bilansu masy, który:”;

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W przypadku gdy partia jest przetwarzana, informacje o właściwościach partii pod względem zrównoważonego rozwoju i ograniczania emisji gazów cieplarnianych koryguje się i przypisuje produktowi według następujących zasad:

- a) jeżeli w procesie przetwarzania partii surowca powstaje tylko jeden produkt, który jest przeznaczony do produkcji biopaliw, biopłynów lub paliw z biomasy, paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego lub pochodzących z recyklingu paliw węglowych wielkość partii i powiązane wartości zrównoważonego rozwoju i ograniczenia emisji gazów cieplarnianych koryguje się z zastosowaniem współczynników przeliczeniowych odzwierciedlających stosunek masy produktu przeznaczonego do takiej produkcji do masy surowca wprowadzonego do procesu;
- b) jeżeli w procesie przetwarzania partii surowca powstaje więcej niż jeden produkt, który jest przeznaczony do produkcji biopaliw, biopłynów lub paliw z biomasy, paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego lub pochodzących z recyklingu paliw węglowych, do każdego produktu stosuje się oddzielny współczynnik przeliczeniowy i osobny bilans masowy.”;

- c) ust. 3 akapity pierwszy i drugi otrzymują brzmienie:

„Państwa członkowskie podejmują środki w celu zapewnienia, aby podmioty gospodarcze przedkładały wiarygodne informacje dotyczące zgodności z kryteriami zrównoważonego rozwoju i ograniczania emisji gazów cieplarnianych ustanowionymi w art. 29 ust. 2–7 i 10 i art. 29a ust. 1 i 2 oraz aby podmioty gospodarcze udostępniały odpowiednim państwom członkowskim, na ich wniosek, dane wykorzystane do opracowania tych informacji. ***Państwa członkowskie wymagają od podmiotów gospodarczych zapewnienia odpowiedniego standardu niezależnego audytu przedłożonych informacji oraz dostarczenia dowodów dokonania tej czynności. W celu zachowania zgodności z art. 29 ust. 3 lit. a), b), d) i e), art. 29 ust. 4 lit. a), art. 29 ust. 5, art. 29 ust. 6 lit. a) i art. 29 ust. 7 lit. a) może być stosowany audyt wewnętrzny lub audyt drugiej strony do pierwszego punktu gromadzenia biomasy leśnej. W ramach audytu kontroluje się, czy systemy stosowane przez podmioty gospodarcze są dokładne, wiarygodne i zabezpieczone przed nadużyciami, z uwzględnieniem weryfikacji zapewniającej, że żadnych materiałów nie zmodyfikowano ani nie usunięto w sposób zamierzony, tak by partia lub jej część mogły stać się odpadem lub pozostałościami. W ramach audytu ocenia się również częstotliwość i metodologię pobierania próbek i solidność danych.***

Obowiązki ustanowione w tym ustępie mają zastosowanie bez względu na to, czy paliwa odnawialne i pochodzące z recyklingu paliwa węglowe są produkowane w obrębie Unii czy przywożone do niej. Informacje dotyczące pochodzenia geograficznego i rodzaju surowców przeznaczonych na biopaliwa, biopłyny i paliwa z biomasy w podziale na dostawców paliw udostępnia się konsumentom w **formie zaktualizowanej, łatwo dostępnej i przystępnej dla użytkownika** na stronach internetowych operatorów, dostawców lub odpowiednich właściwych organów i co roku aktualizuje.”;

d) ust. 4 akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„Komisja może zdecydować, że dobrowolne systemy krajowe lub międzynarodowe ustanawiające normy dla produkcji paliw odnawialnych i pochodzących z recyklingu paliw węglowych, mają podawać dokładne dane dotyczące ograniczania emisji gazów cieplarnianych do celów art. 29 ust. 10 i art. 29a ust. 1 i 2, wykazywać zgodność z art. 27 ust. 6 i art. 31a ust. 5 lub wykazywać, że partie biopaliw, biopłynów i paliw z biomasy spełniają kryteria zrównoważonego rozwoju określone w art. 29 ust. 2–7. Wykazując, że kryteria określone w art. 29 ust. 6 i 7 są spełnione, operatorzy mogą dostarczyć wymagane dowody bezpośrednio na poziomie obszaru pozyskiwania. Komisja może uznać obszary przeznaczone do ochrony rzadkich, zagrożonych lub silnie zagrożonych ekosystemów lub gatunków uznanych za takie na mocy umów międzynarodowych lub zawartych w wykazach sporządzanych przez organizacje międzyrządowe lub Międzynarodową Unię Ochrony Przyrody do celów art. 29 ust. 3 akapit pierwszy lit. c) ppkt (ii).”;

e) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Państwa członkowskie mogą utworzyć systemy krajowe, w których przestrzeganie kryteriów zrównoważonego rozwoju i ograniczania emisji gazów cieplarnianych określonych w art. 29 ust. 2–7 i 10 i art. 29a ust. 1 i 2 zgodnie z metodyką opracowaną na podstawie art. 29a ust. 3 jest weryfikowane w całym procesie kontroli pochodzenia z udziałem właściwych organów. Systemy te mogą być również stosowane w celu weryfikacji dokładności i kompletności informacji wprowadzanych przez podmioty gospodarcze do unijnej bazy danych w celu wykazania zgodności z art. 27 ust. 3 oraz do celów certyfikacji biopaliw, biopłynów i paliw z biomasy o niskim ryzyku spowodowania pośredniej zmiany użytkowania gruntów.

Państwo członkowskie może powiadomić o takim systemie krajowym Komisję. Komisja traktuje priorytetowo ocenę takiego systemu, aby ułatwić wzajemne dwustronne i wielostronne uznawanie takich systemów. Komisja może zdecydować w drodze aktów wykonawczych, czy taki zgłoszony system krajowy jest zgodny z warunkami określonymi w niniejszej dyrektywie. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 34 ust. 3.

W przypadku gdy Komisja zdecyduje, że system krajowy spełnia warunki ustanowione w niniejszej dyrektywie, inne systemy uznane przez Komisję zgodnie z niniejszym artykułem nie mogą odmówić wzajemnego uznawania z systemem krajowym tego państwa członkowskiego w odniesieniu do weryfikacji zgodności z kryteriami, co do których Komisja uznała ten system.

W przypadku instalacji wytwarzających energię elektryczną, ciepło i chłód o całkowitej nominalnej mocy cieplnej wynoszącej **7,5–20 MW** państwa członkowskie ***mogą*** ustanowić uproszczone krajowe systemy weryfikacji w celu zapewnienia spełnienia kryteriów zrównoważonego rozwoju i ograniczania emisji gazów cieplarnianych określonych w art. 29 ust. 2–7 i 10. ***W przypadku tych samych instalacji, w drodze aktów wykonawczych określonych w ust. 8 niniejszego artykułu określa się jednolite warunki dla uproszczonych dobrowolnych systemów weryfikacji w celu zapewnienia spełnienia kryteriów zrównoważonego rozwoju i ograniczania emisji gazów cieplarnianych określonych w art. 29 ust. 2–7 i 10.”;***

f) ust. 9 akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„Jeżeli podmiot gospodarczy przedstawia dowód lub dane uzyskane w ramach systemu będącego przedmiotem decyzji podjętej zgodnie z ust. 4 lub 6, państwo członkowskie nie wymaga od podmiotu gospodarczego przedstawiania dalszego dowodu zgodności z elementami systemu, co do których Komisja uznała ten system.”;

g) ust. 10 otrzymuje brzmienie:

„Na wniosek jednego z państw członkowskich, którego podstawą może być wniosek podmiotu gospodarczego, Komisja analizuje, na podstawie wszelkich dostępnych dowodów, czy zostały spełnione kryteria zrównoważonego rozwoju i ograniczania emisji gazów cieplarnianych, określone w art. 29 ust. 2–7 i 10 i art. 29a ust. 1 i 2 w odniesieniu do paliw odnawialnych i pochodzących z recyklingu paliw węglowych.

W ciągu sześciu miesięcy od otrzymania takiego wniosku Komisja, w drodze aktów wykonawczych, decyduje, czy przedmiotowe państwo członkowskie może:

- a) uwzględnić paliwa odnawialne i pochodzące z recyklingu paliwa węglowe pochodzące z tego źródła do celów, o których mowa w art. 29 ust. 1 akapit pierwszy lit. a), b) lub c); albo
- b) w drodze odstępstwa od ust. 9, zażądać, aby dostawcy źródła paliw odnawialnych i pochodzących z recyklingu paliw węglowych przedstawili dalsze dowody spełnienia tych kryteriów zrównoważonego rozwoju i ograniczania emisji gazów cieplarnianych oraz tych progów ograniczenia emisji gazów cieplarnianych.

Akty wykonawcze, o których mowa w akapicie drugim niniejszego ustępu, przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 34 ust. 3.”;

■

22) dodaje się artykuł w brzmieniu:

„Artykuł 31a

Unijna baza danych

1. Do dnia ... *[jeden rok po dniu wejścia w życie niniejszej dyrektywy zmieniającej]* Komisja zapewnia utworzenie unijnej bazy danych celem umożliwienia śledzenia ciekłych i gazowych paliw odnawialnych oraz pochodzących z recyklingu paliw węglowych *(zwanej dalej „unijną bazą danych”)*.
2. Państwa członkowskie wymagają, aby odpowiednie podmioty gospodarcze w sposób terminowy wprowadzały do unijnej bazy danych dokładne dane o przeprowadzonych transakcjach oraz o właściwościach paliw będących przedmiotem tych transakcji pod względem zrównoważonego rozwoju, w tym o emisjach gazów cieplarnianych w całym cyklu życia tych paliw, począwszy od miejsca produkcji do momentu ich *wprowadzenia na rynek w Unii. Do celów wprowadzania danych do unijnej bazy danych, wzajemnie połączoną infrastrukturę gazową uważa się za jeden system bilansu masy. Dane na temat zatłaczania i wycofywania odnawialnych paliw gazowych podaje się w unijnej bazie danych.* W unijnej bazie danych umieszcza się również dane o tym, czy udzielono wsparcia na produkcję określonej partii paliwa, a jeżeli tak, to umieszcza się również dane dotyczące rodzaju tego systemu wsparcia. *Dane te można wprowadzać do unijnej bazy danych za pośrednictwem krajowych baz danych.*

W stosownych przypadkach w celu poprawy identyfikowalności danych w całym łańcuchu dostaw, Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 35 w celu uzupełnienia niniejszej dyrektywy poprzez dalsze rozszerzenie zakresu danych, które mają być umieszczane w unijnej bazie danych, aby uwzględnić odpowiednie dane dotyczące miejsca produkcji lub gromadzenia surowca wykorzystywanego do produkcji paliwa.

Państwa członkowskie wymagają od dostawców paliw wprowadzania do unijnej bazy danych danych niezbędnych do weryfikacji zgodności z wymogami określonymi w art. 25 ust. 1 akapit pierwszy.

Niezależnie od pierwszego, drugiego i trzeciego akapitu, w przypadku paliw gazowych włączanych do unijnej wzajemnie połączonej infrastruktury gazowej i w przypadku gdy państwa członkowskie decydują o uzupełnieniu systemu bilansu masy gwarancjami pochodzenia, podmioty gospodarcze wprowadzają dane do unijnej bazy danych o dokonanych transakcjach i kryteriach zrównoważonego rozwoju oraz inne istotne dane, takie jak emisje gazów cieplarnianych z paliw aż do punktu włączania do wzajemnie połączonej infrastruktury gazowej.

3. Państwa członkowskie mają dostęp do unijnej bazy danych do celów monitorowania i weryfikacji danych.

4. ***Jeżeli** w odniesieniu do produkcji danej partii gazów odnawialnych wydano gwarancje pochodzenia, państwa członkowskie zapewniają, aby te gwarancje pochodzenia zostały **przekazane do unijnej bazy danych w chwili, gdy dana partia gazów odnawialnych jest rejestrowana w unijnej bazie danych**, i aby zostały one anulowane **po wycofaniu danej partii gazów odnawialnych z unijnej wzajemnie połączonej infrastruktury gazowej**. **Takie gwarancje pochodzenia po przekazaniu nie mogą być przedmiotem obrotu poza unijną bazą danych**.*
5. ***W obrębie swoich krajowych ram prawnych** państwa członkowskie zapewniają weryfikację dokładności i kompletności **danych** wprowadzanych przez podmioty gospodarcze do bazy danych, na przykład poprzez korzystanie z **organów certyfikacyjnych w ramach** dobrowolnych systemów lub systemów krajowych **uznanych przez Komisję zgodnie z art. 30 ust. 4, 5 i 6, które to systemy mogą być uzupełnione systemem gwarancji pochodzenia**.*

***Takie** dobrowolne systemy lub krajowe systemy ■ mogą wykorzystywać systemy danych osób trzecich w roli pośredników w celu gromadzenia danych, pod warunkiem że Komisja została powiadomiona o takim wykorzystaniu.*

Każde państwa członkowskie może korzystać z już istniejącej krajowej bazy danych dostosowanej do bazy danych Unii i z nią powiązanej za pośrednictwem interfejsu lub ustanowić krajową bazę danych, z której podmioty gospodarcze mogą korzystać jako z narzędzia gromadzenia i deklarowania danych oraz wprowadzania i przekazywania tych danych do unijnej bazy danych, pod warunkiem że:

- a) krajowa baza danych jest zgodna z unijną bazą danych, w tym pod względem terminowości przekazywania danych, typologii przekazywanych zbiorów danych oraz protokołów dotyczących jakości i weryfikacji danych;*
- b) Państwa członkowskie zapewniają, by dane wprowadzane do krajowej bazy danych były natychmiast przesyłane do bazy unijnej.*

Państwa członkowskie mogą ustanowić e bazy danych zgodnie z prawem krajowym lub praktyką krajową, na przykład w celu uwzględnienia bardziej rygorystycznych wymogów krajowych w odniesieniu do kryteriów zrównoważonego rozwoju. Takie bazy danych nie mogą utrudniać ogólnej identyfikowalności zrównoważonych przesyłek surowców lub paliw, które mają być wprowadzane do unijnej bazy danych zgodnie z niniejszą dyrektywą.

Weryfikację jakości danych wprowadzonych do unijnej bazy danych poprzez bazy krajowe, właściwości odnoszące się do zrównoważonego rozwoju dotyczące paliw będących przedmiotem tych danych oraz ostateczne zatwierdzenie transakcji przeprowadza się wyłącznie za pomocą unijnej bazy danych. Dokładność i kompletność danych weryfikuje się zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2022/996. Mogą być one sprawdzane przez organy certyfikacyjne.*

Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o szczegółowych cechach swojej krajowej bazy danych. Po tym powiadomieniu Komisja ocenia, czy krajowa baza danych spełnia wymogi ustanowione w akapicie trzecim. W przeciwnym razie Komisja może zażądać od państw członkowskich podjęcia odpowiednich kroków w celu zapewnienia zgodności z tymi wymogami.

6. *Dane zagregowane z unijnej bazy danych są udostępniane publicznie, z należyтым uwzględnieniem ochrony szczególnie chronionych informacji handlowych, i są aktualizowane. Komisja i udostępnia publicznie roczne sprawozdania dotyczące danych zawartych w unijnej bazie danych, w tym ilości, pochodzenia geograficznego i rodzaju surowców paliw.*

* *Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2022/996 z dnia 14 czerwca 2022 r. w sprawie zasad weryfikacji kryteriów zrównoważonego rozwoju i ograniczania emisji gazów cieplarnianych oraz kryteriów niskiego ryzyka spowodowania pośredniej zmiany użytkowania gruntów (Dz.U. L 168 z 27.6.2022, s. 1).”;*

23) w art. 33 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ust. 3 wprowadza się następujące zmiany:

(i) akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„Do dnia 31 grudnia 2027 r. Komisja przedstawi, w stosownym przypadku, wniosek ustawodawczy dotyczący ram regulacyjnych do celów promowania energii ze źródeł odnawialnych na okres po 2030 r.”;

ii) dodaje się akapit w brzmieniu:

„Przygotowując wniosek ustawodawczy, o którym mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, Komisja w stosownych przypadkach uwzględnia:

- a) opinię Europejskiego Naukowego Komitetu Doradczego ds. Zmian Klimatu ustanowionego na mocy art. 10a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 401/2009*;*
- b) przewidywany orientacyjny unijny budżet emisyjny określony w art. 4 ust. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119**;*

- c) *zintegrowane krajowe plany w dziedzinie energii i klimatu przedłożone przez państwa członkowskie do dnia 30 czerwca 2024 r. zgodnie z art. 14 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2018/1999;*
- d) *doświadczenia zdobyte przy wdrażaniu niniejszej dyrektywy, w tym w odniesieniu do jej kryteriów zrównoważonego rozwoju i ograniczania emisji gazów cieplarnianych; oraz*
- e) *rozwój technologiczny w dziedzinie energii ze źródeł odnawialnych.*

* *Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 401/2009 z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie Europejskiej Agencji Środowiska oraz Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska (Dz.U. L 126 z 21.5.2009, s. 13).*

** *Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby osiągnięcia neutralności klimatycznej i zmiany rozporządzeń (WE) nr 401/2009 i (UE) 2018/1999 (Europejskie prawo o klimacie) (Dz.U. L 243 z 9.7.2021, s. 1)”;*

b) dodaje się ustęp w brzmieniu:

„3a) Komisja ocenia stosowanie obowiązków określonych w art. 29 ust. 7a i 7b oraz ich wpływ na zapewnienie zrównoważonego charakteru biopaliw, biopłynów i paliw z biomasy.”;

24) w art. 35 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 8 ust. 3 akapit drugi, ■ art. 26 ust. 2 akapit czwarty, art. 26 ust. 2 akapit piąty, art. 27 ust. 3, art. 27 ust. 4, art. 27 ust. 6 akapit czwarty, art. 28 ust. 5, art. 28 ust. 6 akapit drugi, **art. 29a ust. 3**, art. 31 ust. 5 akapit drugi i art. 31a ust. 2 akapit drugi, powierza się Komisji na okres pięciu lat od dnia ...[dzień wejścia w życie niniejszej dyrektywy zmieniającej]. Komisja sporządza sprawozdanie dotyczące przekazania uprawnień nie później niż dziewięć miesięcy przed końcem okresu pięciu lat. Przekazanie uprawnień zostaje automatycznie przedłużone na takie same okresy, chyba że Parlament Europejski lub Rada sprzeciwią się takiemu przedłużeniu nie później niż trzy miesiące przed końcem każdego okresu.”;

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 7 ust. 3 akapit piąty, art. 8 ust. 3 akapit drugi, ■ art. 26 ust. 2 akapit czwarty, art. 26 ust. 2 akapit piąty, art. 27 ust. 3, art. 27 ust. 4, art. 27 ust. 6 akapit czwarty, art. 28 ust. 5, art. 28 ust. 6 akapit drugi, **art. 29a ust. 3**, art. 31 ust. 5 oraz art. 31a ust. 2 akapit drugi, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej lub w późniejszym terminie określonym w tej decyzji. Nie wpływa ona na ważność już obowiązujących aktów delegowanych.”;

c) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 7 ust. 3 akapit piąty, art. 8 ust. 3 akapit drugi, **■** art. 26 ust. 2 akapit czwarty, art. 26 ust. 2 akapit piąty, art. 27 ust. 3, art. 27 ust. 4, art. 27 ust. 6 akapit czwarty, art. 28 ust. 5, art. 28 ust. 6 akapit drugi, **art. 29a ust. 3**, art. 31 ust. 5 lub art. 31a ust. 2 akapit drugi wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.”;

25) w załącznikach wprowadza się zmiany zgodnie z załącznikami do niniejszej dyrektywy.

Artykuł 2

Zmiany w rozporządzeniu Rady (UE) 2018/1999

W rozporządzeniu (UE) 2018/1999 wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 wprowadza się następujące zmiany:

a) pkt 11) otrzymuje brzmienie:

„11) »cele Unii na rok 2030 w dziedzinie energii i klimatu« oznaczają ogólnounijny wiążący cel dotyczący redukcji do 2030 r. emisji gazów cieplarnianych, ***o którym mowa w art. 4 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/1119***, wiążący unijny cel na 2030 r. dotyczący energii odnawialnej określony w art. 3 ust. 1 dyrektywy (UE) 2018/2001, **■** cel dotyczący poprawy efektywności energetycznej na poziomie Unii **■** do 2030 r., ***o którym mowa w art. 4 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) .../...⁺***, oraz cel 15 % elektroenergetycznych połączeń międzysystemowych na 2030 r. lub dowolne kolejne cele w tym zakresie uzgodnione przez Radę Europejską lub Parlament Europejski i Radę na 2030 r.

* ***Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) .../... z dnia ... w sprawie efektywności energetycznej oraz zmieniająca rozporządzenia (UE) 2023/955 (Dz.U. L ...).***”;

⁺ ***Dz.U.: proszę wstawić w tekście numer dyrektywy zawartej w dokumencie PE-CONS 15/23 (2021/0203(COD)), a w przypisie numer, datę i tytuł tej dyrektywy oraz odniesienie do Dz.U.***

b) pkt 20 lit. b) otrzymuje brzmienie:

„b) w odniesieniu do zaleceń Komisji na podstawie oceny przeprowadzonej zgodnie z art. 29 ust. 1 lit. b) – w odniesieniu do energii ze źródeł odnawialnych – wczesne wdrożenie przez dane państwo członkowskie swojego wkładu w wiążący unijny cel na 2030 r. w zakresie energii odnawialnej, określonego w art. 3 ust. 1 dyrektywy (UE) 2018/2001 mierzonego w stosunku do swojej krajowej wartości odniesienia dla energii odnawialnej;”;

2) art. 4 lit. a) pkt 2) otrzymuje brzmienie:

„2) w odniesieniu do energii ze źródeł odnawialnych:

Z myślą o osiągnięciu wiążącego unijnego celu na 2030 r. dotyczącego energii ze źródeł odnawialnych określonego w art. 3 ust. 1 dyrektywy (UE) 2018/2001 – wkład w osiągnięcie tego celu wyrażony jako udział energii ze źródeł odnawialnych w danym państwie członkowskim w końcowym zużyciu energii brutto w 2030 r., wraz z orientacyjną trajektorią prowadzącą do osiągnięcia tego wkładu począwszy od 2021 r.; do 2022 r. orientacyjna trajektoria musi osiągnąć punkt odniesienia wynoszący co najmniej 18 % łącznego wzrostu udziału energii ze źródeł odnawialnych, licząc od wiążącego celu krajowego danego państwa członkowskiego na 2020 r. do jego wkładu w osiągnięcie celu na 2030 r.; do 2025 r. orientacyjna trajektoria musi osiągnąć punkt odniesienia wynoszący co najmniej 43 % łącznego wzrostu udziału energii ze źródeł odnawialnych, licząc od wiążącego celu krajowego danego państwa członkowskiego na 2020 r. do jego wkładu w osiągnięcie celu na 2030 r.; do 2027 r. orientacyjna trajektoria musi osiągnąć punkt odniesienia wynoszący co najmniej 65 % łącznego wzrostu udziału energii ze źródeł odnawialnych, licząc od wiążącego celu krajowego danego państwa członkowskiego na 2020 r. do jego wkładu w osiągnięcie celu na 2030 r.;

do 2030 r. orientacyjna trajektoria musi osiągnąć co najmniej poziom planowanego wkładu państwa członkowskiego; jeżeli państwo członkowskie spodziewa się przekroczyć wiążący cel krajowy na 2020 r., jego orientacyjna trajektoria może zacząć się na poziomie, który to państwo członkowskie planuje osiągnąć; suma orientacyjnych trajektorii państw członkowskich odpowiada łącznie unijnym punktom odniesienia na lata 2022, 2025 i 2027 oraz wiążącemu unijnemu celowi na 2030 r. dotyczącego energii odnawialnej określonego w art. 3 ust. 1 dyrektywy (UE) 2018/2001; niezależnie od wkładu w osiąganie celu unijnego i orientacyjnej trajektorii do celów niniejszego rozporządzenia dane państwo członkowskie może dowolnie przyjąć wyższy poziom ambicji w polityce krajowej.”;

3) art. 5 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Państwa członkowskie wspólnie zapewniają, aby suma ich wkładów odpowiadała co najmniej poziomowi wiążącego unijnego celu na 2030 r. dotyczącego energii odnawialnej określonego w art. 3 ust. 1 dyrektywy (UE) 2018/2001.”;

4) art. 29 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W obszarze energii ze źródeł odnawialnych, w ramach oceny, o której mowa w ust. 1, Komisja ocenia postępy w zakresie udziału energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto w Unii na podstawie orientacyjnej unijnej trajektorii, która rozpoczyna się od 20 % w 2020 r., osiąga następujące punkty odniesienia: w 2022 r. – co najmniej 18 %, w 2025 r. – co najmniej 43 %, a w 2027 r. – co najmniej 65 % całkowitego wzrostu udziału energii ze źródeł odnawialnych, licząc od unijnego celu w zakresie energii ze źródeł odnawialnych na 2020 r. do unijnego celu w zakresie energii ze źródeł odnawialnych na 2030 r., i osiąga wiążący unijny cel na 2030 r. dotyczący energii ze źródeł odnawialnych określony w art. 3 ust. 1 dyrektywy (UE) 2018/2001.”;

Artykuł 3
Zmiany w dyrektywie 98/70/WE

W dyrektywie 98/70/WE wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 1 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 1

Zakres

Niniejsza dyrektywa ustala, w odniesieniu do pojazdów drogowych i maszyn jezdnych nieporuszających się po drogach, w tym statków żeglugi śródlądowej, gdy nie znajdują się na morzu, ciągników rolniczych i leśnych oraz rekreacyjnych jednostek pływających, gdy nie znajdują się na morzu, specyfikacje techniczne z powodów związanych ze zdrowiem i środowiskiem, mające zastosowanie do paliw przeznaczonych do użytku w silnikach z zapłonem iskrowym i silnikach z zapłonem samoczynnym, z uwzględnieniem wymogów technicznych tych silników.”;

2) w art. 2 pkt 8 i 9 otrzymują brzmienie:

„8. »dostawca« oznacza »dostawcę paliwa« zgodnie z definicją zawartą w art. 2 akapit drugi pkt 38 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001^{*};

9. »biopaliwa« oznaczają »biopaliwa« zgodnie z definicją zawartą w art. 2 akapit drugi pkt 33 dyrektywy **(UE)** 2018/2001;

^{*} ***Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 82).***”;

3) w art. 4 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 1 akapit drugi otrzymuje brzmienie:

„Państwa członkowskie wymagają od dostawców zagwarantowania wprowadzenia na rynek oleju napędowego zawierającego ponad 7 % estrów metylowych kwasów tłuszczowych (FAME).”;

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Państwa członkowskie zapewniają, aby maksymalna dopuszczalna zawartość siarki w olejach napędowych przeznaczonych do stosowania w maszynach jezdnych nieporuszających się po drogach, w tym w statkach żeglugi śródlądowej , ciągnikach rolniczych i leśnych oraz statkach rekreacyjnych wynosiła 10 mg/kg. Państwa członkowskie zapewniają, aby paliwa ciekłe inne niż te oleje napędowe mogły być stosowane w statkach żeglugi śródlądowej i statkach rekreacyjnych wyłącznie wtedy, gdy zawartość siarki w tych paliwach ciekłych nie przekracza maksymalnego dozwolonego limitu dla tych olejów napędowych.”;

4) uchyla się art. 7a–7e;

5) w art. 9 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ust. 1 uchyla się lit. g), h), i) i k);

b) uchyla się ust. 2;

6) w załącznikach I, II, IV i V wprowadza się zmiany zgodnie z załącznikiem II do niniejszej dyrektywy.

Artykuł 4
Przepisy przejściowe

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby dane zgromadzone i zgłoszone organowi wyznaczonemu przez państwo członkowskie w odniesieniu do roku 2023 lub ich część zgodnie z art. 7a ust. 1 akapit trzeci i art. 7a ust. 7 dyrektywy 98/70/WE, które uchyla się na podstawie art. 3 pkt 4 niniejszej dyrektywy, będą przekazywane Komisji.
2. Komisja uwzględnia dane, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, w każdym sprawozdaniu, które jest zobowiązana przedłożyć zgodnie z dyrektywą 98/70/WE.

Artykuł 5
Transpozycja

1. / Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania przepisów niniejszej dyrektywy w terminie do dnia... **[18 miesięcy po dniu wejścia w życie niniejszej dyrektywy zmieniającej]**. ■ .

W drodze odstępstwa od akapitu pierwszego niniejszego ustępu państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania art. 1 pkt 6 w odniesieniu do art. 15e dyrektywy (UE) 2018/2001], oraz art. 1 pkt 7 w odniesieniu do art. 16, 16b, 16c, 16d, 16e oraz 16f tej dyrektywy w terminie do dnia 1 lipca 2024 r.

Państwa członkowskie niezwłocznie powiadamiają o tych środkach Komisję .

Środki przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Sposób dokonywania takiego odniesienia określany jest przez państwa członkowskie.

2. Państwa członkowskie przekazują Komisji teksty najważniejszych środków prawa krajowego w dziedzinie objętej zakresem niniejszej dyrektywy.

Artykuł 6

Uchylenie

Dyrektywa Rady (UE) 2015/652 ■ traci moc ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2025 r.

Artykuł 7

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w ■ ...

W imieniu Parlamentu Europejskiego

Przewodnicząca

W imieniu Rady

Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK I

W załącznikach do dyrektywy (UE) 2018/2001 wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w załączniku I skreśla się ostatni wiersz w tabeli;
- 2) dodaje się załącznik I w brzmieniu:

„ZAŁĄCZNIK IA”

UDZIAŁY ENERGII ZE ŹRÓDEŁ ODNAWIALNYCH WYKORZYSTYWANEJ W KRAJOWYM SEKTORZE OGRZEWANIA I CHŁODZENIA W KOŃCOWYM ZUŻYCIU ENERGII BRUTTO W LATACH 2020–2030

	<i>Dodatkowe zobowiązania w stosunku do art. 23 ust. 1 (w punktach procentowych) na lata 2021–2025*</i>	<i>Dodatkowe zobowiązania w stosunku do art. 23 ust. 1 (w punktach procentowych) na lata 2026–2030**</i>	<i>Wynikające z nich udziały, w tym dodatkowe zobowiązania nieobejmujące ciepła odpadowego i chłodu odpadowego (w punktach procentowych)</i>
Belgia	<i>1,0</i>	<i>0,7</i>	<i>1,8</i>
Bulgaria	<i>0,7</i>	<i>0,4</i>	<i>1,5</i>
Czechy	<i>0,8</i>	<i>0,5</i>	<i>1,6</i>
Dania	<i>1,2</i>	<i>1,1</i>	<i>1,6</i>
Niemcy	<i>1,0</i>	<i>0,7</i>	<i>1,8</i>
Estonia	<i>1,3</i>	<i>1,2</i>	<i>1,7</i>
Irlandia	<i>2,3</i>	<i>2,0</i>	<i>3,1</i>
Grecja	<i>1,3</i>	<i>1,0</i>	<i>2,1</i>
Hiszpania	<i>0,9</i>	<i>0,6</i>	<i>1,7</i>

Francja	<i>1,3</i>	<i>1,0</i>	<i>2,1</i>
Chorwacja	<i>0,8</i>	<i>0,5</i>	<i>1,6</i>
Włochy	<i>1,1</i>	<i>0,8</i>	<i>1,9</i>
Cypr	<i>0,8</i>	<i>0,5</i>	<i>1,6</i>
Łotwa	<i>0,7</i>	<i>0,6</i>	<i>1,1</i>
Litwa	<i>1,7</i>	<i>1,6</i>	<i>2,1</i>
Luksemburg	<i>2,3</i>	<i>2,0</i>	<i>3,1</i>
Węgry	<i>0,9</i>	<i>0,6</i>	<i>1,7</i>
Malta	<i>0,8</i>	<i>0,5</i>	<i>1,6</i>
Niderlandy	<i>1,1</i>	<i>0,8</i>	<i>1,9</i>
Austria	<i>1,0</i>	<i>0,7</i>	<i>1,8</i>
Polska	<i>0,8</i>	<i>0,5</i>	<i>1,6</i>
Portugalia	<i>0,7</i>	<i>0,4</i>	<i>1,5</i>
Rumunia	<i>0,8</i>	<i>0,5</i>	<i>1,6</i>
Słowenia	<i>0,8</i>	<i>0,5</i>	<i>1,6</i>

Słowacja	0,8	0,5	1,6
Finlandia	0,6	0,5	1,0
Szwecja	0,7	0,7	0,7

* *Elastyczność, o której mowa w art. 23 ust. 2 lit. b) i c), w przypadku gdy była ona uwzględniona przy obliczaniu dodatkowych zobowiązań i wynikających z nich udziałów.*

** *Elastyczność, o której mowa w art. 23 ust. 2 lit. b) i c), w przypadku gdy była ona uwzględniona przy obliczaniu dodatkowych zobowiązań i wynikających z nich udziałów.*

3) załącznik III otrzymuje brzmienie:

„ZAŁĄCZNIK III

WARTOŚĆ ENERGETYCZNA PALIW

Paliwo	Wartość energetyczna według wagi (dolna wartość kaloryczna, MJ/kg)	Wartość energetyczna według objętości (dolna wartość kaloryczna, MJ/l)
PALIWA Z BIOMASY LUB Z OPERACJI PRZETWARZANIA BIOMASY		
Biopropanol	46	24
Czyste oleje roślinne (oleje uzyskiwane z roślin oleistych w wyniku tłoczenia, ekstrakcji lub podobnych procesów, nierafinowane lub rafinowane, lecz niezmodyfikowane chemicznie)	37	34
Biodiesel – estry metylowe kwasów tłuszczowych (estry metylowe produkowane z olejów pochodzących z biomasy)	37	33
Biodiesel – estry etylowe kwasów tłuszczowych (estry etylowe produkowane z olejów pochodzących z biomasy)	38	34
Biogaz, który może być oczyszczony do poziomu odpowiadającego jakości gazu naturalnego	50	—

Hydrorafinowany (poddany termochemicznej obróbce wodorem) olej pochodzący z biomasy, służący jako zamiennik oleju napędowego	44	34
Hydrorafinowany (poddany termochemicznej obróbce wodorem) olej pochodzący z biomasy, służący jako zamiennik benzyny	45	30
Hydrorafinowany (poddany termochemicznej obróbce wodorem) olej pochodzący z biomasy, służący jako zamiennik paliwa do silników odrzutowych	44	34
Hydrorafinowany (poddany termochemicznej obróbce wodorem) olej pochodzący z biomasy, służący jako zamiennik gazu płynnego	46	24
Oleje współprzetwarzane (przetwarzane w rafinerii jednocześnie z paliwem kopalnym) pochodzące z biomasy lub biomasy poddanej pirolizie, służące jako zamiennik oleju napędowego	43	36
Oleje współprzetwarzane (przetwarzane w rafinerii jednocześnie z paliwem kopalnym) pochodzące z biomasy lub biomasy poddanej pirolizie, służące jako zamiennik benzyny	44	32
Oleje współprzetwarzane (przetwarzane w rafinerii jednocześnie z paliwem kopalnym) pochodzące z biomasy lub biomasy poddanej pirolizie, służące jako zamiennik paliwa do silników odrzutowych	43	33

Oleje współprzetwarzane (przetwarzane w rafinerii jednocześnie z paliwem kopalnym) pochodzące z biomasy lub biomasy poddanej pirolizie, służące jako zamiennik gazu płynnego	46	23
PALIWA ODNAWIALNE, KTÓRE MOŻNA PRODUKOWAĆ Z RÓŻNYCH ŹRÓDEŁ ODNAWIALNYCH, M.IN Z BIOMASY		
Metanol ze źródeł odnawialnych	20	16
Etanol ze źródeł odnawialnych	27	21
Propanol ze źródeł odnawialnych	31	25
Butanol ze źródeł odnawialnych	33	27
Olej napędowy wytwarzany metodą Fischera-Tropscha (syntetyczny węglowodór lub mieszanka syntetycznych węglowodorów służący jako zamiennik oleju napędowego)	44	34
Benzyna wytwarzana metodą Fischera-Tropscha (syntetyczny węglowodór lub mieszanka syntetycznych węglowodorów produkowanych z biomasy, służące jako zamiennik benzyny)	44	33
Paliwo do silników odrzutowych wytwarzane metodą Fischera-Tropscha (syntetyczny węglowodór lub mieszanka syntetycznych węglowodorów produkowanych z biomasy, służące jako zamiennik paliwa do silników odrzutowych)	44	33

Gaz płynny wytwarzany metodą Fischera-Tropscha (syntetyczny węglowodór lub mieszanka syntetycznych węglowodorów, służące jako zamiennik gazu płynnego)	46	24
DME (eter dimetylowy)	28	19
Wodór ze źródeł odnawialnych	120	—
ETBE (eter tert-butylo-etylowy produkowany na bazie etanolu)	36 (z czego 33 % ze źródeł odnawialnych)	27 (z czego 33 % ze źródeł odnawialnych)
MTBE (eter tert-butylo-metylowy produkowany na bazie metanolu)	35 (z czego 22 % ze źródeł odnawialnych)	26 (z czego 22 % ze źródeł odnawialnych)
TAE (eter tert-amyl-etylowy produkowany na bazie etanolu)	38 (z czego 29 % ze źródeł odnawialnych)	29 (z czego 29 % ze źródeł odnawialnych)
TAME (eter tert-amyl-metylowy produkowany na bazie metanolu)	36 (z czego 18 % ze źródeł odnawialnych)	28 (z czego 18 % ze źródeł odnawialnych)
THxEE (eter etyl-tert-heksylowy produkowany na bazie etanolu)	38 (z czego 25 % ze źródeł odnawialnych)	30 (z czego 25 % ze źródeł odnawialnych)

THxME (eter metylo-tert-heksylowy produkowany na bazie metanolu)	38 (z czego 14 % ze źródeł odnawialnych)	30 (z czego 14 % ze źródeł odnawialnych)
PALIWA NIEODNAWIALNE		
Benzyna	43	32
Olej napędowy	43	36
<i>Paliwo do silników odrzutowych</i>	<i>43</i>	<i>34</i>
Wodór ze źródeł nieodnawialnych	120	—

”;

4) w załączniku IV wprowadza się następujące zmiany:

a) tytuł otrzymuje brzmienie:

„SZKOLENIA I CERTYFIKACJA INSTALATORÓW I PROJEKTANTÓW
INSTALACJI WYTWARZAJĄCYCH **ENERGIĘ** ODNAWIALNĄ”;

b) zdanie wprowadzające i pkt 1, 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„Systemy certyfikacji ***lub równoważne systemy kwalifikacji*** i programy szkoleń, o których mowa w art. 18 ust. 3, są oparte na następujących kryteriach:

1. Proces certyfikacji ***lub zapewnienia równoważnych kwalifikacji*** jest przejrzysty i jasno zdefiniowany przez państwo członkowskie lub wyznaczony przez nie organ administracyjny.
 - 1a. Certyfikaty wydawane przez organy certyfikujące są jasno zdefiniowane i łatwe do rozpoznania przez pracowników i specjalistów chcących uzyskać certyfikat.
 - 1b. Proces certyfikacji umożliwia instalatorom ***zdobycie niezbędnej wiedzy teoretycznej i praktycznej oraz gwarantuje istnienie umiejętności niezbędnych do*** uruchomienia wysokiej jakości instalacji, które działają w sposób niezawodny.

2. Instalatorzy **systemów wytwarzających** energię z biomasy, pomp ciepła, systemów wykorzystujących płytką energię geotermalną, energię fotowoltaiczną i energię słoneczną termiczną, w **tym również systemów magazynowania energii i punktów ładowania**, są certyfikowani w ramach akredytowanego programu szkoleń, przez akredytowanego organizatora szkoleń **lub w ramach równoważnych systemów kwalifikacji**.
3. Akredytacji programu lub organizatora szkoleń dokonują państwa członkowskie lub wyznaczone przez nie organy administracji. Organ akredytujący zapewnia **włączający charakter** oraz ciągłość i regionalny lub ogólnokrajowy zasięg programów szkoleń, w **tym również w zakresie podnoszenia kwalifikacji i przekwalifikowania**, oferowanych przez organizatora szkoleń.

Organizator szkoleń posiada odpowiednie urządzenia techniczne, aby przeprowadzić praktyczne szkolenie, w tym wystarczający sprzęt laboratoryjny lub inne odpowiednie urządzenia potrzebne do zajęć praktycznych.

Oprócz podstawowych szkoleń ich organizator oferuje także krótsze szkolenia utrwalające i podnoszące kwalifikacje, organizowane w formie modułów szkoleniowych, w ramach których instalatorzy i projektanci mogą zdobywać nowe kompetencje oraz rozszerzać i wzbogacać zakres posiadanych umiejętności z zakresu kilku rodzajów technologii i ich kombinacji. Organizator szkoleń zapewnia, aby program szkoleń był dostosowany tak, aby uwzględniał nowe technologie energii odnawialnej w na potrzeby budynków, przemysłu i rolnictwa. Organizatorzy szkoleń uznają zdobyte odpowiednie umiejętności.

Programy szkoleń i moduły szkoleniowe opracowuje się z myślą o umożliwieniu uczenia się przez całe życie w dziedzinie instalacji wykorzystujących energie odnawialne oraz w taki sposób, aby takie programy i moduły były spójne ze szkoleniem zawodowym osób poszukujących pracy po raz pierwszy i osób dorosłych, które chcą się przekwalifikować lub szukają nowej pracy.

Programy szkoleń opracowuje się z myślą o ułatwieniu nabywania kwalifikacji obejmujących różne rodzaje technologii i rozwiązań oraz o uniknięciu wąskich specjalizacji w zakresie konkretnej marki lub technologii. Organizator szkoleń może być producentem urządzeń lub systemu, instytucją lub stowarzyszeniem.”;

c) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Szkolenie kończy się egzaminem, na podstawie którego wydaje się certyfikat lub uznaje kwalifikacje. Egzamin obejmuje ocenę w praktyce prawidłowej instalacji kotłów lub pieców na biomasę, pomp ciepła, płytkich systemów geotermalnych, instalacji fotowoltaicznych lub instalacji wytwarzających energię słoneczną termiczną, w tym również instalacji systemów magazynowania energii lub instalacji punktów ładowania umożliwiających regulację zapotrzebowania.”;

d) **■** w pkt. 6) lit. c) wprowadza się następujące zmiany:

(i) *formuła wprowadzająca otrzymuje brzmienie:*

„c) część teoretyczna szkolenia dla instalatora pomp ciepła powinna obrazować sytuację rynkową w zakresie pomp ciepła oraz obejmować geotermalne zasoby energii i temperatury gruntu w różnych regionach, identyfikację gleby i skał pod względem określenia przewodności cieplnej, regulacje dotyczące wykorzystania geotermalnych zasobów energii, możliwość zastosowania pomp ciepła w budynkach oraz określenie najkorzystniejszego układu pomp ciepła, a także wiedzę na temat wymogów technicznych takich pomp, bezpieczeństwa, filtracji powietrza, podłączeń do źródła ciepła i rozmieszczenia systemu, a także integracji rozwiązań w zakresie magazynowania energii, w tym również w połączeniu z instalacjami wykorzystującymi energię słoneczną. Szkolenie powinno zapewniać także odpowiednią wiedzę w zakresie europejskich norm dotyczących pomp ciepła oraz odpowiednich przepisów prawa krajowego i prawa Unii. Instalator powinien wykazać się następującymi kluczowymi umiejętnościami:”;

(ii) ppkt (iii) otrzymuje brzmienie:

„(iii) umiejętnością wyboru i kalibracji komponentów w typowych sytuacjach instalacyjnych, w tym określenie typowych wartości obciążenia cieplnego różnych budynków oraz wartości typowych w zakresie wytwarzania ciepłej wody na podstawie zużycia energii, określenie wydajności pompy ciepła na podstawie obciążenia cieplnego dla celów wytwarzania ciepłej wody, na podstawie masy akumulacyjnej budynku i przy przerwach w zasilaniu prądem; umiejętnością wskazania rozwiązań w zakresie magazynowania energii, w tym za pomocą zbiornika buforowego i jego pojemności oraz poprzez połączenie z drugim układem grzewczym;

(iv) zrozumieniem studiów wykonalności i badań projektowych;

(v) zrozumieniem procesu wiercenia w przypadku geotermalnych pomp ciepła.”;

e) w pkt 6 lit. d) wprowadza się następujące zmiany:

(i) formuła wprowadzająca otrzymuje brzmienie:

„d) część teoretyczna szkolenia dla instalatora urządzeń fotowoltaicznych i urządzeń wykorzystujących energię słoneczną termiczną powinna obrazować sytuację rynkową produktów wykorzystujących energię słoneczną oraz przedstawiać porównania kosztów i zysków, a także obejmować kwestie ekologiczne, elementy, charakterystykę i rozmiary systemów wykorzystujących energię słoneczną, wybór odpowiedniego systemu i elementów o odpowiednich wymiarach, określenie zapotrzebowania na energię ciepła, opcje w zakresie magazynowania energii, ochronę przeciwpożarową, odpowiednie dotacje, jak również kwestie związane z projektowaniem, instalacją i konserwacją instalacji fotowoltaicznych i instalacji wykorzystujących energię słoneczną termiczną. Szkolenie powinno zapewniać także odpowiednią wiedzę w zakresie wszelkiego rodzaju europejskich norm technologicznych i systemów certyfikacji, takich jak Solar Keymark, oraz powiązanych przepisów prawa krajowego i prawa Unii. Instalator powinien wykazać się następującymi kluczowymi umiejętnościami:”;

(ii) ppkt (ii) otrzymuje brzmienie:

„(ii) umiejętnością identyfikowania systemów i ich komponentów właściwych dla systemów aktywnych i pasywnych, w tym ich konstrukcji mechanicznej, oraz określania umiejscowienia komponentów, konfiguracji i układu systemu, a także wskazywania opcji dotyczących integracji rozwiązań w zakresie magazynowania energii, w tym również w połączeniu z punktami ładowania.”;

5) w załączniku V część C wprowadza się następujące zmiany:

a) **pkt 6** otrzymuje brzmienie:

„**I**

6. Do celów wyliczenia, o którym mowa w pkt 1 lit. a), ograniczenie emisji gazów cieplarnianych dzięki lepszej gospodarce rolnej e_{sca} , np. redukcji upraw lub uprawie zerowej, poprawie **upraw i płodozmianu**, stosowaniu uprawy okrywowej, w tym zarządzania pozostałościami poźniwnymi oraz stosowania organicznych polepszaczy gleby, takich jak kompost, produkt fermentacji obornika, uwzględnia się tylko w przypadku, gdy nie wiąże się z tym ryzyko niekorzystnego wpływu na bioróżnorodność. Co więcej, należy przedstawić solidne i wiarygodne dowody, że nastąpił wzrost ilości pierwiastka węgla w glebie lub że prawdopodobnie nastąpi on w okresie, w którym przedmiotowe surowce były uprawiane, przy uwzględnieniu emisji powstałych w sytuacji, gdy takie praktyki prowadzą do zwiększonego stosowania nawozów i herbicydów*.

* *Pomiary ilości pierwiastka węgla w glebie mogą stanowić taki dowód, np. przez pierwszy pomiar przed uprawą i kolejne pomiary w regularnych odstępach co kilka lat. W takim przypadku, zanim dostępny będzie drugi pomiar, wzrost ilości pierwiastka węgla w glebie szacowany byłby na podstawie reprezentatywnych eksperymentów lub modeli gleby. Od drugiego pomiaru pomiary stanowiłyby podstawę stwierdzenia faktu wzrostu ilości pierwiastka węgla w glebie i określenia wielkości tego wzrostu.”;*

b) pkt 15 *otrzymuje brzmienie:*

**„15. Ograniczenie emisji dzięki wychwytywaniu CO₂ i jego zastępowaniu (e_{ccr})
wiąże się bezpośrednio z produkcją biopaliw lub biopłynów, do której jest ono
przypisywane, i odnosi się wyłącznie do emisji unikniętej poprzez
wychwytywanie dwutlenku węgla, w którym pierwiastek węgla pochodzi
z biomasy i jest stosowany w celu zastąpienia CO₂ pochodzenia kopalnego
w produkcji towarów i usług komercyjnych przed dniem 1 stycznia 2036 r.”;**

c) pkt 18 otrzymuje brzmienie:

„18. W obliczeniach, o których mowa w pkt 17, emisje do podziału to, $e_{ec} + e_l + e_{sca}$
+ te części e_p , e_{td} , e_{ccs} , i e_{ccr} , które mają miejsce przed fazą produkcji, w której
powstaje produkt uboczny, i w jej trakcie. Jeśli w odniesieniu do tych
produktów ubocznych jakiegokolwiek emisje przypisano do wcześniejszych faz
produkcji w cyklu życia, uwzględnia się jedynie tę część emisji, którą
przypisano do pośredniego produktu paliwowego w ostatniej fazie produkcji,
a nie całość emisji. W przypadku **biopaliw i biopłynów** do celów powyższych
obliczeń uwzględnia się wszystkie produkty uboczne, które nie wchodzą
w zakres pkt 17. ■

W obliczeniach produkty uboczne mające negatywną wartość energetyczną uznaje się za posiadające zerową wartość energetyczną.

Co do zasady, odpady i pozostałości, w tym wszystkie odpady i pozostałości uwzględnione w załączniku IX, uznaje się za materiały o zerowej emisji gazów cieplarnianych w całym cyklu życia, aż do momentu ich zbiórki, bez względu na to, czy są przetwarzane na produkty pośrednie przed przekształceniem w produkt końcowy. ■

W przypadku paliw z biomasy produkowanych w rafineriach, innych niż zakłady przetwórcze w połączeniu z kotłami lub układami kogeneracyjnymi dostarczającymi ciepło lub energię elektryczną do zakładów przetwórczych, jednostką analityczną do celów obliczeń, o których mowa w pkt 17, jest rafineria.”;

6) w załączniku VI część B wprowadza się następujące zmiany:

a) **pkt 6** otrzymuje brzmienie:

„**I**

6. Do celów wyliczenia, o którym mowa w pkt 1 lit. a), ograniczenie emisji gazów cieplarnianych dzięki lepszej gospodarce rolnej e_{sca} , np. redukcji upraw lub uprawie zerowej, poprawie **upraw i płodozmianu**, stosowaniu uprawy okrywowej, w tym zarządzania pozostałościami pożywnymi oraz stosowania organicznych polepszaczy gleby, takich jak kompost, i produkt fermentacji obornika, uwzględnia się tylko w przypadku, gdy nie wiąże się z tym ryzyko niekorzystnego wpływu na bioróżnorodność. Co więcej, należy przedstawić solidne i wiarygodne dowody, że nastąpił wzrost ilości pierwiastka węgla w glebie lub że prawdopodobnie nastąpi on w okresie, w którym przedmiotowe surowce były uprawiane, przy uwzględnieniu emisji powstałych w sytuacji, gdy takie praktyki prowadzą do zwiększonego stosowania nawozów i herbicydów*.

* *Pomiary ilości pierwiastka węgla w glebie mogą stanowić taki dowód, np. przez pierwszy pomiar przed uprawą i kolejne pomiary w regularnych odstępach co kilka lat. W takim przypadku, zanim dostępny będzie drugi pomiar, wzrost ilości pierwiastka węgla w glebie szacowany byłby na podstawie reprezentatywnych eksperymentów lub modeli gleby. Od drugiego pomiaru pomiary stanowiłyby podstawę stwierdzenia faktu wzrostu ilości pierwiastka węgla w glebie i określenia wielkości tego wzrostu.”;*

b) pkt 15 *otrzymuje brzmienie:*

„15. Ograniczenie emisji dzięki wychwytywaniu CO₂ i jego zastępowaniu (e_{ccr}) wiąże się bezpośrednio z produkcją paliw z biomasy, do której jest ono przypisywane, i odnosi się wyłącznie do emisji, unikniętej poprzez wychwytywanie CO₂, w którym pierwiastek węgla pochodzi z biomasy i jest stosowany w celu zastąpienia CO₂ pochodzenia kopalnego w produkcji towarów i usług komercyjnych przed dniem 1 stycznia 2036 r.”;

c) pkt 18 otrzymuje brzmienie:

„18. W obliczeniach, o których mowa w pkt 17, emisje do podziału to, $e_{ec} + e_l + e_{sca}$ + te części e_p , e_{td} , e_{ccs} , i e_{ccr} , które mają miejsce przed fazą produkcji, w której powstaje produkt uboczny, i w jej trakcie. Jeśli w odniesieniu do tych produktów ubocznych jakiegokolwiek emisje przypisano do wcześniejszych faz produkcji w cyklu życia, uwzględnia się jedynie tę część emisji, którą przypisano do pośredniego produktu paliwowego w ostatniej fazie produkcji, a nie całość emisji.

W przypadku biogazu i biometanu do celów tych ■ obliczeń uwzględnia się wszystkie produkty uboczne, które nie wchodzą w zakres pkt 17.

W obliczeniach produkty uboczne mające negatywną wartość energetyczną uznaje się za posiadające zerową wartość energetyczną.

Co do zasady, odpady i pozostałości, w tym wszystkie odpady i pozostałości uwzględnione w załączniku IX, uznaje się za materiały o zerowej emisji gazów cieplarnianych w całym cyklu życia, aż do momentu ich zbiórki, bez względu na to, czy są przetwarzane na produkty pośrednie przed przekształceniem w produkt końcowy. ■

W przypadku paliw z biomasy produkowanych w rafineriach, innych niż zakłady przetwórcze w połączeniu z kotłami lub układami kogeneracyjnymi dostarczającymi ciepło lub energię elektryczną do zakładów przetwórczych, jednostką analityczną do celów obliczeń, o których mowa w pkt 17, jest rafineria.”;

- 7) w załączniku VII w definicji „Q_{usable}” odesłanie do art. 7 ust. 4 zastępuje się odesłaniem do art. 7 ust. 3,;
- 8) w załączniku IX wprowadza się następujące zmiany:
- a) w części A formuła wprowadzająca otrzymuje brzmienie:
„Surowce do produkcji biogazu na potrzeby transportu i zaawansowanych biopaliw:”;
 - b) w części B formuła wprowadzająca otrzymuje brzmienie:
„Surowce do produkcji biopaliw i biogazu na potrzeby transportu, których wkład w osiągnięcie celów, o których mowa w art. 25 ust. 1 akapit pierwszy lit. a), jest ograniczony:”.

ZAŁĄCZNIK II

W załącznikach I, II, IV i V do dyrektywy 98/70/WE wprowadza się następujące zmiany:

1) w załączniku I wprowadza się następujące zmiany:

a) przypis 1 otrzymuje brzmienie:

„1) Metody testów określone w normie EN 228:2012+A1:2017. Państwa członkowskie mogą przyjąć metodę analityczną określoną w normie zastępczej EN 228:2012+A1:2017, jeśli możliwe jest wykazanie, że metoda ta cechuje się co najmniej taką samą dokładnością i co najmniej takim samym stopniem precyzji co metoda analityczna, którą zastępuje.”;

b) przypis 2 otrzymuje brzmienie:

„2) Wartości podane w specyfikacji są »wartościami rzeczywistymi«. W celu ustalenia ich wartości dopuszczalnych zastosowano warunki normy EN ISO 4259-1:2017/A1:2021 „Przetwory naftowe i produkty podobne – Precyzja metod pomiaru i wyników – Część 1: Wyznaczanie danych precyzji dotyczących metod badania”, a w celu określenia wartości minimalnej wzięto pod uwagę minimalną różnicę $2R$ powyżej zera (R = odtwarzalność). Wyniki indywidualnych pomiarów interpretuje się na podstawie kryteriów określonych w normie EN ISO 4259-2:2017/A1:2019.”;

c) przypis 6 otrzymuje brzmienie:

„6) Inne monoalkohole i etery o końcowej temperaturze wrzenia nie wyższej niż temperatura wrzenia określona w normie EN 228:2012 +A1:2017.”;

- 2) w załączniku II wprowadza się następujące zmiany:
- a) w ostatnim wierszu w tabeli „Zawartość FAME — EN 14078” wpis w ostatniej kolumnie „Limity” „Maksimum” wartość „7,0” zastępuje się wartością „10,0”;
 - b) przypis 1 otrzymuje brzmienie:

„1) Metody testów określono w normie EN 590:2013+A1:2017. Państwa członkowskie mogą przyjąć metodę analityczną określoną w normie zastępczej EN 590:2013+A1:2017, jeśli możliwe jest wykazanie, że metoda ta cechuje się co najmniej taką samą dokładnością i co najmniej takim samym stopniem precyzji co metoda analityczna, którą zastępuje.”;
 - c) przypis 2 otrzymuje brzmienie:

„2) Wartości podane w specyfikacji są »wartościami rzeczywistymi«. W celu ustalenia ich wartości dopuszczalnych zastosowano warunki normy EN ISO 4259-1:2017/A1:2021 „Przetwory naftowe i produkty podobne – Precyzja metod pomiaru i wyników – Część 1: Wyznaczanie danych precyzji dotyczących metod badania”, a w celu określenia wartości minimalnej wzięto pod uwagę minimalną różnicę 2R powyżej zera (R = odtwarzalność). Wyniki indywidualnych pomiarów interpretuje się na podstawie kryteriów określonych w normie EN ISO 4259-2:2017/A1:2019.”;
- 3) uchyla się załączniki IV i V.